

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 25 kwietnia 2005r.

Nr 85

TREŚĆ:

Poz.:

ZARZĄDZENIE WOJEWODY:

- 1153** — Nr 55/2005 z dnia 22 kwietnia 2005r. w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających do Rady Gminy w Łagowie w Okręgu Wyborczym Nr 4..... 4237

UCHWAŁY:

- 1154** — Nr XIX/121/2004 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie zmian w budżecie gminy w 2004r..... 4238
- 1155** — Nr XX/127/2005 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 14 lutego 2005r. w sprawie nadania Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Słupi..... 4242
- 1156** — Nr XX/128/2005 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 14 lutego 2005r. w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na 2005 rok..... 4244
- 1157** — Nr XX/129/2005 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 14 lutego 2005r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2011 dla Gminy Słupia Jędrzejowska”..... 4247
- 1158** — Nr XX/130/2005 Rady Gminy w Słupi Jędrzejowskiej z dnia 14 lutego 2005r. w sprawie zasad wynagradzania nauczycieli, regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektórych innych składników wynagrodzenia..... 4292

1153

ZARZĄDZENIE Nr 55/2005 WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 22 kwietnia 2005r.

w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających do Rady Gminy w Łagowie w Okręgu Wyborczym Nr 4

Na podstawie art. 192 i art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 1998r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (jedn. tekst Dz. U. z 2003r. Nr 159, poz. 1547 i z 2004r. Nr 25, poz. 219, Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1760) oraz art. 39 i art. 42 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2001r. Nr 80, poz. 872 i Nr 128, poz. 1407, z 2002r. Nr 37, poz. 329, Nr 41 poz. 365, Nr 62, poz. 558, Nr 89, poz. 804 i Nr 200, poz. 1688, z 2003r. Nr 52, poz. 450, Nr 137, poz. 1302 i Nr 149, poz. 1452, z 2004r. Nr 33, poz. 287 oraz z 2005r. Nr 33, poz. 288) w związku z uchwałą Nr XXX/202/05 Rady Gminy Łagów z dnia 15 kwietnia 2005r. w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządza się wybory uzupełniające do Rady Gminy w Łagowie w Okręgu Wyborczym Nr 4 obejmującym 3 mandaty, w którym wybierany będzie 1 radny.

§ 2. Datę wyborów wyznacza się na niedzielę - 10 lipca 2005r.

§ 3. Dni, w których upływają terminy wykonania czynności przewidzianych w Ordynacji wyborczej określa kalendarz wyborczy, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Wojewoda Świętokrzyski: *W. Wójcik*

Załącznik do Zarządzenia Nr 55/2005
Wojewody Świętokrzyskiego
z dnia 22 kwietnia 2005r.

Kalendarz wyborczy w wyborach uzupełniających do Rady Gminy w Łagowie

Termin wykonania czynności wyborczych	Treść czynności
11 maja 2005r.	- podanie do wiadomości wyborców przez rozplakatowanie zarządzenia Wojewody Świętokrzyskiego w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających do Rady Gminy w Łagowie w Okręgu Wyborczym Nr 4.
21 maja 2005r.	- podanie do wiadomości wyborców wyciągu z uchwały Rady Gminy w Łagowie w sprawie ustalenia granicy Okręgu Wyborczego Nr 4.
26 maja 2005r.	- powołanie przez Komisarza Wyborczego w Kielcach I Gminnej Komisji Wyborczej w Łagowie na podstawie wniosków komitetów wyborczych.
10 czerwca 2005r. do godz. 24 ⁰⁰	- zgłaszanie Gminnej Komisji Wyborczej w Łagowie list kandydatów na radnego.
19 czerwca 2005r.	- powołanie przez Wójta Gminy Łagów Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 4. - podanie do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia informacji o numerze i granicy obwodu głosowania oraz o siedzibie Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 4.
25 czerwca 2005r.	- podanie do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia informacji Gminnej Komisji Wyborczej w Łagowie o zarejestrowanych listach kandydatów na radnego, zawierających numery list i dane o kandydatach.
26 czerwca 2005r.	- sporządzenie spisów wyborców i wyłożenie ich do publicznego wglądu.
9 lipca 2005r.	- przekazanie spisów wyborców przewodniczącemu Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 4.
10 lipca 2005r.	- przeprowadzenie głosowania w godzinach od 6 ⁰⁰ do 20 ⁰⁰ oraz ustalenie wyników głosowania i wyników wyborów.

zgodnie z art. 205 ust. 2 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (jedn. tekst Dz. U. z 2003r. Nr 159, poz. 1547 z późn. zm) jeżeli końcowy termin wykonania określonej czynności wyborczej przypada na dzień ustawowo wolny od pracy za dochowanie terminu wykonania tej czynności uznaje się pierwszy roboczy dzień po dniu wolnym od pracy.

1154

UCHWAŁA Nr XIX/121/2004 RADY GMINY SŁUPIA JĘDRZEJOWSKA

z dnia 30 grudnia 2004r.

w sprawie zmian w budżecie gminy w 2004r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 4, art. 51 ust 1 i 2, art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. u. z 2001r. Nr. 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 108, art. 112 pkt. 6, art. 121 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2003r. Nr. 15 poz. 148 z późniejszymi zmianami) Rada Gminy - uchwala, co następuje:

§ 1. Zwiększa się plan dochodów budżetowych o kwotę 60.955,- zł

- 1) w dziale 750 - Administracja publiczna o kwotę 8.770,- zł
 - rozdz. 75095 - Pozostała działalność o kwotę 8.770,- zł
 - § 2320 - o kwotę 8.770,- złw związku z podpisaniem aneksów z Powiatowym Urzędem Pracy o przedłużeniu o jeden miesiąc umów w ramach programu „Lepsze Jutro”
- 2) w dziale 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem - o kwotę 15.066,- zł

- rozdz. 75618 - Wpływy z opłaty skarbowej o kwotę 15.066,- zł
- § 0410 - wpływy z opłaty skarbowej o kwotę 13.370,- zł
- § 0480 - wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu o kwotę 1.696,- zł w związku z uzyskaniem ponadplanowych dochodów z w/w tytułów
- 3) w dziale 758 - Różne rozliczenia o kwotę 26.506,- zł
 - rozdz. 75801 - Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego o kwotę 15.700,- zł
 - § 2920 - o kwotę 15.700,- zł
 - rozdz. 75802 - Uzupelnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego - o kwotę 10.806,- zł
 - § 2750 - środki na uzupelnienie dochodów gmin o kwotę 10.806,- zł
 na podstawie pism Ministra Finansów Nr. ST3-4822-6/2004 z dnia 18.11.2004, Nr. ST5-4820-44g/2004 z dnia 30.11.2004, Nr. ST5-4820-37g/2004 z dnia 29.11.2004r. o zwiększeniu kwot subwencji.
- 4) w dziale 801 - Oświata i wychowanie - o kwotę 2.263,- zł
 - rozdz. 80101 - Szkoły podstawowe - o kwotę 2.263,- zł
 - § 2033 - o kwotę 2.263,- zł
 na podstawie decyzji Wojewody Świętokrzyskiego Nr. 3011/239/2004 z dnia 30.11.2004r. oraz Nr. 3011/240/2004 z dnia 30.11.2004r. z przeznaczeniem na materiały edukacyjne i wyposażenie (pomoce szkolne) w ramach realizacji zadań podkomponentu B2: Edukacja
- 5) w dziale 852 - Pomoc społeczna - o kwotę 1.750,- zł
 - rozdz. 85219 - Ośrodki pomocy społecznej - o kwotę 1.750,- zł
 - § 2030 - o kwotę 1.750,- zł
 zgodnie z Decyzją Wojewody Świętokrzyskiego Nr. 3011.1/109/2004r z dnia 16.11.2004r..
- 6) w dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - o kwotę 2.600,- zł
 - rozdz. 92105 - Pozostałe zadania w zakresie kultury - o kwotę 400,- zł
 - § 0960 - o kwotę 400,- zł
 - rozdz. 92116 - Biblioteki - o kwotę 2.200,- zł
 - § 0960 - o kwotę 200,- zł
 - § 2020 - o kwotę 2.000,- zł
 na podstawie porozumienia Nr. 212 z dnia 3 listopada 2004r. pomiędzy Ministrem Kultury a Gminą Słupia Jędrzejowska z przeznaczeniem na program „Upowszechnianie i promocja czytelnictwa”, oraz dofinansowanie Biblioteki Gminnej i Orkiestry dętej przez Bank Spółdzielczy O/Słupi

- 7) w dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska o kwotę 4.000,- zł
 - rozdz. 90003 - Oczyszczanie miast i wsi o kwotę 4.000,- zł
 - § 2320 - o kwotę 4.000,- zł
 zgodnie z Umową Nr. 3/4/PFOŚiGW/2004 z dnia 20.09.2004r. na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie środowiska.

§ 2. Zmniejsza się plan dochodów budżetowych o kwotę 295,- zł

- 1) w dziale 852 - Pomoc społeczna o kwotę 295,- zł
 - rozdz. 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne o kwotę 295,- zł
 - § 2010 - dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami o kwotę 295,- zł
 na podstawie Decyzji Wojewody Świętokrzyskiego Nr. 3011.1/109/2004 z dnia 10.11.2004r.

§ 3. Zwiększa się plan wydatków budżetowych o kwotę 60.955,- zł

- 1) w dziale 750 - Administracja publiczna o kwotę 22.140,- zł
 - rozdz. 75023 - Urzędy gmin - o kwotę 13.370,- zł
 - § 4010 - wynagrodzenia osobowe pracowników o kwotę 13.370,- zł
 - rozdz. 75095 - Pozostała działalność o kwotę 8.770,- zł
 - § 3020 - o kwotę 200,- zł
 - § 4010 - o kwotę 3.600,- zł
 - § 4110 - o kwotę 550,- zł
 - § 4120 - o kwotę 750,- zł
 - § 4300 - o kwotę 3.670,- zł
- 2) w dziale 801 - Oświata i wychowanie o kwotę 17.963,- zł
 - rozdz. 80101 - Szkoły podstawowe o kwotę 17.963,- zł
 - § 4010 - o kwotę 14.500,- zł
 - § 4210 - o kwotę 1.200,- zł
 - § 4240 - o kwotę 2.263,- zł
 z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 Karty Nauczyciela, dofinansowanie kosztów pomieszczeń szkolnych przeznaczonych na gabinety profilaktyczne, oraz wyposażenia w pomoce szkolne.
- 3) w dziale 851 - Ochrona zdrowia o kwotę 1.696,- zł
 - rozdz. 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi o kwotę 1.696,- zł
 - § 4210 - o kwotę 1.696,- zł
- 4) w dziale 852 - Pomoc społeczna o kwotę 1.750,- zł

- rozdz. 85219 - Ośrodki pomocy społecznej o kwotę 1.750,- zł
- § 4010 - o kwotę 1.750,- zł
- 5) w dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska o kwotę 14.806,- zł
 - rozdz. 90003 - Oczyszczanie miast i wsi o kwotę 4.000,- zł
 - § 4300 - o kwotę 4.000,- zł
 - rozdz. 90015 - Oświetlenie ulic, placów i dróg o kwotę 10.806,- zł
 - § 4260 - o kwotę 10.806,- zł
- 6) w dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o kwotę 2.600,- zł
 - rozdz. 92105 - Pozostałe zadania w zakresie kultury o kwotę 400,- zł
 - § 4210 - o kwotę 400,- zł
 - rozdz. 92116 - Biblioteki o kwotę 2.200,- zł
 - § 4240 - o kwotę 2.200,- zł

§ 4. Zmniejsza się plan wydatków budżetowych o kwotę 295,- zł

- 1) w dziale 852 - Pomoc społeczna o kwotę 295,- zł
 - rozdz. 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne o kwotę 295,- zł
 - § 3110 - świadczenia społeczne o kwotę 74,- zł
 - § 4110 - składki na ubezpieczenie społeczne o kwotę 221,- zł

§ 5. Dokonuje się przeniesień planu wydatków budżetowych.

- I. Zmniejsza się plan wydatków budżetowych o kwotę 192.489,- zł
 - 1) w dziale 010 - Rolnictwo i łowiectwo o kwotę 7.700,- zł
 - rozdz. 01095 - Pozostała działalność o kwotę 7.700,- zł
 - § 4300 - o kwotę 7.700,- zł
 - 2) w dziale 600 - Transport i łączność o kwotę 13.000,- zł
 - rozdz. 60016 - Drogi publiczne gminne o kwotę 13.000,- zł
 - § 4210 - o kwotę 2.100,- zł
 - § 4300 - o kwotę 10.900,- zł
 - 3) w dziale 700 - Gospodarka mieszkaniowa o kwotę 19.500,- zł
 - rozdz. 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami o kwotę 19.500,- zł
 - § 4210 - o kwotę 11.000,- zł
 - § 4430 - o kwotę 8.500,- zł
 - 4) w dziale 750 - Administracja publiczna o kwotę 9.960,- zł
 - rozdz. 75022 - Rady Gmin o kwotę 960,- zł
 - § 4300 - o kwotę 800,- zł
 - § 4410 - o kwotę 160,- zł
 - rozdz. 75023 - Urzędy Gmin o kwotę 7.000,- zł
 - § 4110 - o kwotę 7.000,- zł

- rozdz. 75095 - Pozostała działalność o kwotę 2.000,- zł
- § 4440 - o kwotę 2.000,- zł
- 5) w dziale 758 - Różne rozliczenia o kwotę 20.000,- zł
 - Rozdz. 75818 - Rezerwy o kwotę 20.000,- zł
 - § 4810 - o kwotę 20.000,- zł
- 6) w dziale 801 - Oświata i wychowanie o kwotę 101.906,- zł
 - rozdz. 80104 - Przedszkola o kwotę 18.750,- zł
 - § 2510 - o kwotę 15.000,- zł
 - § 4210 - o kwotę 1.300,- zł
 - § 4260 - o kwotę 450,- zł
 - § 4300 - o kwotę 2.000,- zł
 - rozdz. 80101 - Szkoły podstawowe o kwotę 73.710,- zł
 - § 3250 - o kwotę 1.744,- zł
 - § 4210 - o kwotę 33.433,- zł
 - § 4240 - o kwotę 12.338,- zł
 - § 4260 - o kwotę 2.342,- zł
 - § 4300 - o kwotę 3.873,- zł
 - § 4410 - o kwotę 580,- zł
 - § 6050 - o kwotę 19.400,- zł
 - rozdz. 80110 - Gimnazja o kwotę 4.132,- zł
 - § 3250 - o kwotę 100,- zł
 - § 4110 - o kwotę 769,- zł
 - § 4240 - o kwotę 2.156,- zł
 - § 4300 - o kwotę 1.015,- zł
 - § 4410 - o kwotę 92,- zł
 - rozdz. 80114 - Zespoły ekonomiczno-administracyjne szkół o kwotę 5.314,- zł
 - § 4110 - o kwotę 149,- zł
 - § 4120 - o kwotę 22,- zł
 - § 4300 - o kwotę 4.943,- zł
 - § 4410 - o kwotę 200,- zł
- 7) w dziale 851 - Ochrona zdrowia o kwotę 5.600,- zł
 - rozdz. 85121 - Lecznictwo ambulatoryjne o kwotę 5.600,- zł
 - § 4210 - o kwotę 5.600,- zł
- 8) w dziale 852 - Pomoc społeczna o kwotę 14.214,- zł
 - rozdz. 85212 - Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - o kwotę 3.040,- zł
 - § 4110 - o kwotę 1.723,- zł
 - § 4210 - o kwotę 1.317,- zł
 - rozdz. 85215 - Dodatki mieszkaniowe o kwotę 2.238,- zł
 - § 3110 - o kwotę 2.238,- zł
 - rozdz. 85219 - Ośrodki pomocy społecznej o kwotę 3.783,- zł
 - § 4040 - o kwotę 2,- zł
 - § 4120 - o kwotę 109,- zł
 - § 4210 - o kwotę 2.276,- zł

§ 4410 - o kwotę	875,- zł	- rozdz. 75647 o kwotę	1.850,- zł
§ 4430 - o kwotę	512,- zł	§ 4100 - o kwotę	1.850,- zł
§ 4440 - o kwotę	9,- zł	6) w dziale 801 - Oświata i wychowanie o kwotę	86.823,- zł
- rozdz. 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalist. usługi opiekuńcze o kwotę	553,- zł	- rozdz. 80101 - Szkoły podstawowe o kwotę	42.029,- zł
§ 4300 - o kwotę	553,- zł	§ 3020 - o kwotę	8.136,- zł
- rozdz. 85295 - Pozostała działalność o kwotę	4.600,- zł	§ 4010 - o kwotę	16.726,- zł
§ 3110 - o kwotę	4.600,- zł	§ 4110 - o kwotę	15.124,- zł
9) w dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza o kwotę	609,- zł	§ 4120 - o kwotę	2.043,- zł
- rozdz. 85401 - Świetlice szkolne o kwotę	609,- zł	- rozdz. 80110 - Gimnazja o kwotę	30.088,- zł
§ 4010 - o kwotę	405,- zł	§ 3020 - o kwotę	2.182,- zł
§ 4210 - o kwotę	204,- zł	§ 4010 - o kwotę	26.596,- zł
II. Zwiększa się plan wydatków budżetowych o kwotę	192.489,- zł	§ 4120 - o kwotę	259,- zł
1) w dziale 010 - Rolnictwo i Łowiectwo o kwotę	5.700,- zł	§ 4210 - o kwotę	513,- zł
- rozdz. 01030 - Izby rolnicze o kwotę	200,- zł	§ 4260 - o kwotę	538,- zł
§ 2850 - o kwotę	200,- zł	- rozdz. 80114 - Zespoły ekonomiczno-administracyjne szkół o kwotę	756,- zł
- rozdz. 01095 - Pozostała działalność o kwotę	5.500,- zł	§ 4010 - o kwotę	115,- zł
§ 4430 - o kwotę	5.500,- zł	§ 4210 - o kwotę	641,- zł
2) w dziale 600 - Transport i Łączność o kwotę	15.200,- zł	- rozdz. 80104 - Przedszkola o kwotę	3.750,- zł
- rozdz. 60014 - Drogi publiczne powiatowe o kwotę	1.000,- zł	§ 4010 - o kwotę	3.500,- zł
§ 4210 - o kwotę	1.000,- zł	§ 4110 - o kwotę	145,- zł
- rozdz. 60016 - Drogi publiczne gminne o kwotę	14.200,- zł	§ 4120 - o kwotę	105,- zł
§ 4270 - o kwotę	14.200,- zł	- rozdz. 80113 - Dowożenie uczniów do szkół o kwotę	10.200,- zł
3) w dziale 700 - Gospodarka mieszkaniowa o kwotę	6.300,- zł	§ 4010 - o kwotę	3.200,- zł
- rozdz. 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami o kwotę	6.300,- zł	§ 4300 - o kwotę	4.500,- zł
§ 4260 - o kwotę	900,- zł	§ 4430 - o kwotę	2.500,- zł
§ 4300 - o kwotę	5.400,- zł	7) w dziale 851 - Ochrona zdrowia o kwotę	5.600,- zł
4) w dziale 750 - Administracja publiczna o kwotę	44.470,- zł	- rozdz. 85121 - Lecznictwo ambulatoryjne o kwotę	5.600,- zł
- rozdz. 75022 - Rady gmin o kwotę	8.730,- zł	§ 4300 - o kwotę	5.600,- zł
§ 3030 - o kwotę	5.500,- zł	8) w dziale 852 - Pomoc społeczna o kwotę	14.214,- zł
§ 4210 - o kwotę	3.230,- zł	- rozdz. 85212 - Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego o kwotę	7.640,- zł
- rozdz. 75023 - Urzędy gmin o kwotę	35.740,- zł	§ 3110 - o kwotę	7.365,- zł
§ 4010 - o kwotę	8.830,- zł	§ 4300 - o kwotę	275,- zł
§ 4120 - o kwotę	750,- zł	- rozdz. 85219 - Ośrodki pomocy społecznej o kwotę	6.574,- zł
§ 4260 - o kwotę	2.300,- zł	§ 3020 - o kwotę	23,- zł
§ 4210 - o kwotę	18.350,- zł	§ 4010 - o kwotę	4.033,- zł
§ 4300 - o kwotę	5.510,- zł	§ 4110 - o kwotę	1.223,- zł
5) w dziale 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem o kwotę	1.850,- zł	§ 4300 - o kwotę	1.295,- zł
		9) w dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza o kwotę	382,- zł
		- rozdz. 85401 - Świetlice szkolne o kwotę	382,- zł
		§ 3020 - o kwotę	56,- zł
		§ 4110 - o kwotę	296,- zł
		§ 4120 - o kwotę	30,- zł

- 10) w dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska o kwotę 7.000,- zł
- rozdz. 90003 - Oczyszczanie miast i wsi o kwotę 7.000,- zł
§ 4210 - o kwotę 2.400,- zł
§ 4300 - o kwotę 4.600,- zł
- 11) w dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o kwotę 4.950,- zł
- rozdz. 92116 - Biblioteki o kwotę 4.950,- zł
§ 4010 - o kwotę 1.850,- zł
§ 4210 - o kwotę 1.400,- zł
§ 4300 - o kwotę 1.100,- zł
§ 4440 - o kwotę 600,- zł

§ 6. Dokonuje się sprostowań w Uchwale Rady Gminy Słupia Jędrzejowska Nr. XVIII/115/2004 z dnia 29 listopada 2004r. w sprawie zmian w budżecie gminy.

- 1) w § 4 pkt. 5 kwotę § 4260 - 4.435,- zł zastępuje się kwotą 4.735,- zł
2) w § 5 pkt. 4 symbol § 3310 zastępuje się § 3110

§ 7. W Uchwale Nr. XII/79/2004 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 23 marca 2004r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy Słupia Jędrzejowska dokonuje się zmiany zapisów.

- 1) § 4 uchwały otrzymuje brzmienie „Upoważnia się Wójta Gminy do spłat zobowiązań w kwocie 349.000,- zł w celu realizacji planowanych kwot rozchodów budżetu i do zaciągania długu

w kwocie 800.000,- zł w celu realizacji planowanych kwot przychodów budżetu zgodnie z załącznikiem Nr. 3.”

- 2) Skreśla się § 13 uchwały.

§ 8. Dokonuje się zmian w Załączniku Nr. 3 do uchwały Nr. XII/79/2004 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 23 marca 2004r. przychody i rozchody budżetu.

W załączniku Nr. 3 po stronie przychodów budżetu w punkcie 3. Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym § 952 - kwotę 300.000,- zł zastępuje się kwotą 800.000,- zł.

Zmiany dokonuje się w związku z koniecznością przedłużenia terminu spłaty kredytu zaciągniętego na prefinansowanie inwestycji pn. Odbudowa drogi gminnej w miejscowościach Węgrzynów Nowy, Jasieniec przy współudziale środków SAPARD.

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy

§ 10. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy: A. Gregorczyk

1155

UCHWAŁA Nr XX/127/2005 RADY GMINY SŁUPIA JĘDRZEJOWSKA

z dnia 14 lutego 2005r.

w sprawie nadania Statutu Gminnej Bibliotece Publicznej w Słupi

Na podstawie art. 18. ust. 2. lit. h, art. 40 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r., Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami,) w związku z art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539 z 1998r. Nr 106, poz. 668) Rada Gminy w Słupi Jędrzejowskiej uchwala, co następuje:

§ 1. Nadaje się Statut Gminnej Bibliotece Publicznej w Słupi, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słupia Jędrzejowska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: A. Gregorczyk

Załącznik do uchwały Nr XX/127/2005
Rady Gminy Słupia Jędrzejowska
z dnia 14 lutego 2005r.

Statut Gminnej Biblioteki Publicznej w Słupiu

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1. Gminna Biblioteka Publiczna w Słupiu działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach /Dz. U. Nr 85, poz. 539 z późn. zm./
2. Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2001r. nr 142 poz. 1591 z późn. zm./
3. Ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej /Dz. U. z 2001r. Nr 13 poz. 123 z późn. zmian./
4. Niniejszego Statutu.

§ 2.1. Gminna Biblioteka Publiczna jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Słupia Jędrzejowska działającą w formie instytucji kultury.

Słupia Jędrzejowska działającą w formie instytucji kultury.

2. Siedzibą Gminnej Biblioteki Publicznej jest Słupia, a teren jej działania stanowi Gmina Słupia Jędrzejowska.

3. Biblioteka prowadzi czytelnię oraz inicjuje działania polegające na upowszechnianiu kultury.

4. Przy Bibliotece mogą działać koła przyjaciół biblioteki, rady społeczne na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.

5. Biblioteka może podejmować inne działania wynikające z potrzeb środowiska lokalnego.

Rozdział II Cele i zadania biblioteki

§ 3. Podstawowymi celami biblioteki są:

1. Zaspakajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa.
2. Upowszechnianie wiedzy i kultury mieszkańcom gminy Słupia Jędrzejowska.

§ 4. Do zadań biblioteki należą w szczególności:

1. Gromadzenie, opracowanie materiałów bibliotecznych, z uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu.
2. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych.
3. Organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom niepełnosprawnym.

4. Prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej.

5. Popularyzacja książek i czytelnictwa.

6. Doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej.

7. Współpraca w zakresie upowszechniania kultury z placówkami kultury samorządowej, społecznymi i prywatnymi fundacjami oraz stowarzyszeniami.

8. Współpraca z innymi jednostkami przy organizowaniu oficjalnych, gminnych obchodów świąt państwowych, rocznic i uroczystości patriotycznych, oraz imprez służących promocji Gminy.

9. Organizowanie oficjalnych spotkań tematycznych, konferencji, wykładów i innych przedsięwzięć.

Rozdział III Organizacja biblioteki

Bibliotekę organizuje, prowadzi oraz nadaje statut Rada Gminy w Słupiu Jędrzejowskiej.

§ 5.1. Biblioteką Publiczną kieruje kierownik, który zarządza biblioteką, reprezentuje ją na zewnątrz, jest odpowiedzialny za jej działalność oraz powierzone mienie.

2. Kierownika Biblioteki zatrudnia i zwalnia Wójt Gminy Słupia Jędrzejowska.

3. Kierownik Biblioteki składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z jej działalności.

4. Kierownik Biblioteki w porozumieniu z Radą Gminy ustala szczegółową organizację wewnętrzną Biblioteki.

5. Nadzór merytoryczny nad Biblioteką sprawuje Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach.

6. Biblioteka może zatrudniać pracowników w oparciu o przepisy Ustawy o bibliotekach,

Ustawy organizacji i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz Kodeksu Pracy.

Rozdział IV Gospodarka finansowa biblioteki

§ 6. Biblioteka prowadzi gospodarkę finansowaną zasadach określonych dla instytucji kultury.

§ 7. Biblioteka finansowana jest z budżetu Gminy, z dochodów własnych, darowizn i innych źródeł.

§ 8.1. Usługi biblioteki są (z zastrzeżeniem ust. 2) ogólnie dostępne i bezpłatne.

2. Biblioteka może pobierać opłaty:

1. Za usługi informacyjne, bibliograficzne oraz wypożyczenia międzybiblioteczne.
2. Za nie zwrócone w terminie materiały biblioteczne.

3. Za uszkodzenie, zniszczenie lub nie zwrócenie materiałów bibliotecznych.

3. Zasady i warunki korzystania z Biblioteki określa regulamin.

4. Organizację wewnętrzną biblioteki określa regulamin organizacyjny nadawany przez kierownika, po zasięgnięciu opinii Rady Gminy.

§ 10. Zasady gospodarki finansowej Biblioteki reguluje art. 27 i 28 z dnia 25 października 1991r. - o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

§ 11. Obsługę finansowo-księgową Gminnej Biblioteki Publicznej w Słupi prowadzi Urząd Gminy.

Rozdział V Przepisy końcowe

§ 12.1. Statut Biblioteki uchwała Rada Gminy w Słupi Jędrzejowskiej.

2. Zmiana statutu wymaga podjęcia przez Radę Gminy uchwały o jego zmianie.

§ 13. Statut obowiązuje od dnia wejścia w życie uchwały o jego nadaniu.

1156

UCHWAŁA Nr XX/128/2005 RADY GMINY SŁUPIA JĘDRZEJOWSKA

z dnia 14 lutego 2005r.

w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na 2005 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późn. zmianami), art. 4¹ ust 2. Ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231. Z późn. Zm.) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2005” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słupia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: A. Gregorczyk

Załącznik do uchwały Nr XX/128/2005
Rady Gminy Słupia Jędrzejowska
z dnia 14 lutego 2005r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Stan problemów i zasobów

Diagnoza

Wstęp

Głównym celem działalności GKRPA w 2005 roku jest prowadzenie edukacji antyalkoholowej wśród mieszkańców gminy. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zamierza współpracować z wszystkimi podmiotami pomagającymi w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

A. Stan problemów alkoholowych

Teren naszej gminy zamieszkuje 4758 mieszkańców, w tym 3642 osób dorosłych. Na dzień 31.12.2004r zarejestrowanych jest 23 podmioty gospodarcze, posiadające zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym spożycie alkoholu:

- poza miejscem sprzedaży
 - a) piwo - 20
 - b) do 18 % - 17
 - c) powyżej 18 % - 14

Na 182 osoby wypada 1 punkt

- w miejscu sprzedaży
 - a) piwo - 3
 - b) do 18 % - 2
 - c) powyżej 18 % - 2

Na 1214 osoby wypada 1 punkt

Struktura spożycia napojów alkoholowych na podstawie złożonych oświadczeń

1. powyżej 18 % - 236.865,98
2. piwo - 447.990,31
3. do 18 % - 231.136,59

ogółem wydano na zakup alkoholu 626.245,19 zł.

Z uzyskanych informacji od policji w 2004r prawo naruszyło pod wpływem alkoholu osoby

- 21 sprawy kierowane do Sądu Grodzkiego
- 4 interwencje domowe
- 2 wypadków drogowych

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Słupiu objęto pomocą 59 rodzin alkoholików.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrzyła w 2004r. 9 wniosków osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu (sześć osób zostało skierowanych na leczenie)

Na podstawie najnowszych badań ogólnopolskich przeprowadzonych na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

(PARPA) wynika, iż w opinii Polaków problemy alkoholowe należą do pierwszej trójki najważniejszych problemów w ich lokalnej społeczności. Szczególnie dotkliwy jest fakt, że 2 % wszystkich mieszkańców to ludzie uzależnieni od alkoholu, 4 % to ich dzieci a następne 4 % do 6 % to ich małżonkowie i inni dorośli członkowie rodziny. Należy do tego dodać około 30 % dorastających chłopców i 15 % nastoletnich dziewcząt - tyle upija się co najmniej raz w miesiącu.

Problemy zdrowotne mieszkańców związane z alkoholem pozostają niezmiennie od lat

- samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu,
- uszkodzenie zdrowia u dorosłych, osób nadmiernie pijących z powodu zaburzeń układu trawiennego, krążenia, choroby płuc, nowotworów, urazów,
- nad umieralność w młodszych grupach wiekowych - nadużywanie alkoholu skraca życie o 10-12 lat
- uszkodzenie rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej młodzieży.

B. Stan zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

Na terenie naszej gminy w Urzędzie Gminy prowadzi działalność punkt konsultacyjny oraz telefon zaufania Nr 3816098 prowadzony przez Pana Roberta Capigę w każdy poniedziałek od godziny 17.00 do godziny 19.00 dla osób uzależnionych i ich rodzin. Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej istnieje punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy z dyżurem w każdy poniedziałek od godz. 10.00 do godz. 12.00. Od sześciu lat istnieje przy Urzędzie Gminy grupa AA „Uśmiech”. Pan Robert Capiga ukończył studium dla instruktorów terapii uzależnień. W szkołach na terenie naszej gminy posiadamy 15 przeszkolonych realizatorów programów profilaktycznych. Wszyscy członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mają ukończone szkolenie.

**Ramowy
Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych GKRPA w Słupi na 2005r.**

Zadania własne wynikające z ustawy	Zadania szczegółowe	Termin	Realizatorzy	Zakres przedsięwzięcia	Przewidywane koszty	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.	1. Zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych	cały rok	GKRPA	osoby uzależnione	3.480,00	
	a) prowadzenie punktu konsultacyjnego		Capiga Robert			
	b) prowadzenie alkoholowego telefonu zaufania w każdy poniedziałek od godziny 17.00 do 19.00 tel. 3816098	cały rok	GKRPA Capiga Robert	osoby uzależnione i współ uzależnione według potrzeb mieszkańców gminy	800,00	
	2. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób z problemem alkoholowym oraz zajęć profilaktycznych dla mieszkańców gminy.	cały rok	GKRPA psycholodzy terapeuci			
	3. Zakup pomocy naukowych do prowadzenia zajęć	cały rok	GKRPA	Zakup książek, ulotek	400,00	
	4. Zorganizowanie forum abstynenckiego dla mieszkańców gminy.	paździer listopad.		Mieszkańcy gminy	1.000,00	
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie w których występują problemy alkoholowe	1. Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i społecznej dla członków rodzin alkoholowych.					
	a) prowadzenie przy punkcie konsultacyjnym grupy terapeutycznej dla współ małżonków osób uzależnionych	cały rok	GKRPA	współmałżonkowie osób uzależnionych		
	b) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej i telefonu zaufania (każdy poniedziałek 10.00-12.00 nr telef. 3816024	cały rok	GKRPA Wajdzik Teresa	ofiary przemocy		
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	1. Organizowanie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych					
	a) udział w kampanii profilaktycznej „Zachowaj trzeźwy umysł”	od terminu zgłoszenia	do ustalenia	Szkoły Podstawowe klasy IV-VI i gimnazjalnych	4.000,00	
	b) program profilaktyczny dla uczniów szkół podstawowych	do ustalenia	do ustalenia	Szkoły Podstawowe	500,00	
	c) program profilaktyczny dla uczniów gimnazjum	do ustalenia	do ustalenia	Gimnazjum	600,00	
	2. Zorganizowanie konkursu o tematyce antyalkoholowej dla szkół podstawowych i gimnazjum	do ustalenia	do ustalenia	Szkoły Podstawowe klasy IV-VI i gimnazjalnych	600,00	
	3. Zorganizowanie i opłacenie koloni dla dzieci z rodzin grup ryzyka	wg oferty	do ustalenia	GKRPA Szkoły Podstawowe Gimnazjum	5.500,00	
4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego oraz kontroli.	4. Dofinansowanie dwutygodniowego wyjazdu dzieci na „OAZE” organizowaną przez „RUCH ŚWIATŁO ŻYCIA” połączony z programem profilaktycznym.	do ustalenia	do ustalenia	Szkoła Podstawowa w Słupi kl IV-VI	1.000,00	
	5. Zakup programu edukacyjnego.	do ustalenia	do ustalenia	Szkoła Podstawowa w Obiechowie kl I-VI	470,00	
	6. Wspieranie dożywiania w Szkołach Podstawowych i Gimnazjum.	10 m-cy		GKRPA Dyr. SP i Gimnazjum Dzieci z terenu gminy	9.000,00	
1. Podejmowanie przez Radę Gminy stosownych uchwał	a) uchalenie przez Radę Gminy Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych	wg terminu sesji Rady Gminy	Rada Gminy			
	b) ustalenie w drodze uchwały liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych (z wyjątkiem piwa) przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.	wg zgłoszenia cały rok	Rada Gminy Wyznaczona komisja	Podmioty posiadające zezwolenia		
	2. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do handlujących alkoholem (w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi art. 13 ¹ 18 oraz 18 ust. 8)					

1	2	3	4	5	6	7	
5. Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych	1. Wspieranie materialne baz Szkół do prowadzenia zajęć profilaktycznych z młodzieżą - zakup sprzętu nagłaśniającego	cały rok	GKRPA Świątek Bożena		4.000,00		
	2. Wspieranie materialne klubu sportowego „Start LKS” do prowadzenia zajęć z młodzieżą z grup ryzyka - udział w imprezach profilaktycznych - zakup sprzętu	cały rok	GKRPA Stanisław Grzyb		3.000,00		
	3. Wspieranie inicjatyw kulturalnych na terenie gminy i organizowanie zajęć dla mieszkańców (Kola gospodyń wiejskich, Orkiestrę)	cały rok	GKRPA		6.500,00		
	4. Wspieranie materialne Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - udzielanie pomocy medycznej osobom uzależnionym - zakup sprzętu				2.000,00		
	5. Wspieranie Posterunku Policji w Słupi - zakup sprzętu	cały rok	GKRPA Gładki Jerzy		2.000,00		
	6. Wspieranie punktu konsultacyjnego w Słupi - zakup sprzętu				3.000,00		
		Do ustalenia	do ustalenia				
6. Zadania dla Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1. Podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego a) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i rozmów w sprawach osób nadużywających alkohol oraz udzielanie pomocy ich rodzinom b) kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego dla osób które w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizują nieletnich albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny c) kierowanie do sądu wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	cały rok cały rok			3.300,00		
	2. Organizacja, prowadzenia i zasady wynagradzania członków GKRPA za pracę w GKRPA wypłacanych miesięcznie: - dla przewodniczącego Komisji 150 zł - dla sekretarza komisji 100 zł - dla członków komisji 50 zł	cały rok	Przewod. GKRPA			6.600,00	
	3. Koszty administracyjno-kancelaryjne komisji		członkowie GKRPA			1.000,00	
Razem					58 750,00		

1157

**UCHWAŁA Nr XX/129/2005
RADY GMINY SŁUPIA JĘDRZEJOWSKA**

z dnia 14 lutego 2005r.

w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska na lata 2004-2011 dla Gminy Słupia Jędrzejowska”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (jednolity tekst z 2001r. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz art. 18 ust. 1 i 2, art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62 poz. 627 z późniejszymi zmianami). Rada Gminy Słupia Jędrzejowska uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje „Program Ochrony Środowiska na lata 2004-2011 dla Gminy Słupia Jędrzejowska” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Wójta Gminy Słupia Jędrzejowska do sporządzania co dwa lata raportu z wykonania zadań objętych w/w programem dla Gminy Słupia Jędrzejowska.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słupia Jędrzejowska.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po 14 dniach od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: A. Gregorczyk

Załącznik do uchwały Nr XX/129/2005
Rady Gminy Słupia Jędrzejowska
z dnia 14 lutego 2005r.

Gmina Słupia Jędrzejowska

Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2004-2011

Spis treści:

1. Wprowadzenie
 - 1.1. Przesłanki ogólne
 - 1.2. Podstawy prawne
 - 1.3. Cele i zakres programu
 - 1.4. Funkcje programu
 - 1.5. Okres objęty programem
 - 1.6. Metoda opracowania
2. Ocena stanu środowiska
 - 2.1. Podstawowe dane o gminie Słupia Jędrzejowska
 - 2.1.1. Położenie i podział administracyjny
 - 2.1.2. Demografia
 - 2.1.3. Komunikacja
 - 2.1.4. Rozwój gospodarczy i społeczny
 - 2.2. Zasoby środowiska przyrodniczego
 - 2.2.1. Ukształtowanie terenu
 - 2.2.2. Warunki klimatyczne
 - 2.2.3. Zasoby i jakość wód
 - 2.2.3.1. Wody podziemne
 - 2.2.3.2. Wody powierzchniowe
 - 2.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa
 - 2.2.5. Gleby
 - 2.2.6. Surowce mineralne
 - 2.2.7. Powietrze
 - 2.2.8. Gospodarowanie energią
 - 2.2.9. Stan zasobów przyrody
 - 2.2.9.1. Lasy
 - 2.2.9.2. Formy ochrony przyrody
 - 2.2.10. Edukacja ekologiczna
3. Zagrożenia środowiska
 - 3.1. Hałas
 - 3.2. Promieniowanie elektromagnetyczne
 - 3.3. Odpady
 - 3.3.1. Odpady komunalne
 - 3.3.2. Odpady przemysłowe
 - 3.3.3. Odpady niebezpieczne
 - 3.4. Zagrożenia wód
 - 3.4.1. Zagrożenia wód powierzchniowych
 - 3.4.2. Zagrożenia wód podziemnych
 - 3.5. Transport
 - 3.6. Poważne awarie
 - 3.7. Zagrożenia globalne

4. Zarządzanie środowiskiem
5. Wnioski z diagnozy
 - 5.1. Uwarunkowania wewnętrzne
 - 5.2. Uwarunkowania zewnętrzne
 - 5.3. Ważniejsze problemy ekologiczne w gminie
6. Cele polityki ekologicznej powiatu jędrzejowskiego
7. Priorytety i cele ekologiczne gminy Słupia Jędrzejowska
8. Strategia (krótkoterminowych) działań na lata 2004-2007
 - 8.1. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa
 - 8.2. Powietrze atmosferyczne
 - 8.3. Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego
 - 8.4. Zapobieganie skutkom awarii
 - 8.5. Ochrona przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wymogów UE
 - 8.6. Ochrona gleb i terenów zdegradowanych
 - 8.7. Tereny przemysłowe
 - 8.8. Usprawnienie zarządzania środowiskiem
 - 8.9. Edukacja ekologiczna
9. Strategia (długoterminowych) działań do roku 2011.
 - 9.1. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa
 - 9.2. Powietrze atmosferyczne
 - 9.3. Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego
 - 9.4. Zapobieganie skutkom awarii
 - 9.5. Ochrona przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wymogów UE
 - 9.6. Ochrona gleb i terenów zdegradowanych
 - 9.7. Usprawnienie zarządzania środowiskiem
 - 9.8. Edukacja ekologiczna
10. Realizacja programu
 - 10.1. Szacunkowe koszty programu
 - 10.2. Źródła i struktura finansowania
 - 10.3. Wdrażanie i monitoring programu
11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym
12. Spis literatury i wykorzystanych materiałów

Mapa w skali 1:50 000:

Gmina Słupia Jędrzejowska z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska oraz zagrożeń dla środowiska naturalnego

1. Wprowadzenie

1.1. Przesłanki ogólne

Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997r. stanowi, że Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz wskazuje, iż ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które poprzez swoją politykę, powinny zapewnić nie tylko bezpieczeństwo ekologiczne, ale i dostęp do zasobów nieuszczerplonych współczesnemu i przyszłemu pokoleniu. Takimi władzami są województwo, powiaty i gminy. Winno w tym pomóc właściwe, zgodne z ideą ekorozwoju, planowanie wszelkich działań. Polskie przepisy z zakresu ochrony środowiska przewidują tworzenie kilku różnych typów planów i programów redukcji emisji zanieczyszczeń. Jednymi z takich dokumentów są: Polityka ekologiczna państwa, programy ochrony środowiska oraz plany gospodarki odpadami.

Przedstawiany „Program ochrony środowiska dla Gminy Słupia Jędrzejowska” jest pierwszym opracowaniem kompleksowo przedstawiającym politykę ekologiczną gminy, będącym aktualnym źródłem informacji o środowisku naturalnym, ale także spisem konkretnych zaleceń dla gmin, a także wszystkich korzystających ze środowiska. Ta poznawcza funkcja Programu jest jednocześnie jednym z głównych czynników zapewniających jego realizację. Program został opracowany w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska oraz zapisami zawartymi w Programie ochrony środowiska dla powiatu jędrzejowskiego na lata 2004-2011.

1.2. Podstawy prawne

Główną rolę w procesie definiowania polityki ekologicznej pełnią zapisy następujących dokumentów:

- 1) Ustawa z 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska. Jest ona podstawowym aktem prawnym w dziedzinie ochrony środowiska i pełni funkcję ustawy ramowej dla całego ustawodawstwa z tego zakresu. Art. 17 i 18 nakłada na gminy, obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, przy czym projekt programu gminnego winien być zaopiniowany przez zarząd powiatu.
- 2) II Polityka Ekologiczna Państwa, z 2001r. Dokument ten ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji zadań ochrony środowiska na obszarze całej Polski. Określa też, na podstawie aktualnego stanu środowiska: cele, priorytety i działania proekologiczne wraz ze środkami niezbędnymi do ich osiągnięcia. Polityka ekologiczna powinna być elementem równoważenia rozwoju kraju i harmonizowania celów gospodarczo-społecznych z celami ochrony środowiska.
- 3) Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010. Jest dokumentem o charakterze operacyjnym, stanowiącym instrument wdrożenia „II Polityki Ekologicznej Państwa”. Zawiera harmonogram zadań wynikających z tej polityki oraz wskazówki i wytyczne do uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych. Precyzuje sposoby osiągania celów zawartych w „II Polityce Ekologicznej Państwa” w formie pakietów działań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych na lata 2002-2010. Dla każdego pakietu zadań określa jego nazwę, ustanawia jednostkę odpowiedzialną i jednostki współpracujące. Podaje również termin realizacji oraz niezbędne nakłady finansowe.
- 4) Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010. Dokument ten został sporządzony w oparciu o zapisy ustawy - Prawo ochrony środowiska. Zawiera aktualizację i uszczegółowienie długookresowej „II Polityki Ekologicznej Państwa”, zwłaszcza w nawiązaniu do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2001-2010.
- 5) Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006. Plan ten jest dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej. Jego zadaniem jest osiągnięcie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski z Unią Europejską. Wskazuje wielkość planowanego zaangażowania środków Funduszy Strukturalnych, Funduszu Spójności i środków krajowych oraz określa sposób koordynacji i wdrażania pomocy strukturalnej w okresie realizacji Planu.
- 6) Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej (NSEE), jest dokumentem identyfikującym i hierarchizującym główne cele edukacji środowiskowej. Wskazuje także możliwości ich realizacji. Cele zawarte w NSEE zostaną przełożone na konkretne zadania w „Narodowym Programie Edukacji Ekologicznej” oraz w programach lokalnych, służących realizacji zadań edukacyjnych promujących ideę ekorozwoju.
- 7) Wytyczne Ministerstwa Środowiska sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Program określa wymagania odnoszące się do polityki ekologicznej państwa, a w szczególności:

- cele i priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawne, ekonomiczne, społeczne.

1.3. Cele i zakres programu

Głównym celem Programu jest określenie polityki ekologicznej gminy Słupia Jędrzejowska, realizując politykę ekologiczną państwa, rozumianą jako zjednoczenie celów ochrony środowiska z wyzwaniem zrównoważonego rozwoju w warunkach jednoczenia się Europy i rozszerzania ogólnoświatowej troski o Ziemię i jej przyszłych mieszkańców. Najważniejsze problemy i cele zawierają następujące, przyjęte przez Parlament dokumenty krajowe:

- Polityka ekologiczna państwa (1991r.) i II Polityka ekologiczna państwa (2001r.),
- Program wykonawczy do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002-2010 (2002r.),
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010,
- Polska 2025, długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju,
- Krajowy plan gospodarki odpadami (2002r.),
- Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, uwzględniający uwarunkowania międzynarodowe, a w szczególności:
 - Agendę 21 - Ramowy Program Działań,
 - Strategię zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej (2001r.) oraz Unijne programy ochrony środowiska,
 - dyrektywy UE,

- konwencje i porozumienia międzynarodowe podpisane i ratyfikowane przez Polskę.

Program uwzględnia uwarunkowania wojewódzkie i powiatowe wynikające z:

- Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego (2003r.),
- Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego (2003r.),
- Programu ochrony środowiska dla powiatu jędrzejowskiego (2004r.),
- Planu gospodarki odpadami dla powiatu jędrzejowskiego (2003r.),

Przy sporządzaniu Programu wykorzystano również:

- Plan rozwoju lokalnego gminy Słupia Jędrzejowska,
- Strategię rozwoju Gminy Słupia Jędrzejowska,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słupia Jędrzejowska.

Głównym celem polityki ekologicznej państwa, ustanowionym w krajowych dokumentach programowych jest „zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa polskiego w XXI w. oraz stworzenie podstaw dla opracowania i realizacji strategii zrównoważonego rozwoju kraju”.

Zasadą, stanowiącą nadrzędne kryterium rozwiązań strategicznych na wszystkich szczeblach zarządzania powinna być konstytucyjna zasada zrównoważonego rozwoju. Zakłada ona takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich, zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. W praktyce oznacza to równorzędne traktowanie racji ekologicznych, społecznych i gospodarczych oraz powoduje konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką sektorową w pozostałych dziedzinach gospodarki.

W sferze realizacji polityki ekologicznej zasada zrównoważonego rozwoju powinna być stosowana wraz z następującymi zasadami pomocniczymi i konkretyzującymi:

- zasadą przeczności - promującą działania, których celem jest rozwiązywanie problemów środowiskowych wówczas, gdy pojawia się uzasadnione prawdopodobieństwo, że wymagają one rozwiązania, a nie dopiero wtedy, gdy istnieje tego naukowe potwierdzenie;
- zasadą integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi - zakładającą uwzględnianie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi;
- zasadą równego dostępu do środowiska przyrodniczego - realizowaną w aspekcie międzypokoleniowym, międzygrupowym oraz równoważenia szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą;
- zasadą regionalizacji - przewidującą rozszerzenie uprawnień samorządu terytorialnego i wojewodów do ustalania regionalnych opłat, normatywów, ulg i wymogów ekologicznych wobec jednostek gospodarczych oraz regionalizowanie ogólnokrajowych narzędzi polityki ekologicznej;
- zasadą uspołecznienia - mającą na celu stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do udziału obywateli, grup społecznych i organizacji pozarządowych w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju, przy jednoczesnym rozwoju edukacji ekologicznej, świadomości i wrażliwości ekologicznej;
- zasadą „zanieczyszczający płaci” - składającą pełną odpowiedzialność (w tym materialną) za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń dla środowiska na sprawcę;
- zasada likwidacji zanieczyszczeń „u źródła” - zapewnia ona likwidację zanieczyszczeń w miejscu ich powstawania;
- zasadą prewencji - która stanowi, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane już na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć;
- zasadą stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT) - promującą wybór najlepszych, dostępnych w danej chwili rozwiązań technicznych;
- zasadą subsydiarności - polegającą na stopniowym przekazywaniu części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby problem był rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie rozwiązany;
- zasadą klauzul zabezpieczających - która umożliwia stosowanie w uzasadnionych przypadkach ostrzejszych środków ochronnych w porównaniu z wymaganiami prawa UE;
- zasadą skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej - mającą zastosowanie przy wyborze planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska oraz do oceny osiągniętych wyników w trakcie i po zakończeniu ich realizacji.

Program określa:

- aktualną sytuację ekologiczną w gminie,
- ekologiczne, przestrzenne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju gminy,
- priorytetowe działania w podziale na krótkoterminowe (lata 2004-2007) i długoterminowe (do roku 2011),

- harmonogram konkretnych zadań w zakresie ograniczenia emisji, ochrony zasobów przyrody, racjonalnego gospodarowania środowiskiem, aktywizacji prośrodowiskowej społeczności i wzrostu świadomości ekologicznej z podziałem na:
 - zadania gminy,
 - zadania innych organów administracji publicznej oraz instytucji, przedsiębiorstw i organizacji społecznych,
 - uwarunkowania realizacyjne Programu, jego wdrożenie i monitoring.

Szczególne rozwinięcie Programu stanowi Plan gospodarki odpadami dla gmin Związku Międzygminnego Ekologia na lata 2004-2011, w skład którego wchodzi Gmina Słupia Jędrzejowska.

W ujęciu przestrzennym Program dotyczy gminy Słupia Jędrzejowska z uwzględnieniem różnego rodzaju powiązań, w tym ekologicznych z sąsiednimi gminami.

Program opracowany jest z uwzględnieniem ustrojowej pozycji samorządu gminy i jego kompetencji wynikających z przepisów prawa ochrony środowiska, a więc ograniczonych własnych możliwości realizacyjnych i finansowych.

1.4. Funkcje programu

„Program ochrony środowiska dla Gminy Słupia Jędrzejowska” wraz z „Planem gospodarki odpadami dla gmin Związku Międzygminnego Ekologia” jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska w gminie. W szczególności:

- przekazuje społeczeństwu, przedsiębiorcom, samorządom informacje na temat zasobów środowiska przyrodniczego oraz stanu poszczególnych komponentów środowiska,
- omawia najważniejsze problemy, w tym zagrożenia ekologiczne, proponując sposoby ich rozwiązania w określonym czasie,
- jest gwarantem wdrażania zrównoważonego rozwoju gminy,
- określa sposoby współpracy administracji publicznej wszystkich szczebli oraz instytucji i pozarządowych organizacji ekologicznych na rzecz ochrony środowiska w gminie,
- ułatwia, a niekiedy formalnie umożliwia występowanie o środki finansowe potrzebne do realizacji przedsięwzięć,
- ułatwia opiniowanie decyzji określających sposób i zakres korzystania ze środowiska,
- organizuje system informacji o stanie środowiska i działaniach zmierzających do jego poprawy.

1.5. Okres objęty Programem

Program został sporządzony do roku 2011. Przyjęto działanie zgodnie z Polityką ekologiczną państwa na działania krótkoterminowe, tj. na cztery lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2008-2011. Jest to także zgodne z ustaleniami Prawa ochrony środowiska, określającego w art. 14 ust. 2, iż politykę ekologiczną przyjmuje się na cztery lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne cztery lata.

Ocena i weryfikacja realizacji zadań Programu dokonywana będzie zgodnie z wymogami ustawy co 2 lata od przyjęcia Programu. Możliwa jest aktualizacja zarówno programu ochrony środowiska jak i planu gospodarki odpadami po upływie 4 lat (zgodnie z ustawą o odpadach).

1.6. Metoda opracowania

Podstawowym źródłem danych na temat aktualnego stanu i zagrożeń środowiska przyrodniczego w gminie były raporty o stanie środowiska w województwie świętokrzyskim (WIOŚ), informacje uzyskane od samorządu lokalnego i podległych mu jednostek, organizacji społecznych. Dokonano analizy nowo powstałych dokumentów - „Program ochrony środowiska dla powiatu jędrzejowskiego”, „Plan gospodarki odpadami dla powiatu jędrzejowskiego” oraz „Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, „Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”.

Przeprowadzono analizę dokumentów programowych opracowanych dla całego kraju i terenu gminy, m.in.: Polityki Ekologicznej Państwa, Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej, Strategię rozwoju Gminy Słupia Jędrzejowska, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słupia Jędrzejowska, Plan rozwoju lokalnego Gminy Słupia Jędrzejowska.

W trakcie prac nad „Programem ...” wykorzystano również opracowania i materiały z konferencji ekologicznych.

Analiza objęła także opracowania odnoszące się do terenu całego województwa - Raporty WIOŚ: „Stan środowiska w województwie świętokrzyskim”, zaktualizowaną koncepcję europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

W trakcie opracowania Programu:

- przeprowadzono rozpoznanie ankietowe,
- określono priorytetowe działania na lata 2004-2007 i 2008-2011 oraz programy zadaniowe skoordynowane z „Programem ochrony środowiska dla powiatu jędrzejowskiego”, „Planem rozwoju lokalnego Gminy Słupia Jędrzejowska” i „Strategią rozwoju Gminy Słupia Jędrzejowska”,
- sprecyzowano uwarunkowania realizacyjne Programu w zakresie rozwiązań prawnych, ekonomicznych, przestrzennych, społecznych i związanych z implementacją prawa i procedur unijnych,
- określono sposoby wdrażania i zasady monitorowania Programu.

Niniejsze opracowanie składa się z następujących zasadniczych części:

- ogólnych danych o gminie i stanie środowiska na koniec 2002 roku,
- analizy uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych,
- celów polityki powiatu jędrzejowskiego,
- priorytetowych działań w gminie Słupia Jędrzejowska,
- programu zadaniowego,
- uwarunkowań realizacyjnych,
- propozycji systemu wdrażania i monitorowania programu,
- planu gospodarki odpadami,
- informacji o wykorzystanych materiałach i opracowaniach,
- załączników kartograficznych.

2. Ocena stanu środowiska

2.1. Podstawowe dane o gminie Słupia Jędrzejowska

2.1.1. Położenie i podział administracyjny

Gmina Słupia Jędrzejowska położona jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego oraz powiatu jędrzejowskiego. Sąsiaduje z gminami:

- powiatu włoszczowski: Moskorzew od północy,
- powiatu jędrzejowskiego: Nagłowice od północnego-wschodu, Sędziszów od południowego-wschodu,
- powiatu zawierciańskiego (woj. śląskie): Żarnowiec od południa, Szczekociny od północnego-zachodu.

Powierzchnia gminy wynosi 107,9 km². W skład gminy wchodzi 14 wsi sołectkich. Gmina Słupia Jędrzejowska położona jest w odległości około 55 km od Kielc. Siedziba gminy znajduje się w Słupiu, która oddalona jest od Jędrzejowa o 22 km.

2.1.2. Demografia

Administracyjnie gmina Słupia Jędrzejowska wchodzi w skład powiatu jędrzejowskiego, zajmuje powierzchnię 10 788 ha. Jest to gmina wiejska, w skład której wchodzi 14 sołectw oraz 13 obrębów geodezyjnych.

Tabela 1. Gmina Słupia Jędrzejowska w układzie administracyjnym

Sołectwa	Powierzchnia (w km ²)	Ludność
Słupia	1434	869
Dąbrowica	974	182
Jasieniec	627	258
Nowa Wieś	378	280
Obiechów	801	258
Raszków	1104	375
Rawka	161	142
Rożnica	962	550
Sieńsko	1091	464
Sprowa	1435	353
Węgrzynów Nowy	1014	185
Węgrzynów Stary		355
Wielkopole	130	124
Wywła	677	361
Razem	10 788	4 756

Źródło: Dane UG Słupia Jędrzejowska

W gminie zameldowanych jest 4 756 osób, natomiast wg danych GUS na koniec 2003r., gminę zamieszkiwało 4 665, z czego około 50,2 % (2 340) stanowią mężczyźni. Najliczniejsze sołectwa pod względem liczby ludności to Słupia i Rożnica, zaś najmniejszym sołectwem są Wielkopole i Rawka. W gminie zanotowano ujemny przyrost naturalny, który w roku 2003 wyniósł - 40. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w gminie wg stanu na rok 2003 wynosi 2 632 osoby (56,4 % ogółu ludności), z czego pracowało ogółem 220 osób.

Na podstawie prognozy rozwoju demograficznego województwa w latach 1998-2020 i 1998-2030, przewiduje się spadek liczby mieszkańców w województwie świętokrzyskim - odpowiednio o 5,1 % i 9,9 % (68,0 i 131,6 tys. osób), zaś w powiecie jędrzejowskim prognozowany jest jeden z największych ubytków liczby mieszkańców w całym regionie świętokrzyskim. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu jędrzejowskiego na rok 2010 wyniesie 87 013 osób, w roku 2020 - 83 427 osób, zaś w roku 2030 - 79 186.

2.1.3. Komunikacja

Gmina Słupia Jędrzejowska położona jest poza ważniejszymi szlakami komunikacyjnymi. W gminie nie ma drogi krajowej, ani wojewódzkiej, występują natomiast drogi powiatowe o łącznej długości 63,98 km i gminne o długości 65,1 km.

Ważniejszym szlakiem komunikacji tranzytowej jest linia kolejowa Kozłów - Koniecpol. Linia ta stanowi fragment ciągu kolejowego magistralnego łączącego Kraków z Warszawą, z wykorzystaniem centralnej magistrali kolejowej Śląsk - porty. Dla ruchu lokalnego linia ta ma minimalne znaczenie.

2.1.4. Rozwój gospodarczy i społeczny

Gmina posiada charakter rolniczy. Wśród form użytkowania terenu w gminie dominują użytki rolne (78,2 % powierzchni). Lasy i grunty leśne zajmują 17,5 % powierzchni gminy, natomiast na pozostałe grunty, w tym tereny zurbanizowane i nieużytki, przypada 4,3 % (dane GUS za 2003r.).

Na podstawie danych GUS na 2003r. liczba ludności w wieku produkcyjnym wynosi 2 632 osoby, a 220 pracuje ogółem. Bezrobocie na terenie gminy jest dość wysokie, co uwarunkowane jest brakiem miejsc pracy na terenie gminy, słabą kondycją rolnictwa i radykalnym ograniczeniem liczby miejsc pracy w przemyśle.

Baza ekonomiczna jest silnie zróżnicowana przestrzennie. Dobrze rozwinięta jest obecnie mała i średnia przedsiębiorczość pozarolnicza, skupiona w sektorze gospodarki prywatnej. Działalność gospodarcza w zakresie handlu i usług prowadzona jest na potrzeby rolnictwa i własne mieszkańców. W gminie w roku 2003 zarejestrowano 149 podmiotów gospodarczych (dane UG). Wysoką pozycję w gospodarce regionu zajmuje rolnictwo. Atutem gminy są duże możliwości intensyfikacji produkcji ekologicznej, rozwijanej równolegle z agroturystyką i ekoturystyką. Dotyczy to w szczególności obszarów, objętych prawną ochroną przyrody.

Rolnictwo

Rolnictwo stanowi znaczący sektor w gospodarce gminy. Użytki rolne stanowią 78,2 % powierzchni terenu, tj. 8 434 ha. Grunty orne zajmują powierzchnię 7 302 ha. W strukturze jakościowej gleb dominują grunty średniej klasy bonitacyjnej. Prawie 48,5 % gruntów ornych to gleby IV klasy, a gleby III klasy bonitacyjnej stanowią 22,3 %. W strukturze własnościowej gospodarstw rolnych dominuje sektor indywidualnych gospodarstw rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi ok. 9,00 ha (na podstawie spisu rolny 2002), w których działalność rolnicza stanowi podstawowe źródło utrzymania. W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż, głównie pszenicy oraz jęczmień i żyto, natomiast w produkcji zwierzęcej chów trzody chlewnej i bydła. Na terenie gminy zarejestrowane jest jedno gospodarstwo ekologiczne w Sieńsku.

Rynek pracy

Podstawowym rynkiem pracy dla ludności gminnej jest Huta „Katowice” i „Zawiercie” oraz miasto Sędziszów i Szczekociny sąsiadujące bezpośrednio, miasto Jędrzejów i inne zakłady na terenie sąsiednich powiatów.

W gminie w 2003 roku zarejestrowano 149 podmiotów gospodarczych. Działalność gospodarcza w zakresie handlu i usług prowadzona jest na potrzeby rolnictwa i własne mieszkańców. Na omawianym obszarze brak jest większych zakładów produkcyjnych. Największy zakład jest PPHU PROFPLAST Sp. z o.o. w Starym Węgrzynowie - produkcja elementów z tworzyw sztucznych (plastikowych).

Do 2003r. na terenie gminy powstawały głównie sklepy - 37 obiektów.

Turystyka

Na terenie gminy znajduje się Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu z cennymi obiektami przyrodniczymi, urozmaiconym krajobrazem, kompleksami leśnymi i wodami oraz użytkiem ekologicznym. Obszar chroniony stwarza korzystne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji. Rosnącą szansą dla rozwoju turystyki i wypoczynku jest bezcenna przyrodniczo dolina Pilicy. Obszar ten stwarza korzystne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji. Bazę turystyczną posiada miejscowość Raszków, gdzie w szkole znajduje się schronisko ZHP. Pokoje noclegowe znajdują się również w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian Roślin w Słupi. Na terenie gminy znajduje się także jedno gospodarstwo agroturystyczne w Raszkowie. Na omawianym terenie znajduje się szlak Kościuszkowski związany z bitwą pod Szczekocinami w 1794r. oraz atrakcyjne tereny wycieczek rowerowych.

Infrastruktura społeczna

W 4 szkołach podstawowych na terenie gminy uczy się ok. 405 dzieci. We wrześniu 1999r. utworzono 1 szkołę gimnazjalną, do której uczęszcza ok. 190 uczniów. Na terenie gminy znajduje się również 1 przedszkole, w którym jest 60 miejsc. Opiekę zdrowotną zapewnia Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupi, działający przez dwa Ośrodki Zdrowia: w Słupi i Starym Węgrzynowie oraz jedna apteka.

Kultura

Omawiany obszar zaliczany jest do terenów mało zasobnych w zabytki objęte ewidencją i rejestrem konserwatorskim. Dominują obiekty mieszkalne - drewniane domy i zagrody z przełomu wieków skoncentrowane głównie w Dąbrowicy, Obiechowie, Rożnicy, Sieńsku. Łącznie do rejestru zabytków wpisanych jest 13 obiektów. Najcenniejsze obiekty objęte ochroną konserwatorską to:

- zespół dworski z końca XVIII w. w Raszkowie, otoczony parkiem z licznymi starodrzewami z zachowanymi alejami: jesionową i kasztanową.
- drewniany kościół z XVIII w. w Obiechowie,
- zespół pałacowy z początku XX w. w Rożnicy,
- zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Trójcy w Słupi z XVIII w., zbudowany w stylu klasycystycznym z bogatym stiukowym wyposażeniem wnętrza,
- odrestaurowany pałac z XIX w. w Słupi będący obecnie siedzibą gminy,
- spichlerz w Słupi z początku XX wieku.

Przez teren gminy przebiega szlak Kościuszkowski związany z bitwą pod Szczekocinami w 1794r. - autentyczne pole bitwy - zachowany Kopiec Kosynierów i Kopiec Prusaków.

Na terenie gminy działają zespoły ludowe, skupiające się przede wszystkim w kręgach Kół Gospodyń Wiejskich, np. ludowy zespół „Nowowsianki” z Nowej Wsi. Przy Ochotniczej Straży Pożarowej w Słupi działa orkiestra dęta. W gminie czynnie działa Ludowy Klub Sportowy „Start”, posiadający dwie drużyny piłki nożnej - seniorów i młodzików. Natomiast w placówkach oświatowych tworzą się zespoły taneczne i muzyczne, koła recytatorskie, teatralne, plastyczne. Do kalendarium stałych imprez kulturowo-rozrywkowych można zaliczyć:

- rajd pieszy i rowerowy „Szlakiem Kosynierów”,
- noc świętojańska,
- dożynki gminne,
- festyn gminny.

2.2. Zasoby środowiska przyrodniczego

2.2.1. Ukształtowanie terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina Słupia Jędrzejowska leży w obrębie dwóch makroregionów podprowincji Wyżyna Małopolska (342). Są to: Wyżyna Przedborska (342.1) oraz Niecka Nidziańska (342.2) (wg podziału J. Kondracki, 1998r.).

Mezoregionem Wyżyny Przedborskiej w granicach gminy jest Niecka Włoszczowska (342.14). Swą budową i ukształtowaniem przypomina misę o płaskim dnie i uniesionych ku górze brzegach. W jej podłożu zalegają mezozoiczne margle z górnej kredy. Są one ułożone poziomo i przykryte na dużym obszarze zlodowacenia środkowo-polskiego. W jej obrębie leży wschodni fragment gminy obejmujący dolinę Pilicy.

Mezoregionem Niecki Nidziańskiej w granicach gminy jest Płaskowyż Jędrzejowski (342.21). Wyraźnie ograniczony jest dolinami rzecznyymi: Pilicy na zachodzie, Białej Nidy na północy, Nidy na wschodzie i Mierzawy na południu. Przedstawia łagodnie sfałdowaną wyżynę, zbudowaną z margli kredowych, na których w dolinach zalegają czwartorzędowe piaski i gliny. Rzędne terenu występujących tu wzniesień wynoszą 292-326 m n.p.m. Na płaskowyżu przeważają urodzajne gleby typu rędzin - jest to rejon upraw rolnych. Lasy zajmują nieznaczną powierzchnię.

2.2.2. Warunki klimatyczne

Obszar gminy Słupia Jędrzejowska należy do Małopolskiego Regionu Klimatycznego (wg klimatycznego podziału Polski). Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu ok. 7,5 °C, średnia temperatura stycznia wynosi - 3,5°C, natomiast lipca 18°C.

Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, procent cisz wynosi 57.

Jest to klimat korzystny dla rozwoju rolnictwa. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210-220 dni. Różnice w długości tego okresu związane są między innymi z ukształtowaniem terenu - najdłuższy jest w przypadku stoków o wystawie południowej.

Dzielnica klimatyczna częstochowsko-kielecka jest stosunkowo ciepła i niezbyt wilgotna. Średnia roczna suma opadów wynosi tu 560,4 mm. Maksimum opadów atmosferycznych przypada na lipiec i czerwiec, najmniej zaś na październik i marzec. Pokrywa śnieżna zalega tu przez średnio 63 dni w ciągu roku, a parowanie terenowe wynosi 400-450 mm. Rejon ten znajduje się na szlaku burz gradowych, lecz nie burz katastroficznych.

2.2.3. Zasoby i jakość wód

2.2.3.1. Wody podziemne

Bezpośredni związek z budową geologiczną ma występowanie wód podziemnych. Na terenie gminy wody podziemne występują w utworach kredowych i lokalnie czwartorzędowych.

Teren gminy Słupia Jędrzejowska jest obszarem zasobnym w wodę podziemną, która jest głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Częściowo poziomy te nie są izolowane od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych, utwory wodonośne stanowią wychodnie na powierzchni terenu. Istnieje zatem duże ryzyko narażenia tych wód na wpływy zanieczyszczenia antropogenicznego. Niezmiernie istotnym ogniskiem zanieczyszczeń, które może prowadzić do degradacji wód podziemnych, są składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych, zlokalizowane na powierzchni

terenu, zakłady przemysłowe, oczyszczalnie ścieków, wody powierzchniowe. Częściowo również zasoby wód w gminie związane są z dolinami, a przez to narażone na kontakty z zanieczyszczonymi wodami rzek.

Na terenie całej gminy poziomy wodonośne występujące w utworach kredy stanowią Główne Zbiorniki Wód Podziemnych GZWP. Ochrona GZWP wynika na tych obszarach z istniejących i obowiązujących przepisów (Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne, Dz. U. Nr 115, poz. 1229).

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w obrębie gminy to:

- GZWP 408 - Niecka Miechowska NW (Cr₃)
- GZWP 409 - Niecka Miechowska SE (Cr₃)

Poziom wodonośny w utworach kredy górnej (Cr₃) związany jest z występowaniem margli i opok. Zwierciadło wody występuje najczęściej na głębokości 10-30 m i może występować pod niewielkim napięciem hydrostatycznym. Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska nie ma studni wierconych dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Na podstawie studni głębinowych zlokalizowanych na terenie gminy dla potrzeb lokalnych mieszkańców i dla zakładów można stwierdzić, iż wydajności potencjalne studni wierconych są bardzo zróżnicowane i wynoszą najczęściej 10-30 m³/h, lokalnie wydajności studni dochodzą do 80 m³/h. Poziom ten jest słabo izolowany od powierzchni terenu, często utwory te wychodzą na powierzchnię terenu, w związku z tym narażony jest na zanieczyszczenia z powierzchni. Jakość wody podziemnej w większości studniach wierconych wykazuje I b klasę czystości, odpowiadającą wymaganiom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi. Lokalnie mogą zawierać podwyższoną zawartość żelaza i manganu, wymagające prostego uzdatniania. Poziom ten podlega ochronie w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o charakterze porowo-szczelinowym GZWP nr 408 - Niecka Miechowska NW i nr 409 Niecka Miechowska SE.

Czwartorzędowe (Q) piętro wodonośne tworzą poziomy dolin rzecznych. Poziom ten występuje na całym terenie gminy lecz nie stanowi ciągłej warstwy wodonośnej. Ujmowany jest on studniami kopanymi na potrzeby lokalne indywidualnych gospodarstw rolnych. Zwierciadło wody jest przeważnie swobodne i występuje na głębokości kilku-kilkunastu metrów. Poziom ten nie jest izolowany od powierzchni terenu, w związku z tym narażony jest na zanieczyszczenia. Jakość wody podziemnej wykazuje podwyższoną zawartość żelaza i manganu oraz ponadnormatywne przekroczenia związków azotynów i azotanów, co uwarunkowane jest brakiem w tych miejscach kanalizacji sanitarnej.

Wody podziemne wymagają ochrony jakości przede wszystkim z uwagi na fakt wykorzystywania ich na szeroką skalę jako podstawowe źródło dla celów zaopatrzenia ludności w wodę oraz jako uzupełnienie wykorzystywanych wód powierzchniowych o niższej jakości. Ponadto stanowią rezerwę wody pitnej dla przyszłych pokoleń.

Monitoring wód podziemnych, którego głównym zadaniem jest rozpoznawanie oraz stała kontrola jakości zbiorników wód o znaczeniu regionalnym, prowadzony jest w ramach monitoringu regionalnego i krajowego. Posiada on szczególne znaczenie, bowiem przedmiotem badań są wody przeznaczone do spożycia przez ludzi i na potrzeby gospodarcze. Pozwala na bieżącą ocenę stanu jakości tych wód oraz na poznanie kierunków zachodzących zmian, powodowanych przez zanieczyszczenia antropogeniczne. Badania terenowe i opróbowania prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny, a analizy chemiczne pobranych próbek wody wykonuje Centralne Laboratorium Chemiczne PiG w Warszawie.

W ramach sieci monitoringu regionalnego na terenie gminy obserwowana jest studnia głębinowa ujmująca poziom górnokredowy - nr punktu 81 w Obiechowie. Jest to studnia wiercona w Punkcie Skupu Mleka. Studnia ta obserwowana jest od 1996r. przez Państwowy Instytut Geologiczny, Oddział Świętokrzyski w Kielcach. Początkowo badania prowadzono dwa razy w roku, a od 1997r. - raz w roku. Badania przeprowadzone od początku wykazały zmienną jakość wód podziemnych - od klasy Ib (wysoka jakość wody) do pozaklasowej jakości. Badania przeprowadzone w 2002r. wykazały niską jakość (III klasa) ze względu na przekroczenia Mn, NO₂. Badania wykonane w roku 2003 wykazały wysoką jakość wody - klasa Ib, natomiast zanotowano ponadnormatywną zawartość Mn ze względu na jakość wody do spożycia przez ludzi.

W ramach sieci monitoringu krajowego na terenie sąsiedniej gminy Sędziszów znajdującej się na stacji hydrogeologicznej w miejscowości Białowieża, gdzie obserwowane są cztery otwory hydrogeologiczno-badawcze. Na stacji tej obserwowane są wody poziomu: czwartorzędowego (nr punktu 1512), dolnokredowego (nr punktu 421), górnokredowego (nr punktu 423), górnopaleozoicznego (nr punktu 422). Monitoring ten prowadzony jest od 1991 r. przez PiG Warszawa. Badania przeprowadzone w 2003r. wykazały, iż wody podziemne poziomu czwartorzędowego znajdowały się w Ib klasie - wysokiej jakości (przekroczenia Fe, Mn), wody poziomu Cr₃ - II klasa - średniej jakości (bez przekroczeń dla wód do spożycia przez ludzi), wody poziomu Cr₁ - Ib - wysokiej jakości (przekroczone Fe), wody poziomu J₃ - II klasa - średniej jakości (przekroczone Fe, Mn).

Dane na temat monitoringu wód podziemnych pochodzą z „Raportu o stanie środowiska w województwie świętokrzyskim” WIOŚ.

2.2.3.2. Wody powierzchniowe

Główną rzeką gminy Słupia Jędrzejowska jest Pilica, przepływa z południa na północ przez zachodnią część gminy (dł. w granicach gminy ok. 8,5 km). Rzeką Pilica jest typową rzeką niziną, płynącą na piaszczystym podłożu po szerokiej terasie zalewowej pokrytej łąkami, terenami podmokłymi i torfowiskami. Najbardziej charakterystyczną cechą Pilicy jest naturalny układ hydrologiczny, a najważniejszym elementem jest meandrowanie rzeki z licznymi zakolami i starorzeczami.

Zachodnia część gminy odwadniana jest przez rzekę Pilicę oraz jej liczne bezimienne dopływy, natomiast wschodnia część omawianego terenu odwadniana jest przez lewobrzeżne dopływy rzeki Mierzawy (prawobrzeżny dopływ Nidy), z największym ciekim na terenie gminy - Łowinianką.

Rzeki gminy wykazują w ciągu roku wahania stanu wód powodowane zmiennością zasilania. Wysokie stany wód towarzyszą wezbraniom wiosennym (roztopy) i letnim (deszcze nawalne), a niskie stany występują w czerwcu, na początku lipca oraz jesienią.

Znaczna część gminy pokryta jest okresowo prowadzącymi wodę rowami melioracyjnymi założonymi w różnych okresach.

W systemie zarządzania gospodarką wodną obszar gminy należy do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie - zlewnia rzeki Pilicy oraz do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie - zlewnia rzeki Nidy.

Stan czystości wód powierzchniowych, na terenie województwa świętokrzyskiego, oceniany jest co roku w oparciu o analityczne pomiary kontrolne realizowane w ramach monitoringu środowiska dla wód powierzchniowych płynących (sieć krajowa i regionalna) oraz zbiorników zaporowych (sieć regionalna). Badania te wykonuje Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach. Podstawowym celem monitoringu jest dostarczenie informacji o stanie czystości wód powierzchniowych, niezbędnych dla ich ochrony i wspomagania procesów zarządzania zasobami wodnymi.

Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska monitoringiem krajowym wód powierzchniowych objęta jest rzeka Pilica (p.p.k. Szczekociny, powyżej Szczekocin). Rzeką klasyfikowana jest centralnie (punktowo). W latach 2002-2003 badania prowadzone powyżej Szczekocin wykazały wody nie odpowiadające normie (non) ze względu na przekroczenia azotynów. W stosunku do roku 2001 nastąpiło pogorszenie jakości wody w rzece. Pod względem hydrobiologicznym oraz stężenia chlorofilu „a” odnotowano II klasę czystości.

Dane na temat monitoringu wód powierzchniowych pochodzą z „Raportu o stanie środowiska w województwie świętokrzyskim” WIOŚ.

Podstawowe źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych to ścieki (surowe lub niedostatecznie oczyszczone) komunalne z jednostek osadniczych.

W ostatnim czasie na terenie województwa można zaobserwować stopniową poprawę jakości wód powierzchniowych. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych jest wynikiem restrukturyzacji wielu gałęzi przemysłu, rezygnacji z technologii uciążliwych dla środowiska, regresu gospodarczego, większej (z roku na rok) ilości oczyszczalni ścieków oraz rozwoju technologii pozwalających na wyższą efektywność (wysoki stopień) redukcji zanieczyszczeń.

Podstawowymi źródłami antropogenicznego zanieczyszczenia wód powierzchniowych są odprowadzane do wód (surowe lub niedostatecznie oczyszczone) ścieki:

- komunalne z jednostek osadniczych,
- przemysłowe,
- wody opadowe z terenów zurbanizowanych,
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych (głównie związków biogenych) i komunikacyjnych.

Na jakość wód w gminie Słupia Jędrzejowska znaczący wpływ mają ładunki zanieczyszczeń wnoszone z sąsiednich terenów, ale głównie z powodu braku dostatecznej długości sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy oraz oczyszczalni ścieków komunalnych wysokiej sprawności.

Melioracje wodne i obiekty małej retencji

Woda w środowisku przyrodniczym spełnia wiele funkcji - jako środek produkcji rolniczej wpływa na wysokość i jakość plonów, kształtuje zróżnicowanie elementów biologicznych, jest niezbędnym czynnikiem zachowania walorów przyrodniczych, stanowi podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego.

Retencja umożliwia zmagazynowanie części odpływu wody w okresach jej nadmiaru oraz wykorzystanie nagromadzonej wody w okresach posusznych. Jest to równoznaczne ze zwiększeniem zasobów wodnych (poprawą struktury bilansu wodnego).

Na omawianym obszarze brak jest zbiorników zaporowych, istnieją natomiast stawy i niewielkie oczka wodne pochodzenia naturalnego i sztucznego. Znajdują się tu stawy rybne w miejscowościach: Czarny Las-Sprowa, Dąbrowica, Sieńsko, Słupia i Roźnica. We wsiach Węgrzynów Stary i Wielkopole istnieją zbiorniki ppoż. otwarte o pow. 0,04 ha.

Tabela 2. Mała retencja na terenie gminy Słupia Jędrzejowska

Miejscowość	Przeznaczenie	Powierzchnia [ha]
Słupia	Zbiornik naturalny	3,09
Roźnica	Zbiornik naturalny	1,0
Sieńsko	Zbiornik naturalny	0,35
Sprowa	Stawy rybne-fragment	2,76
Czarny Las	Stawy rybne - 17 stawów	52,08
Dąbrowica	Stawy rybne	4,14
Węgrzynów Stary	Zbiornik przeciwpożarowy	0,02
Wielkopole	Zbiornik przeciwpożarowy	0,02

Dane Urzędu Gminy

Na terenie gminy realizowane są również zadania z zakresu melioracji podstawowej, polegające na konserwacji rzek oraz prace związane z odwodnieniem gruntów za pomocą rowów melioracyjnych.

2.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Głównym przepisem prawa, odnoszącym się do zagadnień gospodarki wodnej jest ustawa z dn. 18 lipca 2001 roku - Prawo wodne. Ustawa ta reguluje gospodarowanie wodą w nawiązaniu do Dyrektywy Wodnej 2000/60/EC. Przepisy te przewidują prowadzenie zintegrowanej gospodarki wodnej, realizowanej zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zakładają też zlewniowe kształtowanie i ochronę zasobów wodnych. Taki system gospodarowania oznacza całościowe spojrzenie na tworzenie się zasobów wodnych, możliwość ich wykorzystania i wszelkie procesy zachodzące w zlewni. Sprzyjać temu winna polityka ekologiczna państwa, która będzie ukierunkowana na przywracanie wodom podziemnym i powierzchniowym właściwego stanu ekologicznego, a przez to zapewnienie między innymi odpowiednich źródeł poboru wody. Zgodnie z ustawą Prawo wodne korzystanie z zasobów wodnych nie może powodować pogorszenia stanu ekologicznego wód i ekosystemów od nich zależnych, a także marnotrawstwa wody, marnotrawstwa energii wody, ani wyrządzenia szkód.

Teren gminy Słupia Jędrzejowska jest obszarem zasobnym w wodę podziemną, która stanowi główne źródło zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Na terenie gminy nie ma ujęć do zbiorowego zaopatrzenia ludności, brak jest również sieci wodociągowej. Mieszkańcy gminy oraz podmioty gospodarcze korzystają z indywidualnych studni kopanych lub wierconych. Na omawianym obszarze wykorzystywane są wody poziomu kredowego. Na terenie gminy udokumentowanych jest 19 studni głębinowych o łącznych zasobach eksploatacyjnych 274,5 m³/h, wszystkie przy zakładach, szkołach, ośrodku zdrowia. Woda z poziomu kredowego najczęściej wykazuje ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu. Wody poziomu czwartorzędowego wykorzystywane są w znacznie mniejszej ilości poprzez głównie studnie kopane. Jakość wody wykazuje często ponadnormatywne przekroczenia związków azotynów i azotanów, co uwarunkowane jest brakiem w tych miejscach kanalizacji sanitarnej.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków komunalnych w Słupii Jędrzejowskiej. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu „Ekoblok” o przepustowości 120 m³/d, obsługująca część wsi Słupia. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 3,7 km, a liczba przyłączy 98. Do oczyszczalni przywożone są również ścieki komunalne wozami ascenizacyjnymi z terenu gminy. Obecnie rzeczywista ilość ścieków dopływająca do oczyszczalni wynosi 50 m³/d. Oczyszczalnia ta, ze względu iż nie spełnia wymagań ochrony środowiska przeznaczona jest do zamknięcia w 2007r.

Na terenie gminy znajduje się również mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu „Bioclere” przy Szkole Podstawowej w Obiechowie, o przepustowości Q=5,4 m³/d.

Na terenie gminy realizowany będzie program wodociągowania i kanalizowania obszaru gminy. Obecnie gmina jest w trakcie pozyskiwania środków na realizację projektu. W wyniku realizacji projektu zostanie zbudowana sieć kanalizacji sanitarnej na terenie objętym projektem dla około 1553 mieszkańców. Zostanie wykonanych 366 przyłączy kanalizacji sanitarnej i 466 przyłączy wodociągowych. Ścieki z terenu czterech wsi (Słupia, Nowa Wieś, Rawka, Wywła) zostaną odprowadzone do oczyszczalni ścieków komunalnych w Sędziszowie. Również woda doprowadzona będzie do sieci gminnej z ujęć wód podziemnych znajdujących się na terenie gm. Sędziszów. Takie rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej umożliwi porozumienie międzygminne. Docelowo planuje się wybudowanie również własnego ujęcia wody.

2.2.5. Gleby

Gmina Słupia Jędrzejowska zalicza się do gmin o średnich warunkach przyrodniczo-glebowych. Potencjalne możliwości rolnictwa są duże. Rolnictwo stanowi znaczący sektor w gospodarce gminy.

Wśród form użytkowania terenu na obszarze gminy dominują użytki rolne, które zajmują 78,2 % jej powierzchni, tj. 8 434 ha, z czego na grunty orne przypada 7 302 ha, na sady - 52 ha, łąki - 877 ha i pastwiska - 203 ha. Obszar gminy wykazuje zróżnicowanie pod względem klas bonitacyjnych gleb od I do VI. Prawie 48,5 % gruntów ornych to gleby IV klasy bonitacyjnej, gleby III klasy zajmują 22,9 %, natomiast V i VI - 28,6 % Tylko 0,6 % zajmują gleby I i II klasy. Reasumując klasyfikacja bonitacyjna gleb pozwala zaliczyć gminę Słupię Jędrzejowską do gminy o korzystnych warunkach glebowych dla rozwoju rolnictwa w rejonie świętokrzyskim. Głównym kierunkiem specjalizacji jest gospodarka zbożowo-okopowa. W produkcji roślinnej dominuje głównie uprawa pszenicy oraz jęczmień i żyto. Ważne miejsce w strukturze upraw zajmują ziemniaki. Teren posiada duże tradycje w hodowli trzody chlewnej oraz bydła.

Na omawianym obszarze występują gleby rędzinowe wytworzone z utworów kredowych, gleby związane z podłożem piaszczysto-glinowym-brunatne i rdzawe oraz gleby wytworzone na podłożu organicznym - torfowe, bagienne.

Najlepsze, żyzne rędziny reprezentowane są przez rędziny czarnoziemne i brunatne. Rędziny brunatne pokrywają przeważnie łagodne zbocza, co zwiększa ich przydatność na erozję. Gleby brunatne właściwe występują w środkowej części obszaru. Płaty czarnych ziem pokrywają niższe rejony gminy. W dolinach rzek występują użytki zielone na glebach torfowych.

Przydatność gleb ornych, wyrażana w postaci kompleksów glebowo-rolniczych, jest w gminie Słupia Jędrzejowska znacznie zróżnicowana z uwagi na występowanie różnych skał glebotwórczych. Najczęściej występują:

- kompleks pszeniczny dobry,
- kompleks pszeniczny wadliwy,
- kompleks żytni dobry,
- kompleks żytni bardzo słaby,
- kompleks żytni słaby.

Najwyższą bonitację gleb ornych mają miejscowości: Rożnica, Sieńsko, Słupia, Wywła, Obiechów oraz Sprowa. W miejscowościach tych znaczny jest udział gleb kompleksu pszenicznego dobrego, głównie rędzin brunatnych. Znaczny udział gleb słabych i bardzo słabych stwierdza się w miejscowościach: Nowy Węgrzynów, Nowa Wieś, Dąbrowice, Sprowa, Jasieniec.

W obrębie użytków zielonych dominują gleby organiczne, głównie torfowe. Użytki zielone średniej jakości zajmują około 55 %, a słabe i bardzo słabe około 45 %. Największy kompleks użytków zielonych występuje w dolinie Pilicy.

Pod wpływem czynników naturalnych oraz antropogenicznych zachodzi pogorszenie właściwości użytkowych gleby, czyli ich degradacja. Głównymi przyczynami, które powodują obniżenie właściwości produkcyjnych gleb są: eksploatacja surowców mineralnych, niewłaściwe użytkowanie rolnicze gleb, błędne stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych oraz oddziaływanie przemysłu, transportu i gospodarki komunalnej. Z punktu widzenia ochrony środowiska najważniejsze jest zapobieganie zanieczyszczeniom metalami ciężkimi. Tego typu zanieczyszczenia występują na terenach i w otoczeniu zakładów przemysłowych, elektrowni, na terenach miast i aglomeracji, w pobliżu tras komunikacyjnych oraz w obszarach objętych oddziaływaniem składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych.

Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska nie prowadzi się monitoringu krajowego i regionalnego gleb. Zagrożenie erozją gleb jest niewielkie, pojawia się ono w strefach krawędziowych dolin i obniżeń morfologicznych. Spowodowane jest wzrostem spadków i wysokości względnych.

Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych wyróżnia się podstawowe kierunki ochrony gruntów rolnych i leśnych:

- ochronę ilościową polegającą na ograniczaniu przeznaczenia tych gruntów na inne cele,
- ochronę jakościową polegającą na zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji, szkodom powstającym w wyniku działalności nierolniczej i nieleśnej, przywracaniu i poprawianiu ich wartości,
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- poprawianie wartości użytkowej gruntów leśnych oraz zapobieganie obniżaniu ich produktywności.

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności rolniczej. Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne można dokonać jedynie w planach zagospodarowania przestrzennego.

Szczegółowej ochronie podlegają użytki rolne o wysokiej bonitacji, tzn. klas I-III, wytworzone z gleb pochodzenia mineralnego oraz użytki rolne klas IV-VI - jeśli zostały wytworzone z gleb pochodzenia organicznego oraz lasy. W tych przypadkach zagospodarowanie gruntów na cele nierolnicze i nieleśne łączy się z użytkowaniem zgodnym na wyłączenie ich z produkcji rolniczej i leśnej.

2.2.6. Surowce mineralne

Teren gminy Słupia Jędrzejowska nie jest zasobny w surowce mineralne, co uwarunkowane jest budową geologiczną. Brak tu złóż surowców mineralnych wpisanych do „Bilansu zasobów kopalin w Polsce” o zasobach udokumentowanych.

Na omawianym obszarze prowadzono prace rozpoznawcze głównie pod kontem margli, piasków, torfów oraz surowców ilastych. W ramach tych prac ustalono zasoby prognostyczne jedynie torfów „Żarnowiec-Szczekociny” w dolinie Pilicy pomiędzy Żarnowcem a Szczekocinami, gdzie oszacowano ok. 11 713 tys. m³ torfów. Jest to jedyny obszar występowania surowców mineralnych na terenie gminy Słupia Jędrzejowska, dla którego podjęto próbę oszacowania zasobów. Całkowita powierzchnia złoża szacowana jest na 1 040 ha, z czego w granicach gminy pozostaje ok. 800 ha. Tak więc prognostyczne zasoby torfów w dolinie Pilicy, na obszarze gminy wynoszą ok. 10.000 tys. m³. Torfy te są silnie rozłożone i przechodzą w gytie. Zawierają do 25 % bituminów i do 6 % popiołu. Miąższości ich są niewielkie, średnio ok. 1,5 m. Torfy winny być rozpatrywane nie w kategoriach surowców energetycznych, a jako surowiec do produkcji wysokogatunkowego podłoża dla ogrodnictwa. Ewentualne podjęcie eksploatacji będzie musiało być poprzedzone bardzo wnikliwą analizą, ze względu na rolę jaką spełniają torfy w utrzymaniu warunków wodnych oraz ze względu na fakt ochrony gleb organicznych.

W okresie międzywojennym w dolinie Pilicy w rejonie Sprowy, Obiechowa, Dąbrowicy ludność miejscowa eksploatowała torfy, które po wysuszeniu używane były jako opał.

Kopalnią, wydobywaną od dawna, były stosowane dla potrzeb budownictwa mieszkalnego i gospodarczego opoki i margle górnej kredy. Pozostały po nich nieczynne obecnie wyrobiska o powierzchni rzędu 1 ha i głębokości dochodzącej do kilku (5-6) metrów występujące na obszarze całej gminy. Część z nich zamieniono w lokalne „dzikie wysypiska” śmieci, część uległa samorekultywacji (porosły trawą, krzewami lub drzewami). Był to podstawowy surowiec stosowany w budownictwie na terenie całej gminy. Ostatni okres świetności kamieniołomy te przeżywały w latach 50 i 60, kiedy to surowiec skalny stosowany był do budowy, naprawy i modernizacji dróg lokalnych. Najwięcej wyrobisk występuje w rejonie Raszkowa, Sprowy, Słupi.

Kopalina najczęściej eksploatowaną, aż do chwili obecnej, są piaski wydobywane na potrzeby własne. We wszystkich przypadkach jest to eksploatacja dorywcza bez koncesji, na użytek własny. Często odbywa się na terenach będących w gestii Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa lub gminy i mogą doprowadzić do dewastacją powierzchni terenu. Najliczniej piaski występują pomiędzy Obiechowem a Raszkowem oraz na południe od Słupi i w rejonie Nowego Węgrzynowa.

W ostatnich latach podjęte zostały działania zmierzające do ukrócenia tzw. „dzikiej” eksploatacji kopalni oraz eliminowania jej z terenów rolniczych i leśnych. W wyniku takiej eksploatacji następuje dewastacja powierzchni ziemi, wynikająca z nieuporządkowanej eksploatacji na potrzeby lokalne. Wyrobiska te najczęściej są niewielkie, lecz stanowią duże zagrożenie środowiska. Są one często miejscem tworzenia się nielegalnych wysypisk śmieci.

Obecnie eksploatowane tereny powinny posiadać opracowaną dokumentację geologiczną wraz z podanym kierunkiem rekultywacji po zakończeniu eksploatacji. Pozwoli to zminimalizować ujemne skutki wydobywania na środowisko naturalne. Teren gminy jest obszarem niekorzystnym do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych ze względu na położenie całego obszaru w obrębie GZWP oraz znacznej powierzchni na terenach chronionych z mocy prawa o ochronie przyrody (obszar chronionego krajobrazu).

2.2.7. Powietrze

Powietrze jest nie tylko niezbędnym do życia zasobnikiem tlenu, ale również ma decydujący wpływ na zdrowie człowieka. Wprowadzanie do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie ludzi, klimat, przyrodę, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku określane jest jako zanieczyszczenie powietrza. Liczba rodzajów zanieczyszczeń, jaka może występować w powietrzu, jest niezmiernie duża. Ze względu na tę mnogość wyodrębniono grupę zanieczyszczeń nazywanych charakterystycznymi zanieczyszczeniami powietrza.

Najczęściej występującymi charakterystycznymi zanieczyszczeniami powietrza są: pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek i dwutlenek węgla. Największym antropogenicznym źródłem emisji różnych substancji jest proces spalania paliw. W strukturze emitowanych zanieczyszczeń przeważają zanieczyszczenia gazowe, a wśród nich: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, tlenki azotu i tlenek węgla.

Wielkość emisji zanieczyszczeń z terenu powiatu jędrzejowskiego przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza w roku 2002 z terenu powiatu jędrzejowskiego

Zanieczyszczenie	Emisja [Mg/rok]
Pył ogółem	318,0
Dwutlenek siarki	405,0
Tlenki azotu	2 115,0
Tlenek węgla	201,0
Dwutlenek węgla	804 855,0

Na podstawie informacji z WIOŚ w Kielcach

Największy udział w emisji związków gazowych ma dwutlenek węgla. W emisji gazów, bez dwutlenku węgla - największy udział mają tlenki azotu i dwutlenek siarki.

Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska, podobnie jak na terenie całego powiatu jędrzejowskiego w ostatnich latach realizowany jest program modernizacji lokalnych kotłowni. Modernizacja polega na zamianie kotłowni koksowo-węglowych na olejowe.

Na stan czystości powietrza w gminie Słupia Jędrzejowska, oprócz źródeł lokalnych wpływają również ponadregionalne zanieczyszczenia gazowe i pyłowe pochodzące z dużych ośrodków przemysłowych (głównie z aglomeracji krakowskiej i śląskiej).

Teren gminy Słupia Jędrzejowska jest terenem typowo rolniczym, brak tu jest większych zakładów przemysłowych czy przetwórczych, które mogą być źródłem zanieczyszczeń powietrza.

Największymi emitentami zanieczyszczeń do powietrza zlokalizowanymi na terenie gminy są:

- kotłownie indywidualne w gospodarstwach domowych, szklarniach,
- kotłownie w budynkach użyteczności publicznej,
- komunikacja.

Większość tych obiektów emituje do atmosfery zanieczyszczenia powstające podczas spalania paliw zarówno do celów energetycznych, jak i technologicznych, dla których nie jest wymagane pozwolenie na emisję.

Ważnym zagadnieniem są zanieczyszczenia pochodzące od komunikacji drogowej (jedna ze składowych niskiej emisji). Dużą przeszkodą w omówieniu tej kwestii jest brak stosownych pomiarów wykonywanych na terenie gminy. W przypadku dróg o zwiększonym natężeniu ruchu należy liczyć się z okresowo podwyższonymi, ale prawdopodobnie nie przekraczającymi norm, stężeniami węglowodorów, tlenku węgla, tlenków azotu, ozonu, aldehydów, pyłów i metali, w tym zwłaszcza ołowiu. Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg.

Emisja komunikacyjna stwarza zagrożenie w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu kołowego, oddziałując niekorzystnie na uprawy polowe.

Duży wpływ na stan czystości powietrza ma także emisja niska pochodząca z palenisk domowych. Piece domowe i lokalne systemy grzewcze praktycznie nie posiadają jakichkolwiek urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania, choć może być nawet 2-krotnie większa niż emisja z wszystkich kotłowni i wykazuje zmienność sezonową związaną z okresem grzewczym. W niekorzystnych warunkach meteorologicznych, w warunkach tzw. inwersji temperaturowej mogącej występować w okresie zimowym - tj. w okresie zwiększonej produkcji ciepła, emisja z tego rodzaju źródeł może prowadzić do występowania lokalnie wysokich stężeń substancji zanieczyszczających. Niekorzystne warunki meteorologiczne mogą pojawiać się także jesienią lub wczesną wiosną, w czasie występowania mgieł.

Zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska oceny jakości powietrza dokonuje się w poszczególnych strefach, którymi są aglomeracje powyżej 250 tys. mieszkańców oraz obszary powiatu nie wchodzące w skład aglomeracji. W województwie świętokrzyskim opracowano wstępną ocenę jakości powietrza w strefach i klasyfikację stref, według kryteriów:

- Ochrona zdrowia ludzi (SO₂, NO₂, pył zawieszony, Pb, Co, benzen i O₃),
- Ochrona roślin (SO₂, Nox, O₃).

Na podstawie wstępnej oceny jakości powietrza powiat jędrzejowski zakwalifikowano do klasy B, ze względu na ochronę zdrowia (poziom stężeń jest powyżej wartości dopuszczalnej, ale nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji) oraz do klasy A, ze względu na ochronę roślin (poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej).

2.2.8. Gospodarowanie energią

Głównym antropogenicznym źródłem emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenków azotu jest spalanie paliw, głównie dla celów energetycznych. Wzrost emisji tych gazów powoduje niekorzystne i zbyt szybkie zmiany klimatu, zakwaszenie opadów atmosferycznych oraz degradację chemiczną gleb.

Poziom zużycia energii jest stymulowany przez przemysł i gospodarstwa domowe. Relatywnie wysoki udział Polski w emisji gazów cieplarnianych ma swoje źródło w strukturze wykorzystywanych nośników energii. Mimo, że w ostatnich latach uległa ona istotnej poprawie, to jednak wciąż jeszcze dominującym pierwotnym źródłem energii jest węgiel kamienny.

Biorąc pod uwagę niepokojące informacje naukowców na temat zmian klimatu, ważne jest, aby podejmować działania mające na celu zwiększenie efektywności wykorzystywania surowców energetycznych, głównie poprzez zmniejszenie energochłonności procesów produkcyjnych, zmianę struktury zużywanych paliw i przyjazne środowisku zachowanie konsumenckie (poprawa efektywności energetycznej, stosowanie źródeł energii przyjaznych środowisku). Pożądanym jest także wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz bezemisyjnych.

Problemy te charakterystyczne są także dla gminy Słupia Jędrzejowska. Nakłada się na nie jeszcze problem emisji zanieczyszczeń z procesów spalania w sektorze komunalno-bytowym, głównie ze względu na wysokie ceny oleju opałowego i brak dostępności w gminie do sieci gazowych. W ogrzewaniu przeważa jako paliwo węgiel kamienny. W efekcie, w sezonie grzewczym następuje wzrost emisji pyłowo-gazowej na terenach zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej nie podłączonej do ogólnych systemów ciepłowniczych. Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska nie istnieje żaden zorganizowany system ciepłowniczy. Funkcjonują tu pojedyncze kotłownie przy budynkach mieszkalnych, szkołach oraz budynkach administracyjnych i usługowych.

Sporą wagę przywiązuje się do technologii energooszczędnych w przemyśle i sektorze komunalnym. Dotyczy to nowoczesnych technologii produkcyjnych, w budownictwie i gospodarce komunalnej. Coraz bardziej popularna staje się termomodernizacja budynków wykonanych w latach poprzednich.

Na terenie gminy w ostatnich latach realizowany był także program modernizacji lokalnych kotłowni. Modernizacja polega na zamianie kotłowni koksowo-węglowych na olejowe. Na omawianym obszarze pozostało jeszcze kilka niezmodyfikowanych kotłowni lokalnych, które w miarę posiadanych środków finansowych będą modernizowane.

Na terenie gminy występują dość dogodne warunki do produkcji energii cieplnej z wykorzystaniem małych elektrowni wodnych oraz wykorzystania promieniowania słonecznego przez kolektory cieczone lub

próżniowe. Kolektory słoneczne mogą być wykorzystywane do podgrzewania wody i powietrza w domkach jednorodzinnych i gospodarstwach rolnych.

Energia może być pozyskiwana również z innych niekonwencjonalnych źródeł. Stwarza to szansę eliminacji paliw kopalnych, destabilizujących klimat poprzez emisję CO₂ i niszczących lokalne ekosystemy.

Teren gminy posiada duże obszary upraw rolnych i hodowli, które są potencjalnym źródłem energii z biomasy. Ponadto istnieją dogodne warunki uprawiania roślin do celów energetycznych (wydajne gatunki wierzb i topoli).

Nadal na terenie gminy nie jest wykorzystywana energia wiatru oraz nie ma sieci gazowej, która ułatwiłaby przechodzenie na opalanie gazem ziemnym.

2.2.9. Stan zasobów przyrody

2.2.9.1. Lasy

Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 1 890 ha, co stanowi 17,5 % powierzchni gminy, (dla powiatu jędrzejowskiego 19,9 %). Same lasy zajmują powierzchnię 1 356,5 ha, z czego 967,5 ha lasów to lasy państwowe.

W strukturze własnościowej dominują lasy, stanowiące własność Skarbu Państwa i znajdujące się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. W gminie Słupia Jędrzejowska lasy znajdują się w zarządzie Nadleśnictw Jędrzejów.

Główny kompleks leśny leży w zachodniej części gminy, w sąsiedztwie doliny Pilicy, w pozostałej części terenu są to rozproszone połacie leśne. W strukturze wiekowej dominują lasy klasy III i IV. Przeważającym typem siedliskowym lasu jest bór świeży, przy znacznym udziale borów mieszanych i lasów mieszanych. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna, porastająca ponad 70 % powierzchni leśnej, z licznym udziałem brzozy. Wynika to z dużego areалу gruntów niskich klas bonitacyjnych. Ważnymi gatunkami lasotwórczymi są też: dąb szypułkowy i bezszypułkowy oraz olsza czarna. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi ponad 70 lat. Wielogatunkowość drzewostanów zwiększa odporność lasów na zagrożenia biologiczne.

Prywatne kompleksy leśne są zazwyczaj rozdrobnione i mieszczą się w przedziałach: 0,10-1,0 ha oraz 1,01 ha - 5,00 ha. W przewadze stanowią je drzewostany rozdzielone polami uprawnymi i łączące się w kilku do kilkudziesięciohektarowe kompleksy. Podstawą gospodarki leśnej w lasach prywatnych są uproszczone plany urządzenia lasów. Plany te warunkują prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.

Lasy pełnią wielorakie funkcje: ochronną - polegającą na dodatnim oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, produkcyjną - dostarczającą surowca drzewnego, owoców leśnych, ziół oraz społeczną - przede wszystkim jako teren dla rekreacji i turystyki. Lasy korzystnie oddziałują na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą.

W Nadleśnictwie Jędrzejów powierzchnia lasów ochronnych wynosi około 3760,56 ha:

- lasy glebochronne o pow. 203,23 ha,
- lasy glebochronne uszkodzone przez przemysł o pow. 42,5 ha,
- lasy wodochronne uszkodzone przez przemysł o pow. 57,56 ha,
- lasy uszkodzone przez przemysł o pow. 593,66 ha,
- lasy wodochronne o pow. 2735,46 ha,
- lasy nasienne o pow. 2,29 ha,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt o pow. 15,39 ha,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegające ochronie gatunkowej o pow. 110,47 ha.

Zgodnie z Uchwałą Nr IV/29/2003 Rady Gminy na terenie gminy Słupia Jędrzejowska znajduje się las uznany za chroniony o pow. 288,64 ha w tym:

- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej o pow. 0,71 ha,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej wodochronne o pow. 26,69 ha,
- lasy wodochronne o pow. 261,24 ha.

Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w najbliższych latach (do 2010r.) do zalesienia jest tylko 64 ha gruntów. Najwięcej gruntów do zalesienia zgłosiły sołectwa: Jasieniec, Sprowa, Węgrzynów, Raszków, Rożnica, Obiechów. Według GUS w roku 2003 zalesionych zostało 2,3 ha gruntów prywatnych.

Ważnym elementem przyrody są zasoby zwierzyny łownej. Podstawową zwierzyną łowną w powiecie jędrzejowskim jest zwierzyna drobna, którą reprezentują: lis, zając, bażant, kuropatwa, dzika kaczka. Zmniejszają się obszary występowania pospolitych wcześniej gatunków, a zwierzyna drobna podlega coraz silniejszej presji drapieżników, zwłaszcza lisów. Zwierzyna gruba (łoś, jeleń, sarna, dzik) jest mało liczna.

Ważnym elementem szaty roślinnej na terenach ubogich w lasy są zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przydrożne, rosnące na placach, skwerach i nieruchomościach. Pieczę prawną nad utrzymaniem tej roślinności sprawują gminy. Niemal każde wycięcie drzewa i krzewów wymaga zezwolenia, a także rekom-

pensaty dla środowiska przyrodniczego w postaci nowych nasadzeń w innych miejscach. Mimo zasady równoważenia strat w lokalnym środowisku przyrodniczym, nadal aktualna jest potrzeba zwiększenia zadrzewień i zakrzewień na terenach wiejskich. Do tego celu nadaje się praktycznie każdy wolny fragment terenu użyteczności publicznej lub nieruchomości prywatnych. Zauważa się jeszcze wiele obszarów w gminie nie użytkowanych, szpecących chwastami, zaśmieceniem. Zagospodarowanie ich z wykorzystaniem drzew, krzewów, a nawet kwiatów, poprawiłoby niewątpliwie estetykę otoczenia, wzbogaciło środowisko przyrodnicze i urozmaiciło krajobraz. Działania w tej mierze zależą jednak od inicjatywy społeczności lokalnej.

W przypadku obszarów leśnych daje się zaobserwować utratę naturalnego charakteru drzewostanu na rzecz szybciej rosnących monokultur sosnowych. Może skutkować to obniżeniem odporności drzewostanów oraz zwiększeniem ich podatności na czynniki chorobotwórcze.

W lasach prywatnych zagrożeniem jest rozdrobnienie kompleksów i brak planowego gospodarowania. Powoduje to przerwanie ciągłości naturalnych ekosystemów i ograniczenie liczby nisz ekologicznych, stanowiących ostoje zwierząt.

Dla lasów ogólnymi zagrożeniami są: pożary, kradzieże drewna, zaśmiecanie ich w pobliżu terenów mieszkaniowych i dróg. Niewystarczająca jest także ilość i jakość infrastruktury turystycznej i komunalnej w sąsiedztwie lasów. Według informacji nadleśnictw ogólny stan drzewostanów na terenie powiatu jędrzejowskiego jest dobry, nie obserwuje się w ostatnich latach pojawów szkodliwych owadów leśnych. Nie rejestruje się tu także uszkodzeń drzewostanu w wyniku zanieczyszczenia powietrza.

Zagadnienia związane z gospodarką leśną są bardzo ważne, gdyż zwiększanie powierzchni leśnej prowadzi do:

- poprawy bilansu wodnego danego obszaru,
- przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej gleby,
- zwiększania bioróżnorodności terenów rolnych,
- tworzenia korytarzy ekologicznych,
- podnoszenia efektywności krajobrazu,
- poprawa turystycznej atrakcyjności obszarów rolnych,
- zwiększenia produkcji surowca drzewnego i innych odnawialnych surowców leśnych,
- zmniejszania efektu cieplarnianego.

W obecnym czasie zalesienia gruntów rolnych realizowane będą jako jedno z działań Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

2.2.9.2. Formy ochrony przyrody

Gmina Słupia Jędrzejowska położona jest w obszarze szczególnie atrakcyjnym pod względem ukształtowania terenu i walorów krajobrazowych. Obszar gminy posiada znaczne walory przyrodnicze w krajowym i regionalnym układzie przestrzennym oraz pełni ważne funkcje ekologiczne poprzez funkcjonowanie tu doliny rzeki Pilicy. Podstawowym aktem prawnym regulującym tą problematykę jest Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Określa ona cele, zasady i formy ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej oraz krajobrazu.

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-Polska jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Funkcje takich korytarzy i ciągów pełnią mało przekształcone przez człowieka doliny rzek i cieków, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych lub wydłużone kompleksy leśne. Na teren gminy Słupia Jędrzejowska wchodzi fragment korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym - Dolina Pilicy.

Celem utworzenia europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie różnorodności biologicznej krajów Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny na jej terytorium. Jest ona tworzona w oparciu o dwie dyrektywy unijne:

- Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dn. 21.05.1992.r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych i dzikiej flory i fauny (w oparciu o nią tworzone będą Specjalne Obszary Ochrony - SOO);
- Dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 02.04.1979.r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (stanowiącej podstawę do wydzielenia Obszarów Specjalnej Ochrony - OSO).

W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony (OSO) - wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. „Ptasiej”, dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy
- specjalne obszary ochrony (SOO) - wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. „Siedliskowej”, dla siedlisk przyrodniczych

wymienionych w załączniku I oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II do Dyrektywy.

Jednym z głównych walorów ostoi w ramach zaproponowanych obszarów są lasy oraz roślinność bagienna, torfowa. Dobrze wykształcone i zachowane są także zbiorowiska łąkowe i torfowiskowe, oraz lasy łąkowe. Ostoje stanowią miejsce łąkowe wielu gatunków ptaków, zwłaszcza wodno-błotnych i ważny punkt na ich szlaku wędrówkowym.

Ww. dyrektywy zobowiązują państwa członkowskie, a więc i Polskę, do wytypowania obszarów chronionych, które będą tworzyć tę sieć. Będą one ustanowione w oparciu o załączniki do tych dyrektyw, które zawierają listy cennych siedlisk i ginących gatunków o znaczeniu wspólnotowym, których zachowanie wymaga wyznaczenia SOO i OSO. Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska nie wytypowano żadnego obszaru w ramach projektowanej sieci.

Na terenie gminy wielkoprzestrzenny system ochrony przyrody obejmuje fragment Miechowsko-Działoszycki Obszaru Chronionego Krajobrazu (zachodnia i środkowa część gminy).

Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu - (pow. całkowita 99 695 ha), położony w południowo-zachodniej części gminy Słupia Jędrzejowska, gdzie zajmuje 8 360 ha jej powierzchni. Został on powołany rozporządzeniem nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995r. Odślaniają się tu margle i opoki kredowe w formie szerokich spłaszczonych garbów pozbawionych utworów czwartorzędowych i wąwozy lessowe z bogatym zestawem chronionych i rzadkich gatunków roślin. Zachowały się tu fragmenty lasów z bogatymi zbiorowiskami grądów i świetlistej dąbrowy. Na kredowych pagórkach i w wąwozach rozwinęły się bogate, kwietne murawy stepowe z licznymi chronionymi gatunkami.

Uzupełnieniem wielkoobszarowych form ochrony przyrody na terenie gminy jest użytek ekologiczny o powierzchni 9,92 ha obejmujący kompleks leśny „Czarny Las”. Został on powołany rozporządzeniem Nr 355/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 23 listopada 2001r. jako obszar podlegający ochronie. Ochroną objęty jest obszar terenów leśno-torfowiskowo-wodnych, przylegających zespołów stawów, podmokłych łąk i enklaw śródleśnych, w celu zachowania ze względów przyrodniczo-dydaktycznych stanowisk kserotermicznych muraw o charakterze stepowym oraz zbiorowisk roślin charakterystycznych dla mokradel i bagien. Występujące tu ekosystemy mają ogromne znaczenie dla zachowania bioróżnorodności obszaru. Na terenie gminy zarejestrowano również 2 pomniki przyrody nieożywionej:

- źródło w miejscowości Dąbrowica,
- źródło „Św. Jana” we wsi Obiechów.

Ważnym zadaniem jest objęcie ochroną parków podworskich. Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska ochroną konserwatorską objęto:

- park pałacowy w Słupi z XVIII-XIX w. o powierzchni 5 ha;
- park Zespołu Dworskiego w Sieńsku z XIX w. o powierzchni 3,8 ha;
- park Zespołu Dworskiego w Rożnicy z przełomu XIX/XX w. o powierzchni 4,0 ha;
- park pałacowy w Raszkowie z XIX-XX w. z licznymi starodrzewami z zachowanymi alejami: jesionową i kasztanową.

Zadanie to należy realizować we współdziałaniu z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody oraz w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W pierwszej kolejności należy dokonać oceny stanu tych obiektów. Według informacji UG w Słupi na terenie gminy znajdują się również pozostałości dawnych parków w Wywle i Sprowie, po których pozostało jedynie niewiele wspaniałych okazów drzew.

Jednym z charakterystycznych walorów środowiska w gminie jest istnienie tu niewielkich, naturalnych zbiorników retencyjnych (terenów podmokłych, oczek wodnych, nieuregulowanych odcinków rzek). W niektórych przypadkach konieczna wydaje się renaturyzacja części ekosystemów (dolin rzecznych, łąk, zbiorowisk zaroślowych).

W wyniku zagospodarowywania przez ludzi nowych, dotychczas otwartych terenów, następuje ich fragmentaryzacja i przerwanie ciągłości istniejących układów, decydujących o zachowaniu równowagi przyrodniczej. Szczególnie dobrze to widać w przypadku budowy nowych ciągów komunikacyjnych, napowietrznych linii energetycznych wysokiego napięcia oraz tworzenia obszarów zwartej zabudowy.

2.2.10. Edukacja ekologiczna

Zjawiska takie jak eksplozja demograficzna oraz konsumpcyjny model życia powodują, iż następuje stopniowa degradacja środowiska przyrodniczego. Zachodzi więc konieczność zmiany relacji między gospodarką człowieka a środowiskiem, na rzecz rozwoju zrównoważonego. Potrzeba stosowania zasady ekorozwoju powinna być szeroko rozpowszechniona wśród wszystkich grup społeczeństwa. Po wejściu Polski do UE ważnym jest podnoszenie świadomości ekologicznej, co jest warunkiem zapewniającym naszemu krajowi właściwe miejsce w zjednoczonej Europie.

Edukacja ekologiczna jako podstawowy instrument krzewienia zasad ekorozwoju jest realizowana w oparciu o Narodową Strategię Edukacji Ekologicznej (NSEE), której programem wykonawczym ma być znajdujący się w toku opracowania Narodowy Program Edukacji Ekologicznej, wskazujący zadania edukacyjne oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Jednym z podstawowych celów NSEE jest tworzenie m.in. gminnych programów edukacji ekologicznej, ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności.

Realizacja programu edukacyjnego dotyczącego ochrony środowiska i ekologii powinna być finansowana ze środków powiatowych i gminnych funduszy zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627), art. 406-408.

Ze względu na zróżnicowany poziom wiedzy społeczeństwa na temat problemów ochrony środowiska oraz ekologii, prowadzenie programu edukacyjno-informacyjnego powinno być przeprowadzane na różnych poziomach zaawansowania wiedzy oraz dla poszczególnych grup wiekowych.

Wobec powyższego odbiorcami programu edukacyjnego są:

- dzieci (przedszkola, szkoły podstawowe) i młodzież (gimnazja, szkoły średnie wszystkich typów),
- nauczyciele,
- dorośli mieszkańcy w następujących grupach zawodowych: urzędnicy administracji państwowej, przedstawiciele biznesu,
- pozostali dorośli mieszkańcy.

Prawidłowe i efektywne przeprowadzenie procesu edukacji, w celu uzyskania optymalnych osiągnięć, wymaga stosowania różnorodnych form przekazu:

- materiały drukowane: ulotki, wkładki prasowe, broszury, obwieszczenia, powiadomienia służb komunalnych, publikacje w prasie (artykuły, komentarze, stałe rubryki), plakaty, biuletyny, raporty, materiały kształceniowe (np. autorskie programy nauczania) okolicznościowe pamiątki (znaczkki, kalendarzyki, długopisy i in.); broszury i inne drukowane materiały informacyjne należą do najczęściej używanych środków promocji i edukacji, ze względu na niską cenę oraz fakt, że przemawiają do odbiorcy równocześnie poprzez tekst jak i obraz,
- audiowizualne: wywiady dla radia i telewizji, pokazy foliogramów, krótkich filmów wideo i programów komputerowych oraz wystawy np. fotograficzne lub plastyczne o tematyce ekologicznej,
- imprezy promocyjne, m. in.: konferencje prasowe, zebrania mieszkańców, imprezy specjalne (festiwale, akcje), warsztaty, seminaria i konferencje.

Często stosuje się łączenie różnych form przekazu, np. na dużych imprezach promocyjnych można oprócz referatów przedstawić krótkie filmy (tzw. pętla filmowe) czy zorganizować wystawę plakatu lub fotografii albo też wystawę rysunków dzieci przedszkolnych i z młodszych klas szkół podstawowych. Duże imprezy promocyjne są też doskonałym miejscem rozpowszechniania ulotek i broszur.

Niezmiernie ważną rolę w procesie edukacji spełniają również modele (wśród nich foliogramy, jako modele wyobrażeniowe). Modele w procesie nauczania pełnią rolę poznawczą i ilustratywną, a także odgrywają dużą rolę w procesie modelowania, który jest cennym bezpośrednim sposobem poznawania rzeczywistości przez odbiorców w procesie edukacyjnym. Każdemu modelowi powinien odpowiadać jakiś obiekt, przedmiot, proces lub stan rzeczy.

Programy komputerowe podobnie jak filmy spełniają także istotną rolę w procesie kształcenia ekologicznego. Jednak wprowadzenie do procesu nauczania tego typu środków dydaktycznych wymaga zakupu odpowiedniego sprzętu komputerowego i wyposażenia.

Dostępne programy edukacyjne dotyczące problematyki przyrody i ochrony środowiska to m. in.: Explorer's Club US EPA (www.epa.gov/region5/kids/index.htm), a w nim „Klub Odkrywców”, który jest specjalną, edukacyjną stroną internetową EPA, przeznaczoną dla dzieci w wieku od 5 do 12 lat, dotyczy ona grupy problemów ekologicznych: woda, powietrze, odpady i recykling, znajdują się tam również interaktywne gry, animacje i quizy związane z daną tematyką.

Pomoc specjalistycznych instytucji i organizacji w edukacji ekologicznej

W realizacji tego przedsięwzięcia powinno się korzystać z pomocy organizacji i instytucji, zajmujących się edukacją ekologiczną. Wykaz wszystkich fundacji w dziedzinie ochrony środowiska nadzorowanych przez ministra ds. Środowiska i funkcjonujących na terenie kraju znajduje się pod adresem internetowym:

www.mos.gov.pl/publikac/Raporty_opracowania/fundacje/zal_1.htm.

Natomiast pod adresem internetowym: free.ngo.pl/kat_poe/dane/poe/80.htm można odnaleźć informacje nt. sfery działania organizacji, fundacji i instytutów zajmujących się ochroną środowiska.

Wskazówki dla edukacji ekologicznej mieszkańców gmin

Dla dzieci w wieku przedszkolnym poleca się zorganizowanie tzw. ścieżki dydaktycznej (wycieczki) do w pobliże obszarów cennych przyrodniczo - użytku ekologicznego lub pomnika przyrody. Przed przystąpieniem do zorganizowania ścieżki dydaktycznej należy przeprowadzić pogadankę na temat ochrony różnych gatun-

ków roślin, ptaków i zwierząt, zasad zachowania się i postępowania na terenach objętych ochroną itp., a po powrocie ze ścieżki dydaktycznej dzieci uczestniczą w konkursie plastycznym, poprzedzonym omówieniem wrażeń z wycieczki.

W młodszych klasach szkoły podstawowej (kl. I-III), na zajęciach nauczania zintegrowanego, proponuje się stworzenie podobnej ścieżki dydaktycznej oraz przygotowanie przedstawień i konkursów z dziedziny ochrony przyrody.

Program edukacyjny i informacyjny dla starszych uczniów szkół wszystkich typów oprócz realizowania treści ekologicznych zawartych w programach nauczania będzie polegał na:

- przeprowadzaniu pogadanek przez nauczycieli i specjalistów ds. ochrony środowiska wraz z rozpropagowaniem ulotek, broszur, kalendarzyków, planów lekcji i innych materiałów reklamowych,
- cykliczne powtarzanie tematów dotyczących prawidłowego postępowania z odpadami oraz zasad zachowania się i postępowania na terenach objętych ochroną itp.

W ramach zajęć dodatkowych proponuje się:

- wykonanie przez uczniów filmów o tematyce ekologicznej przy użyciu kamery amatorskiej w ramach działalności operatorskiego kółka zainteresowań,
- przeprowadzanie konkursów fotograficznych, plastycznych,
- udział w konkursach o charakterze ponadregionalnym i krajowym,
- wykonanie broszur, ulotek i plakatów o tematyce ekologicznej przez uczniów na zajęciach kółka plastycznego czy informatycznego;
- wykonanie foliogramów przez uczniów, np. na zajęciach kółka plastycznego czy w ramach zajęć z podstaw informatyki,
- przeprowadzanie prostych ćwiczeń praktycznych w ramach kółka chemicznego,
- organizowanie sesji filmów dydaktycznych oraz wprowadzanie gier komputerowych w celu uatrakcyjnienia zajęć dodatkowych o tematyce gospodarki odpadami i ochrony środowiska.

Pomocą dydaktyczną przy realizacji tego typu zajęć jest wydawany miesięcznik edukacyjno-krajoznawczy „Nasza Baba Jaga” (www.babajaga.info). W piśmie tym znajdują się materiały promujące walory turystyczno-krajoznawcze regionu świętokrzyskiego, cenne przyrodniczo i architektonicznie zakątki województwa oraz opisywane są szlaki turystyczne i rowerowe. W piśmie zawarte są również zwyczaje, obyczaje i obrzędy oraz legendy regionu świętokrzyskiego. Utrwalenie wiadomości ułatwiają zamieszczone pytania, quizy i krzyżówki, które mogą być wykorzystywane na lekcji przyrody.

Nauczyciele stanowią najbardziej specyficzną grupę dorosłych, która kształtuje postawy ekologiczne dzieci i młodzieży oraz pośrednio postawy rodziców. Wobec powyższego proponuje się przeprowadzenie warsztatów ekologicznych dla nauczycieli, obejmujących zagadnienia z dziedziny ekologii, ochrony powietrza, wód i ziemi oraz gospodarki odpadami. Zachęca się także nauczycieli do tworzenia programów autorskich oraz wprowadzania pojedynczych lekcji w ramach kształcenia szkolnego z zakresu gospodarki odpadami, a także nawiązywania kontaktów międzyszkolnych w formie przedstawień, konkursów, olimpiad i in.

Sposobem zbliżania rodziców do problemów edukacji ekologicznej jest ich udział w zajęciach otwartych o tematyce ekologicznej, pogadankach ekologicznych połączonych z projekcją przeźroczy i krótkich filmów, prowadzenie gazetek ekologicznych, udział w akcjach sprzątania świata i innych działań związanych z ekologią itp.;

Dla grupy dorosłych mieszkańców celowe jest rozpowszechnianie ulotek, broszur czy plakatów o tematyce ekologicznej, urządzenie konkursów i festynów, konferencji i innych imprez masowych o tematyce ekologicznej, czy udzielanie profesjonalnych porad z zakresu rolnictwa ekologicznego, gospodarstw agroturystycznych.

Pewne zagadnienia związane z ochroną środowiska, rolnictwem ekologicznym czy agroturystyką poruszane są w ramach szkoleń prowadzonych dla rolników przez Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Według informacji otrzymanych z Urzędu Gminy działania w zakresie edukacji ekologicznej skierowane są głównie do dzieci i młodzieży szkolnej. Zadania te realizowane są poprzez:

- uczestnictwo uczniów w olimpiadach, konkursach i programach ekologicznych o charakterze regionalnym i krajowym (np. organizacja konkursu „Woda podstawą życia” lub „Ratuj przyrodę bo zginiesz razem z nią”);
- ponadprogramową edukację w zakresie ekologii i ochrony środowiska w szkołach, w ramach godzin pozalekcyjnych, wycieczek krajoznawczych, kół zainteresowań i kół ekologicznych - Szkolne Koła Ochrony Przyrody;
- zaangażowanie uczniów i szkół w akcjach sprzątania terenu gminy, sadzenia drzew i pielęgnacji zieleni, zbierania surowców wtórnych.

Przedsięwzięcia edukacyjne i promocyjno-informacyjne dotyczące ochrony środowiska podejmowane są przez władze samorządowe przy współpracy jednostek komunalnych i pracowników nadleśnictwa.

Mimo podjęcia przez władze samorządowe oraz instytucje działające na terenie gminy szeregu działań o charakterze edukacyjnym można dostrzec jednak jeszcze wiele braków. Na pierwszy plan wysuwa się nadal niski poziom edukacji starszych grup społeczeństwa, oraz mała wiedza społeczeństwa w zakresie problematyki ochrony środowiska i rozwiązywania problemów ekologicznych w Polsce i Unii Europejskiej.

3. Zagrożenia środowiska

Przedstawione wyżej zasoby i walory środowiska przyrodniczego w gminie Słupia Jędrzejowska ulegają licznym zagrożeniom. Źródła zagrożeń są wewnętrzne, zlokalizowane na terenie gminy i zewnętrzne, w tym również znacznie oddalone. Poniżej przedstawiono informację o najistotniejszych zagrożeniach, starając się wskazać na związki przyczynowo-skutkowe zachodzące pomiędzy oddziaływaniem człowieka na środowisko, jakością poszczególnych komponentów środowiska i podejmowanych działań naprawczych lub zaradczych.

3.1. Hałas

Hałasem określa się niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, działające za pośrednictwem powietrza na ośrodek słuchu i inne zmysły oraz elementy organizmu człowieka. W przypadku wibracji drgania przenoszone są przez ciała stałe.

Stan środowiska ze względu na jego zanieczyszczenie hałasem i wibracjami określa się jako klimat akustyczny, rozumiany jako wynik różnych grup hałasu i wibracji. Hałas i wibracje są zanieczyszczeniami środowiska przyrodniczego charakteryzującymi się mnogością źródeł i powszechnością występowania. Świadczy o tym fakt, że hałas o ponadnormatywnym poziomie obejmuje 21 % powierzchni kraju, oddziałując na jedną trzecią ludności. Wpływ hałasu na człowieka jest często bagatelizowany, dlatego że skutki oddziaływania hałasu nie są dostrzegalne natychmiast. Wyniki badań ankietowych wskazują jednak, że w krajach wysoko rozwiniętych narzekania na uciążliwość hałasu i wibracji wysuwają się na pierwsze miejsce. Miejsce wymarzonego odpoczynku to miejsce ciche.

Hałas w szczególny sposób wpływa na jakość życia ludzkiego, powodując określone skutki zdrowotne (ubytki słuchu, zaburzenia psychofizyczne) i ekonomiczne (spadek wydajności pracy, wydatki na osłony przeciwhałasowe). Hałas jako czynnik szkodliwy towarzyszy człowiekowi od wieków. Nigdy jednak nie był tak powszechny i uciążliwy jak obecnie.

Ze względu na środowisko występowania hałas dzieli się na trzy podstawowe grupy:

- hałas w przemyśle (przemysłowy, instalacyjny),
- hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i na terenach wypoczynkowych (komunalny),
- hałas od środków transportu (komunikacyjny).

Największymi źródłami zagrożenia hałasem są ruch kołowy i nieodpowiednia lokalizacja zakładów przemysłowych.

W aktualnych przepisach prawnych zastąpiono tradycyjną nazwę hałasu przemysłowego nazwą „hałas instalacyjny”. Hałas instalacyjny obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych, jak i instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do hałasów instalacyjnych zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne itp.), a także - urządzenia nagłaśniające w lokalach gastronomicznych. Na terenie gminy brak zakładów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu przenikającym do środowiska.

Poziomy dźwięku, których źródłem są środki komunikacji drogowej i kolejowej, wynoszą od 75 do 95 dB. Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska nie prowadzi się pomiarów uciążliwości hałasu komunikacyjnego. Szacuje się, że liczba mieszkańców w Polsce zagrożona hałasem drogowym wynosi ponad 9 mln. Na poziom hałasu komunikacyjnego mają wpływ czynniki związane z warunkami ruchu, parametrami drogi, rodzajem pojazdów (pojazdy drogowe, kolejowe, lotnicze i wodne). Szybki rozwój motoryzacji indywidualnej w ostatnich latach połączony ze wzrostem przewozów transportowych oraz opóźnienia w rozbudowie układów drogowo-ulicznych spowodowały, że klimat akustyczny na przestrzeni ostatnich lat systematycznie się pogarsza.

Potencjalnym źródłem hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Słupia Jędrzejowska jest linia kolejowa.

3.2. Promieniowanie elektromagnetyczne

Dla jakości środowiska istotne znaczenia mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości 0,1-300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz umieszczone w środowisku naturalnym.

Ochrona ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym uregulowana jest ustawowo: prawo ochrony środowiska, prawo budowlane, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarnymi.

Źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy są urządzenia do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej oraz urządzenia radiokomunikacyjne.

Do sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych mogących mieć ujemny wpływ na środowisko, na terenie gminy zaliczyć można m.in.:

- linię elektroenergetyczną o napięciu znamionowym 220 kV, relacji Rożki - Łośnica,
- linię elektroenergetyczną o napięciu znamionowym 110 kV, relacji Sędziszów - Szczekociny.

Zasilanie energetyczne w gminie odbywa się z trzech linii magistralnych wyprowadzonych z GPZ Sędziszów w kierunkach:

- Szczekociny
- Nagłowice
- Myszków w województwie śląskim.

Gmina zasilana jest również z układu sieci średnich napięć rozwiniętych ze stacji transformatorowo-rozdzielczej GPZ Sędziszów.

Na terenie gminy pracuje 71 stacji transformatorowych o łącznej mocy 4 785 KVA, które z powodzeniem zaspokajają potrzeby wszystkich mieszkańców.

Linie elektroenergetyczne o napięciu 110 i 220 kV na terenie gminy przebiegają w bezpiecznych odległościach od zwartej zabudowy mieszkaniowej. Podobnie przedstawia się lokalizacja podstacji elektroenergetycznych, jak i stacji telefonii komórkowej. Uciążliwość linii mieści się w strefach ochronnych, których maksymalny zasięg wynosi 12 m - dla linii 110 kV do 24 m dla 220 kV, licząc od osi skrajnych przewodów.

Obszar gminy znajduje się ponadto w zasięgu nadajników stacji telewizyjnych i radiowych.

Punktowe źródła pól elektromagnetycznych mogących mieć ujemny wpływ na środowisko, na terenie gminy to:

- bazowe stacje telefonii komórkowej instalowane na specjalnych masztach, zlokalizowane w Węgrzynowie (Plus, Era GSM, Centertel) oraz projektowana w Słupi-Kolonia (Plus);
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne, pracujące w zakładach oraz będące w dyspozycji policji i straży pożarnej oraz urządzenia mogące oddziaływać w skali mikro (np. niesprawne kuchenki mikrofalowe, piece konwektorowe).

Główne zagrożenia i problemy w dziedzinie niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, wiązać należy z bardzo szybkim w ostatnim czasie rozwojem systemów przesyłania danych i komunikacji. W stale „zagęszczającym się eterze”, tworzenie nowych skutecznych sposobów transmisji danych powoduje konieczność wykorzystywania do tych celów coraz silniejszych nadajników, pracujących w coraz większych częstotliwościach.

Instytucją wykonującą pomiary natężenia pola elektromagnetycznego emitowanego przez poszczególne źródła jest Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna. Stosowne badania wykonywane są w przypadku budowy i uruchamiania nowego nadajnika, jak również w przypadku zmiany parametrów jego pracy. Z badań przeprowadzonych przez WSS-E w innych rejonach województwa wynika, iż nie notuje się przekroczeń natężenia pola elektromagnetycznego w miejscach stałego pobytu ludzi w pobliżu źródeł promieniowania.

Należy podkreślić za planem wojewódzkim i powiatowym, iż brak inwentaryzacji znaczących źródeł pól elektromagnetycznych, jak i powszechnych pomiarów pól elektromagnetycznych, uniemożliwia dokładne określenie stopnia zagrożenia i sposobów ograniczenia uciążliwości.

3.3. Odpady

Odpady wytwarzane przez społeczeństwo i działalności gospodarcze są zagrożeniem najsilniej oddziałującym na stan czystości: powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchnię ziemi, krajobraz, przyrodę i zdrowie ludzi.

Szczegółowe dane na temat gospodarki odpadami na terenie gminy Słupia Jędrzejowska przedstawia osobne opracowanie: „Plan gospodarki odpadami dla gmin Związku Międzygminnego Ekologia na lata 2004-2011”, w skład którego wchodzi omawiana gmina, a który jest częścią Programu. W opracowaniu tym omówiono istniejące obiekty związane z gospodarką odpadami oraz aktualną sytuację w gospodarce odpadami na terenie gminy. W Planie przedstawiono również szczegółowo strategię działań krótko- i długoterminowych w gospodarce odpadami oraz planowane inwestycje.

W rozdziale tym zasygnalizowano i przedstawiono w skrócie problematykę odpadów.

3.3.1. Odpady komunalne

Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska wytwarza się 1 079 Mg odpadów komunalnych w ciągu roku. Według uzyskanych informacji ilość zebranych odpadów komunalnych w roku 2003 na terenie gminy wyniosła 189,43 Mg, znaczna więc część powstających odpadów trafia do środowiska w sposób niekontrolowany - część jest wykorzystywana w obrębie zabudowy jako kompost lub jest spalana, część natomiast trafia na miejsca przypadkowe.

Według danych Urzędu Gminy na terenie gminy znajduje się 1540 gospodarstw domowych indywidualnych oraz cztery bloki wielorodzinne (30 mieszkań). W 2003r. ilość umów zawartych na wywóz odpadów komunalnych wynosiła 229, natomiast w 2004 roku 310, co stanowi 20 %.

Na terenie gminy prowadzona jest zbiórka odpadów komunalnych mieszanych (niesegregowanych). Sposób zbierania odpadów nie jest jednak jednolity i zależy od zabudowy oraz warunków transportowych. Do gromadzenia odpadów stosowane są różnego typu pojemniki o różnej wielkości oraz worki. Na terenie gminy nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów.

Zbieraniem i transportem odpadów komunalnych zajmują się: Zakład Usług Komunalnych oraz specjalistyczna firma prywatna TAMAX Sędziszów, posiadające stosowne zezwolenia. Na terenie gminy nie ma składowisk odpadów komunalnych. Odpady z terenu gminy wywożone są na międzygminne składowisko odpadów komunalnych w Borszowicach gm. Sędziszów.

W gminie Słupia Jędrzejowska nie prowadzi się kompostowania odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia komunalnego.

Na terenie gminy nie prowadzi się również zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz niebezpiecznych w sposób zorganizowany.

3.3.2. Odpady przemysłowe

Gmina Słupia Jędrzejowska posiada charakter rolniczy. Działalność gospodarcza w zakresie handlu i usług prowadzona jest na potrzeby rolnictwa i własne mieszkańców. Brak zakładów przemysłowych oraz przede wszystkim atrakcyjne położenie gminy sprawiają, iż są to tereny wyjątkowo atrakcyjne dla celów wypoczynkowych oraz sprzyjają rozwojowi gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych. Na terenie gminy dominuje drobna działalność usługowo-handlowa. Są to przede wszystkim małe zakłady produkcyjne, rzemieślnicze i usługowe, nie wykazujące produkowania odpadów. Na terenie gminy do końca października 2004r. zarejestrowanych było 149 podmiotów gospodarczych.

Wszystkie odpady wytworzone na terenie gminy w 2003r. były transportowane przez specjalistyczne firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia w tym zakresie oraz unieszkodliwione (odpady niebezpieczne) lub wykorzystane gospodarczo.

3.3.3. Odpady niebezpieczne

Na podstawie przeprowadzonych badań przyjęto szacunkową ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych w sektorze komunalnym na terenie gminy Słupia Jędrzejowska w 2002r. w ilości 8 Mg/rok.

Jak wynika z analizy zebranych materiałów, na terenie gminy, wśród odpadów niebezpiecznych dominują głównie: zużyte baterie i akumulatory ołowiowe, lampy fluorescencyjne, przepracowane oleje, przeterminowane leki i chemikalia. Brak jest kompleksowego systemu zbierania i unieszkodliwiania tych odpadów. Najczęściej odpady te wyrzucane są przez mieszkańców do pojemników na odpady komunalne, skąd są wywożone na składowiska odpadów komunalnych.

Zorganizowane zbieranie odpadów niebezpiecznych występuje głównie w obiektach użyteczności publicznej takich jak urzędy, placówki handlowe, ośrodki zdrowia czy szkoły, są to głównie świetlówki oraz baterie.

Zużyte akumulatory ołowiowe zbierane są przez sklepy z częściami i akcesoriami samochodowymi, przy okazji zakupu nowych urządzeń oraz przez niektóre stacje paliw.

Na terenie gminy brak jest zorganizowanej zbiórki przeterminowanych lekarstw od mieszkańców.

Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska oleje odpadowe zostały w całości przekazane do unieszkodliwienia do Rafinerii Nafty „Jedlicze”, w celu regeneracji, za pośrednictwem firm zajmujących się skupem tych odpadów. Określono również, iż w sektorze gospodarczym powstała niewielka ilość olejów odpadowych oraz baterii i akumulatorów ołowiowych i niklowo-kadmowych. Wszystkie zostały przekazane do utylizacji firmom specjalistycznym i punktom zajmujących się zbieraniem.

Odpady zawierające azbest to przede wszystkim płyty azbestowo-cementowe, powstające w wyniku prac demontażowych i rozbiórkowych przeprowadzanych na obiektach budowlanych. Z przeprowadzonej inwentaryzacji wynika, że na terenie gminy Słupia Jędrzejowska znajduje się 418 712 m² płyt cementowo-azbestowych. Wszystkie materiały zawierające azbest będą sukcesywnie wymieniane do roku 2032. Odpady powstające podczas bieżących rozbiórek i remontów oraz wymiany pokryć dachowych, zawierające azbest wraz z gruzem są na bieżąco przekazywane poza teren gminy.

3.4. Zagrożenia wód

3.4.1. Zagrożenia wód powierzchniowych

Na jakość wód powierzchniowych wpływają uwarunkowania naturalne: warunki klimatyczne, hydrograficzne, tempo przebiegu procesów biohydrochemicznych w wodach (tzw. zdolność samooczyszczania się wód), presje antropogeniczne. W ostatnich latach oddziaływanie źródeł przemysłowych uległo istotnemu ograniczeniu.

Podstawowymi źródłami antropogenicznego zanieczyszczenia wód powierzchniowych na terenie gminy Słupia Jędrzejowska są odprowadzane do wód (surowe nie oczyszczone) ścieki:

- komunalne z jednostek osadniczych,
- przemysłowe,
- wody opadowe z terenów zurbanizowanych,
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych (głównie związków biogenych) i komunikacyjnych.

Na jakość wód w gminie wpływ mają również ładunki zanieczyszczeń wnoszone z sąsiednich terenów (gmin) przez rzeki nie dotrzymujące parametrów zakładanych klas. Jednak podstawowe źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych w gminie to ścieki (surowe lub niedostatecznie oczyszczone) komunalne z jednostek osadniczych.

Na omawianym terenie istnieje tylko jedna oczyszczalnia ścieków komunalnych obsługująca część miejscowości Słupia. Obecnie opracowywany został projekt kanalizowania obszaru gminy, w skład którego wchodzi wsie: Nowa Wieś, Słupia, Rawka, Wywła.

Ścieki socjalno-bytowe z terenu gminy gromadzone są najczęściej w zbiornikach bezodpływowych lub dołach chłonnych. Ścieki ze zbiorników czasami wywożone są na pola, do lasów i do cieków wodnych, zamiast do oczyszczalni ścieków.

Zanieczyszczenia wielkoobszarowe, transportując substancje mineralne z terenu zlewni, są odprowadzane poprzez wody roztopowe, opadowe i infiltracyjne na całej długości rzek. Doprowadza to do nadmiernego wzbogacania wód w substancje biogenne. Przeżyźnianie wód powoduje nadmierny rozwój organizmów, a ich masowy rozkład obniża parametry biochemiczne wód, zagrażając często organizmom wodnym.

Problemem gminy jest zbyt krótka sieć kanalizacyjna, niski stan świadomości ekologicznej wielu mieszkańców, którzy wylewają ścieki na pola, do rowów melioracyjnych i przydrożnych. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 roku (Dz. U. z 1996r.. Nr 132, poz. 622 z późn. zm.) daje gminie możliwość ustalenia w drodze uchwały szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na swoim terenie. Dotyczy to m.in. częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych będzie obserwowana w trakcie postępu prac związanych z systematycznie powiększanej długości sieci kanalizacyjnej, która powinna obejmować cały obszar gminy.

3.4.2. Zagrożenia wód podziemnych

Zanieczyszczenie wód podziemnych w największym stopniu zależy od głębokości zalegania i izolacji poziomu wodonośnego od powierzchni terenu oraz od lokalizacji potencjalnych źródeł zanieczyszczeń. W gminie Słupia Jędrzejowska ze względu na słabą izolację wód podziemnych związaną z częstym występowaniem utworów wodonośnych na powierzchni terenu, zagrożone są wody w obrębie kredowego poziomu wodonośnego.

Dobre właściwości filtracyjne utworów izolujących poziom wodonośny stwarzają warunki do migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Wody wgłębne, lepiej izolowane od powierzchni, charakteryzują się lepszą i bardziej trwałą jakością. Zanieczyszczenie wód podziemnych może mieć charakter nieodwracalny, dlatego też ich ochrona ma znaczenie priorytetowe.

Zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych na terenie omawianej gminy wynika z:

- infiltracji zanieczyszczeń z wód powierzchniowych (w dolinach rzek),

- migracji wglębnej zanieczyszczeń związków chemicznych z obszarów rolniczych, terenów zurbanizowanych i komunikacyjnych o słabej izolacyjności gruntowej warstw wodonośnych,
- tradycyjnych metod pozbywania się ścieków (rozsączkowanie nie oczyszczonych ścieków w gruncie lub świadome zakładanie nieuszczelnionych szamb),
- eksploatacji surowców mineralnych, które mogą powodować przerwanie warstwy izolacyjnej,
- działalności gospodarczej (stacje paliw, magazyny środków chemicznych),
- awarii przemysłowych.

Wody podziemne wymagają ochrony jakości przede wszystkim z uwagi na fakt wykorzystywania ich na szeroką skalę jako podstawowe źródło dla celów zaopatrzenia ludności w wodę. Ponadto stanowią rezerwę wody pitnej dla przyszłych pokoleń.

3.5. Transport

Transport jest poważnym źródłem zanieczyszczenia środowiska, a przede wszystkim dla jakości powietrza atmosferycznego. W ostatnich latach w Polsce nastąpił gwałtowny rozwój transportu drogowego, a wraz z nim pojawiły się nowe zagrożenia środowiska. Prawie dwukrotnie wzrosła liczba prywatnych samochodów. Towarzyszy temu niedostateczny rozwój sieci dróg, autostrad, co powoduje zatory, korki uliczne i większą emisję substancji i hałasu do środowiska. Spaliny i hałas komunikacyjny stwarzają duże zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. Wzrastająca liczba samochodów, często starych, wyeksploatowanych - to także źródło dużej ilości odpadów.

Zagrożeniem środowiska jest więc transport drogowy i kolejowy oraz przebiegające przez teren gminy linie energetyczne. Wyeliminowanie uciążliwości związanych z transportem jest bardzo trudne i wymaga likwidacji zanieczyszczeń „u źródła”. Powinny one obejmować zmiany technologiczne, w tym zmianę stosowanych paliw i silników, wprowadzanie ruchu uspokojonego. Niezbędne są też działania na rzecz ograniczenia emisji tlenu węgla, azotu, węglowodorów, ołowiu.

Teren gminy obsługiwany jest przez drogi:

- powiatowe - obsługujące połączenie wewnętrzne oraz z sąsiednimi gminami i powiatami,
- gminne - obsługujące połączenia wewnętrzne.

Przez gminę przebiega linia kolejowa Kozłów - Koniecpol. Linia ta stanowi fragment ciągu kolejowego magistralnego łączącego Kraków z Warszawą, z wykorzystaniem centralnej magistrali kolejowej Śląsk - porty.

Wymienione ciągi komunikacyjne mogą stopniowo znacznie pogarszać jakość życia mieszkańców.

3.6. Poważne awarie

Poważne awarie obejmują skutki zaistniałe w wyniku awarii przemysłowych i transportowych z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych. Awarie te mogą prowadzić także do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Zgodnie z art. 3 ust. 23 ustawy Prawo ochrony środowiska (POŚ) przez poważną awarię należy rozumieć: „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. Z kolei poważna awaria przemysłowa to: „poważna awaria w zakładzie”.

Ustawa Prawo ochrony środowiska jest podstawowym aktem prawnym w tej dziedzinie. Zawiera przepisy ogólne oraz określa: instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu awariom przemysłowym, obowiązki zakładu stwarzającego takie zagrożenie, obowiązki organów administracji w tym zakresie. Zgodnie z w/w ustawą, obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej i Województwie. Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej będącej w jego posiadaniu zostaje uznany za zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii. Zgodnie z ustawą POŚ w razie wystąpienia takiej awarii Wojewoda poprzez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska podejmuje działania niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków. O podjętych działaniach informuje Marszałka Województwa. Na terenie gminy Słupia Jędrzejowska brak zakładu, który stwarzałby zagrożenie zaistnienia poważnej awarii przemysłowej.

Potencjalne zagrożenia środowiska (sytuacje awaryjne lub katastrofy) na terenie gminy stwarzają głównie:

- transport materiałów i substancji niebezpiecznych (toksycznych, łatwopalnych, wybuchowych) głównie na szlakach kolejowych, powodując m. in. zagrożenie zanieczyszczenia gleb oraz pożarowe na terenach leśnych,
- magazynowanie materiałów i substancji niebezpiecznych, w tym czasowe magazynowanie odpadów niebezpiecznych,

Potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń jest również rzeka Pilica (dopływ nieznanymi zanieczyszczeń). Na terenie gminy narażona na niebezpieczeństwo powodzi jest miejscowość Dąbrowica.

Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska realizowane jest poprzez:

- prowadzenie kontroli przedsiębiorców, których działalność może stanowić przyczynę powstania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- prowadzenie szkoleń pracowników administracji publicznej i przedsiębiorców,
- badanie przyczyn powstawania NZS oraz sposobów likwidacji skutków, prowadzenie rejestru nadzwyczajnych zagrożeń (baza EKOAWARIE).

Niska jakość dróg i ich słabe przystosowanie do bezpiecznego przewozu materiałów niebezpiecznych, potencjalnie stwarzają możliwość zaistnienia w przyszłości poważnej awarii drogowej z udziałem transportowanych materiałów niebezpiecznych.

3.7. Zagrożenia globalne

W ostatnim stuleciu obserwuje się w skali całego globu symptomy stopniowego ocieplania się klimatu. Okresy ocieplania i oziębiania się są niczym nowym w historii Ziemi, jednak po raz pierwszy źródłem tych zmian rodzących skutki wpływające na życie całej ludzkości - jest prawie na pewno działanie człowieka. Dowodem jest nie spotykane dotychczas tempo tych zmian. Największą rolę w kształtowaniu zmian klimatu przypisuje się:

- wzrostowi emisji CO₂ do atmosfery, powstającego w wyniku spalania paliw,
- wylesianiu terenów, zubożeniu pokrywy roślinnej,
- intensyfikacji hodowli,
- nieszczelności sieci gazowych,
- produkcji przemysłowej chlorowcopochodnych węglowodorów,
- emisji NO₂,
- zmianom w tempie obiegu pary wodnej.

Poważnym problemem w skali globalnej staje się zubożenie warstwy ozonowej, chroniącej przed szkodliwymi skutkami promieniowania ultrafioletowego. Główną przyczyną zmian zachodzących w stratosferze jest emisja związków chemicznych, a głównie związków organicznych chloru i bromu (głównie freonów i halonów), powodujących rozpad ozonu. Związki te były lub są nadal stosowane w różnego rodzaju urządzeniach technicznych i produktach, zwłaszcza w przemyśle: chłodniczym, izolacyjnym i kosmetycznym. Ze względu na długi okres „życia” freonów i halonów w atmosferze (do kilkuset lat) może dojść do tego, iż stężenie ich będzie rosło, pomimo podjętych działań na rzecz wyeliminowania ich ze stosowania.

W gminie Stupia Jędrzejowska należy konsekwentnie podejmować działania w celu ograniczenia zużycia i emisji substancji niszczących warstwę ozonową.

4. Zarządzanie środowiskiem

Reforma ustrojowa państwa spowodowała znaczące zmiany w strukturze organizacyjnej ochrony środowiska. Struktura ta jest obecnie niezwykle złożona. Generalnie funkcjonuje na 4 poziomach: centralnym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Odrębnie działają sieci branżowe.

Struktura organizacyjna ochrony środowiska nie ma charakteru hierarchicznego. Składają się na nią odrębne i niezależne od siebie organy rządowe i samorządowe, a dany szczebel administracji realizuje w zasadzie tylko te zadania, których nie można realizować na szczeblu niższym.

Do organów ochrony środowiska należą:

- Wójt, burmistrz, prezydent miasta - rozpatrują sprawy związane z korzystaniem ze środowiska przez osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami, wycinaniem drzew, krzewów, utrzymaniem zieleni, realizują uchwały rad gmin w sprawie utrzymania czystości i porządku w gminach, zaopatrzenia w wodę, ciepło, energię, odprowadzenia ścieków, systemu zbierania odpadów komunalnych, realizacji postanowień planu zagospodarowania przestrzennego gminy,
- Starosta - główny decydent w ochronie środowiska, wydający decyzje dla przedsięwzięć, które są klasyfikowane jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (spis decyzji poniżej), sprawujący nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, spółkami wod-

nymi, racjonalną gospodarką łowiecką w polnych obwodach łowieckich, ochroną przyrody, realizujący zadania z zakresu edukacji ekologicznej.

Rodzaje decyzji środowiskowych, które wydaje starosta:

- pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
 - pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska,
 - pozwolenie na emitowanie pól elektromagnetycznych,
 - decyzje uzgadniające zakres, sposób i termin zakończenia rekultywacji,
 - pozwolenia zintegrowane,
 - pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód ,
 - pozwolenia wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych,
 - pozwolenia wodnoprawne na rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nieobjętym zwykłym korzystaniem z wód,
 - pozwolenia wodnoprawne na wprowadzenie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
 - pozwolenia wodnoprawne na długotrwałe obniżenie zwierciadła wody podziemnej,
 - pozwolenia wodnoprawne na odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,
 - pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
 - decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
 - pozwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, transportu odpadów,
 - koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych (bez użycia materiałów wybuchowych i na powierzchni nie przekraczającej 2 ha i przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20 000 m³,
 - zatwierdzenia projektu prac geologicznych, których wykonanie nie wymaga koncesji.
- Wojewoda - wydaje decyzje analityczne do starosty, ale w odniesieniu do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających obligatoryjnie raportu o oddziaływaniu na środowisko, obejmuje ochroną konserwatorską cenne formy ochrony przyrody, realizuje zadania z zakresu łowiectwa,
 - Marszałek Województwa - zajmuje się egzekwowaniem opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska i ich redystrybucją na rzecz funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej; prowadzi także bazę danych o emisjach substancji, wytwarzanych odpadach, pobranej ilości wody w województwie. Jest organem w zakresie melioracji wodnych, uchwała wojewódzki plan zagospodarowania przestrzennego, strategię rozwoju województwa i program ochrony środowiska, sprawuje kontrolę nad WFOŚ i GW,
 - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska - wykonuje kontrole przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez wszystkich korzystających ze środowiska, bada i ocenia stan środowiska (monitoring środowiska), wymierza kary za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, prowadzi działania zapobiegające nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska,
 - Minister Środowiska - odpowiedzialny za realizację Polityki ekologicznej państwa, konwencji międzynarodowych, przygotowanie projektów ustaw ekologicznych i rozporządzeń wykonawczych.

Nowy podział kompetencji w zakresie ochrony środowiska nakłada na wszystkie szczeble samorządu i organów rządowych obowiązek wzajemnego informowania się i uzgadniania. Należy podkreślić wzmocnienie relacji i wpływu organów samorządowych na działanie Inspekcji Ochrony Środowiska oraz uprawnienia kontrolne organów samorządowych.

Oprócz wyżej wymienionych zadań Wójta, określone zadania w zakresie ochrony środowiska należą również do Rady Gminy, m.in.:

- Uchwała gminny Program ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami,
- co 2 lata analizuje raporty z realizacji Programu ochrony środowiska i Planu gospodarki odpadami.

Ponadto na terenie gminy określone zadania z zakresu zarządzania wodami publicznymi wykonuje Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie (zlewnia rzeki Pilicy) oraz Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie (zlewnia rzeki Nidy), Lasami Skarbu Państwa zarządza Nadleśniczy Nadleśnictwa Jędrzejów.

5. Wnioski z diagnozy

5.1. Uwarunkowania wewnętrzne

Mocne strony	Słabe strony
Zasoby i jakość wód	
- wysoka zasobność użytkowych poziomów wodonośnych, - dobra jakość wód podziemnych,	- brak lub słaba izolacja poziomu kredowego, stanowiącego źródło zaopatrzenia ludności i działalności gospodarczych,

	- deficyt wód powierzchniowych i gruntowych, obniżanie poziomu płytkich wód podziemnych.
Gospodarka wodno-ściekowa	
- obecność komunalnej oczyszczalni ścieków,	- brak ujęć komunalnych i sieci wodociągowej na terenie gminy, - niedostateczny rozwój małej retencji, - zbyt krótka długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, - nieprawidłowa gospodarka ściekami.
Powierzchnia ziemi	
- brak głębokich wyrobisk powstających w wyniku eksploatacji surowców mineralnych, - dobre warunki geotechniczne na większości terenów.	- wyrobiska po „dzikiej” eksploatacji surowców mineralnych, - występowanie części wyrobisk na obszarach przyrodniczo cennych, - brak udokumentowanych złóż surowców mineralnych.
Zasoby przyrody	
- wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe Doliny Pilicy ujęte w projekcie ECONET i CORINE, - obecność kompleksów leśnych, - zaangażowanie organizacji w prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej i rybackiej, - położenie gminy na obszarach prawnie chronionych.	- mały zasób zwierzyny łownej i systematyczny spadek pogłowia zwierzyny, - lokalnie nadmierna penetracja cennych przyrodniczo terenów, - niska lesistość gminy, - zbyt niskie zalesienia.
Powietrze	
- dobra jakość powietrza, - dobre warunki solarne dla energetyki odnawialnej i korzystne warunki anemometryczne dla lokalizacji siłowni wiatrowych, - systematycznie przeprowadzana modernizacja lokalnych kotłowni.	- niewykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, - niekorzystna struktura paliw w indywidualnych systemach grzewczych, - brak gazyfikacji gminy.
Gospodarowanie zasobami środowiska	
- aktywny udział szkół z terenu gminy na rzecz ekologii.	- niski stan świadomości ekologicznej społeczeństwa, - słabe wyposażenie w odpowiedni sprzęt informacyjny.

5.2. Uwarunkowania zewnętrzne

Szanse	Zagrożenia
- integracja z UE i wpływ środków pomocowych, - regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska, - proces decentralizacji i demokratyzacji zarządzania środowiskiem, - korzystne warunki środowiska do wdrażania programów rolno-środowiskowych, - istnienie aktywnych organizacji działających na rzecz edukacji ekologicznej społeczeństwa, - wzrastające zainteresowanie terenami przyrodniczo cennymi - Doliną Pilicy, - popyt w krajach UE, na żywność produkowaną metodami ekologicznymi.	- niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa, - brak spójnych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie ochrony środowiska, - brak umiejętności pozyskiwania środków z funduszy UE, - nieczytelność przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska, - kłopoty z uzyskaniem środków finansowych z krajowych źródeł finansowych, - zły system finansowania.

5.3. Ważniejsze problemy ekologiczne w gminie

Niedostateczna infrastruktura w zakresie oczyszczania ścieków

Na terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków komunalnych w Słupi. Jest to oczyszczalnia o przepustowości 120 m³/d, obsługująca część wsi Słupia. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 3,7 km, a liczba przyłączy 98. Ścieki w pozostałej części gminy gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, byłych studniach kopanych lub dołach chłonnych. Często wylewane są do cieków, odprowadzane do drenowań, wylewane na pola i do lasów. Efektem niewłaściwej gospodarki ściekowej jest zły stan czystości bakteriologicznej rzek.

Brak spójnego systemu gospodarowania odpadami, w tym komunalnymi i niebezpiecznymi

Generalnie wytwarzamy coraz większe ilości odpadów. Na terenach wiejskich ujawnia się coraz więcej odpadów. Gmina nie posiada pełnej orientacji o ilości wytwarzanych, zbieranych, odzyskiwanych i unieszkodliwianych odpadów komunalnych. Mimo stworzenia podstaw zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, odpady niebezpieczne zbierane są łącznie z komunalnymi. Niewłaściwie unieszkodliwiane są odpady azbestowe (eternit). Dominuje unieszkodliwianie odpadów komunalnych poprzez składowanie oraz brak jest selektywnej zbiórki odpadów.

Respektowanie przepisów prawa ekologicznego przez wszystkich korzystających ze środowiska

W związku z dostosowaniem prawa polskiego do wymogów UE zmieniono zupełnie przepisy. Nowe prawo ekologiczne nakłada na wszystkich użytkowników środowiska i administrację nowe zadania (np. nowy rodzaj pozwoleń na korzystanie ze środowiska - pozwolenie zintegrowane). Prawo to trzeba znać i w pełni je respektować.

Niedostateczne rozwiązania w zakresie uciążliwości komunikacyjnych

Niedostateczne rozwiązania tras komunikacyjnych stwarzają zagrożenie dla środowiska w zakresie pogorszenia klimatu akustycznego, zanieczyszczenia powietrza. Mogą też stanowić potencjalne źródło wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska (poważnych awarii). Dotyczy to zwłaszcza przewożenia substancji niebezpiecznych transportem drogowym i kolejowym.

Degradacja powierzchni ziemi w wyniku „dzikiej” eksploatacji surowców mineralnych

W wyniku „dzikiej” eksploatacji następuje dewastacja powierzchni ziemi, wynikająca z nielegalnej eksploatacji przez okoliczną ludność. Na terenie gminy występuje kilka wyrobisk, które zlokalizowane są na terenach objętych ochroną przyrody, na gruntach ornych. Wyrobiska te najczęściej są niewielkie lecz stanowią duże zagrożenie środowiska. Doświadczenie z innych terenów wskazują, że są one często miejscem tworzenia się nielegalnych wysypisk śmieci.

6. Cele polityki ekologicznej powiatu jędrzejowskiego

Jak wynika z „Programu ochrony środowiska dla powiatu jędrzejowskiego”, dokumentem nadrzędnym wytyczającym cele i kierunki działań w zakresie polityki ekologicznej powiatu jest „Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”.

Cele główne w zakresie ochrony przyrody:

- objęcie ochroną terenów w ramach programu Natura 2000
- ochrona obiektów dworsko-parkowych
- ochrona obiektów cennych przyrodniczo
- objęcie ochroną terenów najcenniejszych pod względem przyrodniczym
- zwiększenie zalesień na terenie powiatu
- wdrażanie programów rolnośrodowiskowych
- utrzymanie wielofunkcyjności lasów.

Cele główne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
- ograniczenie poboru wód podziemnych dla celów gospodarczych produkcji i usług
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej i dociążenie istniejących oczyszczalni ścieków
- rozpoczęcie kanalizowania niektórych gmin nie posiadających sieci kanalizacyjnej
- kontynuowanie rozbudowy sieci wodociągowej
- rozpoczęcie wodociągowania gm. Słupia Jędrzejowska
- ochrona jakości i zasobów wód podziemnych
- modernizacja oraz zwiększenie zbiorników małej retencji
- rozbudowa kanalizacji deszczowej
- ochrona źródliskowych odcinków rzek
- budowa nowych ujęć wody i oczyszczalni ścieków.

Cele główne w zakresie ochrony powietrza:

- zapewnienie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego
- ograniczenie uciążliwości hałasu
- modernizacja lokalnych kotłowni
- promowanie termomodernizacji budynków
- gazociągowanie powiatu
- kontynuowanie inwestycji na terenie Cementowni „Małogoszcz” na rzecz ochrony powietrza.

Cele główne w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa ekologicznego:

- ochrona przeciwpowodziowa
- zmniejszenie ryzyka awarii związanych z transportem substancji niebezpiecznych.

Cele główne w zakresie podnoszenia poziomu wiedzy ekologicznej

- kształtowanie postaw i zachowań zgodnych z zasadami ekorozwoju
- wiedza ekologiczna jako ważny czynnik w procesie zarządzania
- tworzenie ekologicznych podstaw kształtowania tożsamości regionalnej i lokalnej
- wzrost ilości podmiotów gospodarczych posiadających certyfikaty jakości

- propagowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych.
- rozwijanie turystyki pieszej i rowerowej.

7. Priorytety i cele ekologiczne gminy Słupia Jędrzejowska

Na podstawie analizy Polityki ekologicznej państwa, „Programu ochrony środowiska województwa świętokrzyskiego”, „Programu ochrony środowiska dla powiatu jędrzejowskiego” oraz zidentyfikowanych mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń wynikających z diagnozy w gminie Słupia Jędrzejowska, ustalono iż nadrzędnym celem działań ekorozwojowych, które należy realizować w gminie jest poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów.

Główne elementy ochrony środowiska	Podstawowe zadania	Obszary działań priorytetowych
Środowisko przyrodnicze i ochrona przyrody	Zachowanie naturalnych zbiorników retencyjnych: terenów podmokłych, torfowisk, oczek wodnych, nieuregulowanych cieków itp.	obszar gminy
	Podjęcie działań w celu objęcia ochroną najcenniejszych obiektów	utworzenie pomników przyrody żywej
	Likwidacja barier ekologicznych	obszary objęte prawną ochroną przyrody
	Dokonanie oceny stanu zachowania parków podworskich oraz ich restytucja (współpraca z wojewódzkim konserwatorem przyrody)	obszar gminy
	Renaturyzacja ekosystemów	właściwe zagospodarowanie dolin rzecznych, łąk, lasów, zarośli, zbiorowisk murawowych na terenie gminy
	Wdrożenie krajowego programu rolno-środowiskowego	obszar gminy
	Zabezpieczenie ciągłości lasów oraz ich produktywności i funkcji pozaprodukcyjnych	obszar gminy
	Budowa infrastruktury turystycznej	obszar gminy
	Kształtowanie krajobrazu harmonijnie skomponowanego i zachowującego tożsamość kulturową i walory krajobrazowe	obszar gminy
Ochrona powietrza	Ograniczenie emisji (wprowadzenie nowych, niskoemisyjnych technologii; montaż urządzeń odpylających i redukujących emisję gazów)	Instalacje emitujące pyły i gazy
	Sukcesywna modernizacja lokalnych kotłowni	Budynki użyteczności publicznej
	Doprowadzenie gazu ziemnego	Obszar gminy
	Termorenowacja budynków	Szkoły, budynki użyteczności publicznej, wielkopłytowe bloki mieszkalne i budynki indywidualne
Gospodarka wodno-ściekowa	Promocja wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Obszar gminy
	Rozpoczęcie budowy ujęć wód podziemnych i sieci wodociągowej	Obszar gminy
	Budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacji spełniających standardy UE	Obszar gminy
	Likwidacja niezorganizowanych zrzutów ścieków	Obszar gminy
	Przywrócenie dobrej jakości wód powierzchniowych, ochrona źródłiskowych odcinków rzek	Rzeki, zbiorniki wodne dla rozwoju turystyki
	Likwidacja nieczynnych i rzadko używanych studni przydomowych w gospodarstwach zwodociągowanych	Obszar gminy
	Inwentaryzacja ilości oraz stanu technicznego ujęć wód podziemnych na terenach niedozorowanych (byłe PGR, zakłady przemysłowe)	Obszar gminy
	Ochrona jakości i ilości wód podziemnych, oszczędna ich eksploatacja	Obszar GZWP, w tym strefy ochrony zbiorników i ujęć wodnych; obszary o potencjalnej dużej wodonośności.
	Zwiększenie stopnia retencji wód powierzchniowych	Małe retencje
Ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania nawozów i środków ochrony roślin	Obszary o szczególnych wymogach ochrony wód, obszary ochrony ujęć wód	
Gospodarka odpadami	Wdrożenie gminnego systemu gospodarki odpadami	Obszar gminy
	Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów	Obszar gminy
	Wzrost udziału odpadów poddanych segregacji, odzyskaniu i przetworzeniu	Obszar gminy
	Utworzenie GPZON	Obszar gminy
	Likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci	Obszar gminy
Zasoby surowców mineralnych	Eksploatacja zasobów surowców naturalnych zgodna z zapisami planu ruchu	Obszar całej gminy, a w szczególności tereny udokumentowanych złóż
	Dostosowanie wydobywania i przetwórstwa surowców mineralnych do obowiązujących przepisów i wymagań ochrony środowiska	Zakłady eksploatacji i przetwórstwa surowców mineralnych

	Likwidacja nielegalnego wydobycia przez okoliczną ludność	Obszar całej gminy
Ochrona gleb i powierzchni ziemi	Zapobieganie erozji gleb - wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji wietrznej poprzez realizację lokalnych programów rolnośrodowiskowych	Gleby o wysokiej klasie bonitacyjnej i tereny o dużych spadkach
	Popieranie produkcji żywności metodami ekologicznymi	Obszar całej gminy
	Ochrona naturalnej rzeźby i wartości estetycznych krajobrazu	Obszar gminy
	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Obszar gminy
	Przezorność w udostępnianiu terenów zwłaszcza cennych przyrodniczo dla działalności gospodarczej	Obszary objęte prawną ochroną przyrody
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Sporządzenie rejestrów terenów zagrożonych promieniowaniem elektromagnetycznym	Obszar gminy
	Wprowadzenie do planów miejscowych zapisów, dotyczących istniejących i projektowanych obiektów promieniowania niejonizującego wraz ze wskazaniem stref II stopnia (dla obiektów gdzie jego oddziaływanie wykracza poza granicę własności terenu)	Tereny wynikające ze sporządzonego rejestru
Ochrona przed skutkami poważnych awarii kolejowej i drogowych	Opracowanie i aktualizacja procedury postępowania w przypadku awarii kolejowej i drogowej	Drogi do przewozu materiałów niebezpiecznych
Edukacja ekologiczna	Włączenie władz samorządowych w proces edukacji ekologicznej - podjęcie dialogu ze społeczeństwem	Obszar gminy
	Ustanawianie patronatu nad miejscami o szczególnych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych	Obszar gminy
	Dostosowanie form edukacji ekologicznej do potrzeb różnych grup społeczeństwa	Obszar gminy

8. Strategia (krótkoterminowych) działań na lata 2004-2007.

8.1. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa

- rozpoczęcie procedury związanej z budową kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej na terenie gminy - od 2004r. zadanie wieloletnie;
- wybudowanie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w miejscowości Słupia i Nowa Wieś z podłączeniem do oczyszczalni ścieków oraz ujęć wody podziemnej w Sędziszowie - od 2004r. zadanie wieloletnie;
- inwentaryzacja ilości oraz stanu technicznego ujęć wód podziemnych na terenie gminy w celu możliwości przejęcia tych ujęć i ich modernizacji na potrzeby komunalne - 2004-2005r.;
- ochrona zasobów i jakości wód podziemnych - współpraca z gminami sąsiednimi oraz starostwem (likwidacja nieczynnych i rzadko używanych studni przydomowych w gospodarstwach zwodociągowanych, budowa lub modernizacja osadników gnilnych w dużych gospodarstwach rolnych, kontrola właściwej eksploatacji ujęć czynnych, oszczędna eksploatacja wód podziemnych) - praca ciągła,
- ochrona jakości wód podziemnych poprzez egzekwowanie zapisów stref ochronnych ujęć wód podziemnych - praca ciągła;
- ochrona źródłiskowych odcinków rzek (zakaz poboru wód, zakaz zrzutu ścieków), edukacja rolników w zakresie ograniczenia do niezbędnego minimum i zgodnie z okresem karencji stosowania sztucznych nawozów i środków ochrony roślin - przy współpracy z sąsiednimi gminami - praca ciągła;
- ograniczanie wykorzystywania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę - praca ciągła;
- zamknięcie gminnej oczyszczalni ścieków komunalnych w m. Słupia po podłączeniu sieci kanalizacyjnej do Sędziszowa;
- likwidacja niezorganizowanych zrzutów ścieków - praca ciągła;
- opracowanie i wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o jakości wody do picia i wody w kąpieliskach - praca ciągła;
- wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych z uwagi na małą gęstość zaludnienia - praca ciągła,
- konserwacja i czyszczenie rzek i rowów melioracyjnych - praca ciągła.

8.2. Powietrze atmosferyczne

- zmiana ogrzewania w Szkole Podstawowej w Słupi z tradycyjnego na ekologiczne z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii - baterie słoneczne - 2006-2006r.;
- sukcesywna modernizacja lokalnych kotłowni węglowych oraz termomodernizacja budynków będących własnością Gminy - zadanie wieloletnie;
- opracowanie i wdrożenie systemu zbierania i gromadzenia informacji o zanieczyszczeniach powietrza,
- inwentaryzacja źródeł emisji substancji do powietrza,
- propagowanie zagadnienia termorenowacji budynków (współdziałanie ze starostwem),
- nawiązanie współpracy z administracją wojewódzką i powiatową w zakresie kontroli i bieżącej aktualizacji jednostek gospodarczych z terenu gminy wprowadzających substancje zanieczyszczające do powietrza atmosferycznego,
- rozszerzenie propagowania wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (en. słoneczna, en. wytwarzaną przez małe elektrownie wodne, en. ze spalania biomasy) - umieszczenie stosownych informacji w wydziale budownictwa i ochrony środowiska (współdziałanie ze starostwem). Rozważanie możliwości zastosowania ulg podatkowych dla osób instalujących odpowiednie urządzenia, lub pozyskanie środków na wsparcie inicjatyw z funduszy powiatowych, wojewódzkich, krajowych, komercyjnych,
- inwentaryzacja miejsc możliwych do lokalizacji elektrowni wodnych, wiatrowych i innych źródeł odnawialnej energii,

8.3. Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

- inwentaryzacja źródeł uciążliwości akustycznej - do 2005r.,
- uczestniczenie (np. poprzez proponowanie monitorowanych obszarów) w okresowym monitorowaniu przez WIOŚ poziomu hałasu na wybranych obszarach gminy - praca ciągła,
- opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla ważniejszych terenów z przekroczeniem poziomu hałasu - 2005r.,

- nadzór nad sukcesywnym eliminowaniem uciążliwości hałasu (w miejscach jego przekroczenia) w rejonie ważniejszych arterii komunikacyjnych. Na obszarach zagrożonych należy obligować inwestorów do wypełniania zobowiązań dotyczących eliminacji uciążliwości, poprzez realizację infrastruktury przeciwhałasowej (budowa w miarę możliwości ekranów akustycznych, tworzenie pasów zieleni mogących pełnić funkcje ekranów akustycznych, poprawa jakości nawierzchni dróg) oraz zmniejszanie dopuszczalnej prędkości pojazdów na wybranych odcinkach - praca ciągła,
- modernizacja dróg i układu sieci drogowej w celu zmniejszenia poziomu hałasu - 2004-2007r.,
- inwentaryzacja źródeł emisji pól elektromagnetycznych i obszarów objętych oddziaływaniem tych pól - 2004r.,
- wprowadzenie do planów miejscowych zapisów, dotyczących istniejących i projektowanych obiektów promieniowania niejonizującego wraz ze wskazaniem stref II stopnia - 2004-2005r.

8.4. Zapobieganie skutkom awarii

- informowanie społeczeństwa o wystąpieniu poważnych awarii - praca ciągła,
- uwzględnianie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustaleń w zakresie poważnych awarii,
- koordynacja zagadnienia dotyczącego weryfikacji (na podstawie dotychczasowych doświadczeń własnych, jak i również doświadczeń sąsiednich regionów) i aktualizacji procedury postępowania w przypadku awarii drogowej lub kolejowej (służby: Straż Pożarna, Policja, Pogotowie Ratunkowe, WIOŚ) - koordynacja prac.

8.5. Ochrona przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wymogów UE

- rekultywacja stawu w Słupi i zagospodarowanie terenów zielonych wokół tego zbiornika na park gminny, centrum rekreacji i plac zabaw - 2005-2006r.;
- ochrona istniejących zadrzewień - praca ciągła,
- opracowanie koncepcji wprowadzenia zadrzewień i zakrzewień na obszarze gminy,
- rozwój i utrzymanie infrastruktury turystycznej,
- ochrona obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków i wykluczenie ich zabudowy,
- ochrona terenów cennych przyrodniczo (ustanowionych ustawą o ochronie przyrody, ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych) przed udostępnieniem dla działalności gospodarczej,
- podjęcie działań w celu utworzenia na wniosek Rady Gminy lub wojewody pomników przyrody żywej na terenie gminy,
- wykonanie (w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz Starostwem) operatu dotyczącego stanu zachowania zabytkowych obiektów dworsko - parkowych. Określenie najpilniejszych potrzeb w tej dziedzinie;
- pielęgnacja i urządzanie istniejących terenów zielonych - parków, zieleńców itp., zwiększanie ich powierzchni w obrębie gminy (praca ciągła);
- dokonanie oceny zachowania parków podworskich;
- aktualizacja ewidencji gruntów rolnych możliwych do zalesienia,
- podnoszenie lesistości gminy i kontynuowanie zalesień - do roku 2010 do zalesienia przewiduje się 64 ha gruntów.

8.6. Ochrona gleb i terenów zdegradowanych

- inwentaryzacja terenów zdegradowanych - 2004r.,
- inwentaryzacji terenów poeksploatacyjnych surowców mineralnych w kontekście przeznaczenia ich do rekultywacji - 2004r.,
- uwzględnienie w nowym planie miejscowego zagospodarowania przestrzennego gminy, terenów mogących stanowić w przyszłości miejsca eksploatacji surowców mineralnych,
- współpraca ze starostwem i UW w sprawach związanych z eksploatacją surowców mineralnych (likwidacja nielegalnego wydobycia, dostosowanie wydobycia do obowiązujących przepisów i wymagań ochrony środowiska).

8.7. Tereny przemysłowe

- określenie położenia terenów przemysłowych w gminie, w kontekście zagospodarowania przestrzennego oraz preferowanych kierunków rozwoju - 2004-2005r.,
- początek prac dotyczących ewentualnej rekultywacji zdegradowanych terenów przemysłowych (współdziałanie ze starostwem i właścicielami tych terenów) - do 2007r.

8.8. Usprawnienie zarządzania środowiskiem

- wzmocnienie (jakościowe i ilościowe) służb ochrony środowiska w gminie,
- przygotowanie administracji ochrony środowiska do prowadzenia procedury IPPC,
- przygotowanie służb ochrony środowiska do pełnego wdrażania prawa ekologicznego i korzystania ze środków finansowych polskich i UE (praca ciągła),
- rozszerzanie systemu udostępniania informacji o środowisku w/g ustawy Prawo Ochrony Środowiska

8.9. Edukacja ekologiczna

- przygotowanie programu wspierania rozwoju usług turystycznych na obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- tworzenie partnerstwa publiczno-prywatnego na rzecz rozwiązywania problemów ochrony środowiska,
- począwszy od roku szkolnego 2004/2005 skoordynowanie na terenie gminy oraz całego powiatu akcji „Ochrony międzynarodowego Dnia Ziemi” i „Sprzątania Świata” pomiędzy szkołami szczebla podstawowego i gimnazjalnego (konkurs powiązany z nagrodami), jak również z organizacjami o charakterze społecznym (np.: LOP, ZHP) czy instytucjami (np. UG, Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwo, Koła Łowicze),
- organizowanie konkursów, wystaw, imprez aktywizujących społeczeństwo do troski o środowisko (praca ciągła),
- podjęcie szerszych działań obejmujących edukację środowisk wiejskich, zwłaszcza w zakresie problematyki programów rolno-środowiskowych,
- propagowanie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych (produkcja zdrowej żywności), zalesień oraz współzależności celów środowiskowych i ekonomicznych,
- działania w kierunku utworzenia gminnego centrum edukacji ekologicznej,
- zapewnienie społeczeństwu powszechnego dostępu do informacji o środowisku (praca ciągła),
- budowa ścieżek rowerowych na terenie Słupi - 2005-2006r.,
- wytyczenie, oznakowanie, wybudowanie szlaku turystycznego wraz ze ścieżką rowerową na terenach cennych przyrodniczo i kulturowo - 2005-2006r.

9. Strategia długoterminowych działań do roku 2011.

9.1. Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa

- budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągu w m. Rawka i Wywła - 2008-2009r.;
- budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągu w m. Rożnica i Wielkopole - 2010-2011r.;
- wykonanie ujęcia wód podziemnych w m. Wielkopole - po 2011r.;
- opracowanie i wdrożenie programu działań na rzecz ograniczenia spływu zanieczyszczeń azotowych (stanowiska do składowania obornika, magazynowania gnojowicy, zastosowania rolniczego ścieków i osadów) ze źródeł rolniczych, środków ochrony roślin - we współpracy z sąsiednimi gminami - praca ciągła,
- przygotowanie i wdrożenie programu działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń wprowadzanych z wodami opadowymi - praca ciągła,
- wdrożenie systemu indywidualnego oczyszczania ścieków w terenach o rozproszonej zabudowie, wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych z uwagi na małą gęstość zaludnienia - praca ciągła,
- stopniowa rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej obejmującej cały obszar gminy Słupia Jędrzejowska - zadanie wieloletnie,
- kontynuacja ochrony zasobów i jakości wód podziemnych - współpraca z gminami (likwidacja nieczynnych i rzadko używanych studni przydomowych w gospodarstwach zwodociągowanych, budowa lub

- modernizacja osadników gnilnych w dużych gospodarstwach rolnych, kontrola właściwej eksploatacji ujęć czynnych, oszczędna eksploatacja wód podziemnych) - praca ciągła,
- kontynuacja ochrony zasobów i jakości wód powierzchniowych (współpraca z RZGW Warszawa i Kraków oraz sąsiednimi gminami) - ochrona źródłiskowych odcinków rzek (zakaz poboru wód, zakaz zrzutu ścieków), edukacja rolników w zakresie ograniczenia do niezbędnego minimum i zgodnie z okresem karencji stosowania sztucznych nawozów i środków ochrony roślin - praca ciągła,
 - zwiększeniem ilości zbiorników małej retencji - od 2011r.,
 - kontynuacja działań związanych z konserwacją i czyszczeniem rzek i rowów melioracyjnych - praca ciągła.

9.2. Powietrze atmosferyczne

- ograniczenie uciążliwości odorowych emitowanych z ferm, oczyszczalni ścieków,
- kontynuacja propagowania wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych i termorenowacja budynków,
- działania w kierunku produkcji energii ze źródeł odnawialnych (biomasy, energii słońca, wody, wiatru),
- rozpoczęcie prac związanych z gazyfikacją gminy,
- wprowadzanie nowoczesnych technik i technologii energooszczędnych,
- kontynuacja modernizacji i konserwacji lokalnych kotłowni węglowych,
- kontynuacja współpracy z administracją województwa oraz powiatową w zakresie kontroli podmiotów gospodarczych emitujących zanieczyszczenia do powietrza atmosferycznego.

9.3. Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

- uczestniczenie w opracowywaniu mapy akustycznej dla powiatu - do 2009r.,
- opracowanie lub aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów z przekroczonym poziomem hałasu - do 2010r.,
- uczestniczenie (np. poprzez proponowanie monitorowanych obszarów) w okresowym monitorowaniu przez WIOŚ poziomu hałasu na wybranych obszarach gminy - praca ciągła,
- wykonanie pomiarów pól elektromagnetycznych na wybranych obszarach gminy - do 2010r.,
- analiza oddziaływania na środowisko występujących źródeł pól elektromagnetycznych i ich wpływu na zdrowie ludzi.

9.4. Zapobieganie skutkom awarii

- aktualizacja procedury postępowania w przypadku awarii drogowej i przemysłowej (służby: Straż Pożarna, Policja, Pogotowie Ratunkowe, WIOŚ) - koordynacja prac,
- praca ciągła założeń strategii krótkoterminowej.

9.5. Ochrona przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wymogów UE

- respektowanie przez użytkowników środowiska zasad ekorozwojowych na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- motywowanie społeczności lokalnych do działań na rzecz utrzymania walorów przyrodniczych terenów,
- wdrażanie programów rolnośrodowiskowych na terenach cennych przyrodniczo,
- realizacja całości lub części koncepcji wprowadzania zadrzewień i zakrzewień na wybranych obszarach gminy,
- wprowadzenie do realizacji koncepcji zachowania naturalnych zbiorników retencyjnych i renaturyzacji ekosystemów,
- utrzymanie i rozbudowa infrastruktury turystycznej (współpraca z gminami)
- restrukturyzacja terenów wiejskich poprzez zalesienia i zadrzewienia,
- kontynuacja ochrony istniejących lasów, poprawa ich produktywności,
- uwzględnienie pozytywnej roli lasów i zadrzewień w planach zagospodarowania przestrzennego.

9.6. Ochrona gleb i terenów zdegradowanych

- objęcie monitoringiem gleb: rejestracja zmian fizycznych, chemicznych, biologicznych wynikających z rodzaju i intensywności eksploatacji gleb oraz oddziaływania negatywnych czynników,
- wprowadzenie na terenach chronionych produkcji rolnej zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym,
- ograniczanie naruszeń środowiska towarzyszących eksploatacji kopalni.

9.7. Usprawnienie zarządzania środowiskiem

- wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego,
- doskonalenie współpracy z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi, uczelniami,
- zweryfikowanie lub opracowanie nowych, planów zagospodarowania przestrzennego w celu uwzględnienia wymagań wynikających ze znowelizowanego prawa ekologicznego,
- analiza wydanych pozwoleń ekologicznych i przestrzegania nałożonych obowiązków.

9.8. Edukacja ekologiczna

- wspieranie powstawania tzw. „zielonych miejsc pracy”, w szczególności w rolnictwie ekologicznym, ekologii agroturystyce, leśnictwie, ochronie przyrody, gospodarce wodnej, odnawialnych źródłach energii, odzysku odpadów,
- wspieranie przedsięwzięć na rzecz rolnictwa ekologicznego, budowy zbiorników retencyjnych, odnawialnych źródeł energii, odzysku odpadów,
- promowanie podmiotów gospodarczych posiadających certyfikaty ekologiczne, wspieranie działań zmierzających do osiągnięcia certyfikatów (praca ciągła),
- promowanie wszelkich przykładów osiągnięcia znaczących efektów ekologicznych (praca ciągła),
- aktywizacja społeczeństwa do działań na rzecz ochrony przyrody (praca ciągła),
- propagowanie najlepszych dostępnych technik BAT (praca ciągła).
- konsultacje dla sfery biznesu z zakresu rozwiązywania problemów ekologicznych (praca ciągła),
- kontynuowanie szkoleń urzędników, radnych, nauczycieli, sołtysów,
- wprowadzanie programów edukacyjnych dla uczniów,
- programy edukacyjne dla rolników, przedsiębiorców,
- organizacja warsztatów, seminariów, konferencji z zakresu ekologii (praca ciągła),

10. Realizacja programu

10.1. Szacunkowe koszty realizacji programu

Przedstawione potrzeby inwestycyjne dotyczą jedynie przedsięwzięć podstawowych w zakresie ochrony środowiska przewidzianych do realizacji w okresie do 2011 roku.

W - zadania własne (finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy),
K - zadania koordynowane (pozostałe zadania, finansowane przez przedsiębiorstwa oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim i centralnym).

Tabela 4. Szacunkowe koszty realizacji Programu.

Grupa działań	Przewidywany zakres działań	Przewidywane koszty wdrożenia [zł]
Środowisko przyrodnicze i ochrona przyrody	opracowanie koncepcji wprowadzenia zadrzewień i zakrzewień na obszarze gminy - W	rocznie 2 000
	podnoszenie lesistości gminy - współpraca z nadleśnictwem i powiatem - W, K	rocznie ok. 4 000
	pielęgnacja i urządzenie istniejących terenów zielonych - parków, zieleńców itp., zwiększanie ich powierzchni - W	rocznie ok. 5 000
	dokonanie oceny zachowania parków podworskich oraz ich utrzymanie - W, K	rocznie ok. 3 000 (starostwo+gminy)
	rekultywacja stawu w Słupi i zagospodarowanie terenów zielonych wokół tego zbiornika na park gminny, centrum rekreacji i plac zabaw - W, K	583 000 - 2005-2006r.
	wytyczenie, oznakowanie szlaku turystycznego wraz z budową ścieżki rowerowej - W	10 000 - 2005-2006r.
	utrzymanie infrastruktury turystycznej (współpraca ze starostwem) - W, K	rocznie ok. 10 000
Powietrze atmosferyczne	gazyfikacja gminy - W, K	koszt 1 km ok. 80 000
	zmiana ogrzewania w szkole w Słupi na baterie słoneczne - W, K	583 000 - 2005-2006r.
	modernizacja kotłowni lokalnych - W, K	ok. 90 000 jednej kotłowni - 2005-2011r.
	propagowanie wykorzystania en. ze źródeł odnawialnych (współpraca ze starostwem) - W, K	rocznie ok. 1 000

Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa	budowa sieci kanalizacyjnej w m. Nowa Wieś -W, K	1,04 mln - od 2005r.
	budowa sieci wodociągowej w m. Nowa Wieś - W, K	285 000 - od 2005r.
	budowa sieci kanalizacyjnej w m. Słupia - W, K	3,5 mln - od 2005r.
	budowa sieci wodociągowej w m. Słupia - W, K	1,1 mln - od 2005r.
	budowa sieci kanalizacyjnej w m. Rawka - W, K	600 000 - od 2007r.
	budowa sieci wodociągowej w m. Rawka - W, K	200 000 - od 2007r.
	budowa sieci kanalizacyjnej w m. Wywła - W, K	1,8 mln - od 2007r.
	budowa sieci wodociągowej w m. Wywła - W, K	545 000 - od 2007r.
	budowa sieci kanalizacyjnej w m. Rożnica - W, K	925 000 - po 2010r.
	budowa sieci wodociągowej w m. Wielkopole - W, K	165 000 - po 2010r.
	budowa ujęcia wody w m. Wielkopole - W, K	500 000 - po 2011r.
	likwidacja niezorganizowanych zrzutów ścieków na obszarach skanalizowanych - W	rocznie ok. 2 000
	wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych z uwagi na małą gęstość zaludnienia - W, K	rocznie ok. 10 000
	ochrona zasobów i jakości wód podziemnych - współpraca ze starostwem (likwidacja nieczynnych i rzadko używanych studni przydomowych w gospodarstwach zwodociągowanych, budowa lub modernizacja osadników gnilnych w dużych gospodarstwach rolnych, kontrola właściwej eksploatacji ujęć czynnych, oszczędna eksploatacji wód podziemnych) / wieloletnie - W, K	rocznie 3 000
ochrona zasobów i jakości wód powierzchniowych - W	rocznie ok. 3 000	
Zasoby surowców mineralnych	wrysowanie do nowo opracowywanych miejsc. planu ogólnego zagospod. przestrz. gminy, miejsc mogących stanowić w przyszłości miejsca eksploatacji surowców mineralnych - W	w ramach kosztów opracowania miejscowych planów dla gminy
	współpraca ze starostwem i UW w sprawach związanych z eksploatacją surowców mineralnych (likwidacja nielegalnego wydobycia, dostosowanie wydobycia do obowiązujących przepisów i wymagań ochrony środowiska) - W, K	rocznie ok. 1 000
Ochrona powierzchni ziemi i gleb	wykonanie inwentaryzacji terenów poeksploatacyjnych surowców mineralnych w kontekście przeznaczenia ich do rekultywacji - W	2 000
	współpraca ze starostwem przy opracowaniu (wraz z IUNG w Puławach) programu ochrony gleb przed erozją na wybranych terenach - W	2 000
	współpraca ze starostwem przy opracowaniu (wraz z IUNG Puławy) inwentaryzacji terenów położonych wzdłuż dróg, w celu określenia konieczności zmiany sposobu użytkowania na nich gleb - W	2 000
	podjęcie działań mających na celu rekultywację „dzikich” wyrobisk eksploatacyjnych - W, K	rocznie ok. 3 000
Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	współpraca przy sporządzeniu rejestru terenów zagrożonych promieniowaniem elektromagnetycznym - W, K	2 000
	wprowadzenie do planów miejscowych zapisów, dotyczących istniejących i projektowanych obiektów promieniowania niejonizującego wraz ze wskazaniem stref II stopnia - W	w ramach kosztów opracowania miejscowego planu dla gminy
Tereny przemysłowe	sporządzenie rejestru terenów przemysłowych o przewidywanej możliwości występowania skażenia środowiska - W	2 000
	określenie położenia terenów przemysłowych w gminie, w kontekście zagospodarowania przestrzennego obszaru oraz preferowanych kierunków rozwoju - W	w ramach kosztów opracowania miejscowego planu dla gminy
Poważne awarie przemysłowe i drogowe	koordynacja prac nad weryfikacją i aktualizacją procedury postępowania w przypadku awarii drogowej lub kolejowej - W, K	2 000
Edukacja ekologiczna	koordynacja działań szkół, organizacji i instytucji - W, K	rocznie ok. 8 000
	stworzenie powszechnego dostępu do informacji dotyczących problematyki ochrony środowiska (witryny internetowe, broszury, publikacje) - W	4 000
	edukacja środowisk wiejskich - W, K	rocznie ok. 10 000

10.2. Źródła i struktura finansowania.

Pełne wdrażanie „Programu...” będzie możliwe po stworzeniu sprawnego systemu jego finansowania. Podstawowymi źródłami finansowania zadań proekologicznych będą: środki własne inwestorów (budżet gminy, podmioty gospodarcze), środki pochodzące z dotacji i programów pomocowych - krajowych (NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW) i zagranicznych (środki przedakcesyjne i poakcesyjne UE), wsparcie fundacji, osób prywatnych, firm. Źródłem finansowania przedsięwzięć ekologicznych mogą być też kredyty udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska z dopłatami do oprocentowania przez fundusze ochrony środowiska, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne, kredyty międzynarodowych instytucji finansowych np. Banku Światowego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju.

Zasadniczym celem NFOŚiGW jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w dziedzinie: ochrony wód, gospodarki wodnej, ochrony powietrza, ochrony powierzchni ziemi, leśnictwa, ochrony przyrody i krajobrazu, geologii, górnictwa, edukacji ekologicznej. Rolą WFOŚiGW

jest wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu regionalnym podejmowanych także dla poprawy jakości środowiska w poszczególnych jego komponentach. Narodowy i Wojewódzki FOŚiGW udzielają pomocy w postaci dotacji i niskoprocentowych pożyczek, które mogą być umarżane do 50 %. Powiatowy i Gminny FOŚiGW służy dofinansowaniem przedsięwzięć o charakterze proekologicznym służących społeczeństwu powiatu i gminy.

Istotne znaczenie w udzielaniu wsparcia finansowego w formie dotacji lub pożyczek ma Fundacja „Ekofundusz”. Priorytetowe kierunki pomocy finansowej „Ekofunduszu” to: ochrona różnorodności biologicznej, gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych, zmniejszanie transgranicznego transportu SO₂, NO₂, ograniczenie emisji gazów szklarniowych oraz eliminacja stosowania substancji niszczących warstwę ozonową i innych. Priorytetowe znaczenie ma również ochrona wód - ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku, zmniejszenie spływu zanieczyszczeń obszarowych, ochrona zasobów wody pitnej, ochrona GZWP przed infiltracją zanieczyszczonych wód powierzchniowych.

Fundusze przedakcesyjne Unii Europejskiej - obecnie wykorzystywane.

Sapard to program przedakcesyjny, który wspiera następujące działania z zakresu ochrony środowiska:

- „Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich” - obszarami wsparcia są: gospodarka odpadami, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oraz zaopatrzenie gospodarstw wiejskich w wodę oraz jej uzdatnianie. Beneficjentami środków mogą być powiaty, gminy i związki gmin. Wysokość dotacji może wynieść do 50 % kwalifikujących się kosztów przedsięwzięcia,
- „Programy rolno-środowiskowe i zalesienia”, dotyczące stosowania metod rolnictwa ekologicznego, w tym zapewnienia rolnikom dodatkowych źródeł dochodów za wykonanie usługi na rzecz ochrony środowiska. Beneficjentami są: rolnicy, dzierżawcy gruntów rolnych, osoby zaangażowane w produkcję rolną i leśną.

Program Phare - obecnie dostępne są tu tylko tzw. środki miękkie, m.in. na edukację ekologiczną.

Fundusz ISPA przyczynił się do lepszego przygotowania krajów stowarzyszonych do członkostwa w UE w dziedzinie gospodarczej infrastruktury, a w szczególności w sektorach ochrony środowiska i transportu. Każda inwestycja zgłaszana do dofinansowania z tego funduszu musi rygorystycznie spełniać wszystkie normy i standardy techniczne oraz ekologiczne obowiązujące w UE. Koszt całkowity przedsięwzięcia nie powinien być mniejszy niż 5 mln euro, a więc preferowane są większe inwestycje. Wsparcie udzielane jest przede wszystkim w formie dotacji bezpośredniej. Dofinansowanie może pokryć do 85 % udziału wszystkich środków publicznych. Program ISPA zarządzany jest przez Komisję Europejską, a za jego realizację w sektorze środowiska w Polsce odpowiadają Ministerstwo Środowiska oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Po wejściu do UE Polska może korzystać z Funduszy Strukturalnych na inwestycje w ochronie środowiska. Dotyczy to możliwości finansowania przedsięwzięć z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - ERDF (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego - inwestycje w skali regionalnej i lokalnej) oraz Funduszu Spójności.

Ramy przedsięwzięć inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych określa Narodowy Plan Rozwoju (na lata 2004-2006). Plan ten będzie służył jako podstawa negocjowania przez Polskę Podstaw Wsparcia Wspólnoty, dokumentu określającego kierunki i wysokość wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych oraz jako podstawa interwencji z Funduszu Spójności.

ERDF wspiera m.in. inwestycje infrastrukturalne w zakresie gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, rekultywacji zdegradowanych terenów. Łącznie na program operacyjny w latach 2004-2006 przeznaczony będzie 6,65 mld euro, a ze środków publicznych 129 mln euro. Równoległe z realizacją ERDF realizowane będą duże projekty inwestycyjne współfinansowane z Funduszu Spójności. Środki pochodzące z tego funduszu nie będą przekazywane na działania wykonywane w ramach programów operacyjnych, ale będą ze sobą powiązane. Głównym celem strategii środowiskowej Funduszu Spójności jest wsparcie realizacji zadań inwestycyjnych celów publicznych w zakresie ochrony środowiska, wynikających z wdrażania prawa Unii Europejskiej.

Priorytetem strategii Funduszu Spójności jest poprawa jakości wód powierzchniowych i zwiększenie dostępności dobrej wody do picia. Ponadto za istotne uważa się ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, racjonalizację gospodarki odpadami, rekultywację obszarów przemysłowych, a także wsparcie dla leśnictwa i ochrony przyrody. Podstawowym kryterium akceptacji zadania jest wartość przedsięwzięcia, która musi przekraczać 10 mln euro oraz gotowość dokumentacyjna. Wielkość wsparcia może stanowić max 85 % całkowitych kosztów, pozostałe - co najmniej 15 %, pochodzi z budżetu państwa lub z innego niezależnego źródła. Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie i zarządzanie Funduszem jest Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, a koordynatorem Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za po-

średnictwem Wojewódzkich Funduszy na finansowanie projektów związanych z ich realizacją przewiduje się łącznie sumę 2 mld euro. Odbiorcami pomocy z Funduszu Spójności będzie przede wszystkim Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz z funduszami wojewódzkimi, Lasy Państwowe i ich regionalne dyrekcje oraz samorządy.

Dużą szansą dla gmin i Związków Międzygminnych jest Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych, utworzony przy BGK ustawą z 12 grudnia 2003r. Preferencyjne kredyty udzielane z funduszu mają na celu umożliwienie gminą i ich Związkom finansowanie kosztów przygotowania projektów inwestycji komunalnych, przewidzianych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej. Do projektów tych zalicza się: studium wykonalności inwestycji, analizę kosztów i korzyści, analizy, ekspertyzy i studia niezbędne do przygotowania realizacji inwestycji. Kwota kredytu nie może przekroczyć 500 tys. zł na jeden projekt oraz 80 % zaplanowanych kosztów netto. Udział własny kredytobiorcy stanowi nie mniej niż 20 % wartości przedsięwzięcia.

Struktura finansowania

Wyliczenia przeprowadzone w „Programie ochrony środowiska dla woj. świętokrzyskiego” wskazują, iż w ciągu kilku najbliższych lat (3-4) struktura finansowania inwestycji i zadań z zakresu ochrony środowiska będzie wyglądała następująco:

inwestycja	100 %
w tym udział:	
budżet gminy	ok. 10 %,
środki własne inwestorów i kredyty bankowe	ok. 13 %,
NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW, GFOŚiGW	ok. 28 %,
fundusze UE	ok. 47 %,
budżet państwa	ok. 2 %.

Z dużym prawdopodobieństwem można jednak stwierdzić, iż struktura finansowania „Programu...” nie zmieni się zasadniczo również w ciągu najbliższych 10 lat.

Nasuwa się więc oczywisty wniosek, iż wszelkie działania gminy w zakresie finansowania wszelkich przedsięwzięć muszą być planowane ściśle i z dalekim wyprzedzeniem czasowym. Środki własne ewentualnie w połączeniu ze środkami uzyskanymi z kredytów, mogą pokryć jedynie realizację niewielkich zadań. Konieczne jest więc zabezpieczenie realizacji większych zadań poprzez pozyskanie dotacji.

10.3. Wdrażanie i monitoring Programu

Bezpośrednią odpowiedzialność za wdrażanie programu ponosi Wójt Gminy Słupia Jędrzejowska oraz działający z jego upoważnienia pracownicy urzędu.

Realizacja szeregu zadań wymaga udziału gminy, administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego i powiatowego, przedsiębiorców. Wymaga także szerokiego wsparcia społecznego, w tym pozarządowych organizacji ekologicznych Związku Międzygminnego „Ekologia” i „Ekorol”. Uczestnikiem realizacji „Programu...” będą także: administracja specjalna - zajmująca się kontrolą przestrzegania prawa w zakresie ochrony środowiska, prowadząca monitoring jego stanu oraz administrująca poszczególnymi komponentami środowiska (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie i Krakowie, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu) oraz jednostki dysponujące celowymi środkami finansowymi (np. Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

W realizacji ważniejszych przedsięwzięć wsparcia należy szukać także wśród parlamentarzystów i radnych samorządu wojewódzkiego pochodzących z rejonu Jędrzejowa czy Sędziszowa. Osoby te tworzyłyby lobby na rzecz rozwoju gminy, pomagając zdobyć środki finansowe na realizację zadań. Realizacja wielu zadań będzie wymagała opracowania szczegółowych projektów. Konieczne jest także uzgadnianie przedsięwzięć, najlepiej w okresie styczeń - marzec danego roku tak, aby ustalić plan realizacji przedsięwzięć na rok następny, aby móc najpóźniej w kwietniu wystąpić z wnioskami wstępnymi o wsparcie finansowe ze środków WFOŚiGW. Realizacja niektórych zadań winna być wspierana także z NFOŚiGW oraz funduszy Unii Europejskiej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska szczegółowe informacje o realizacji „Programu...”, w kolejnych latach Wójt Gminy Słupia Jędrzejowska będzie przedkładał Radzie Gminy sprawozdania z realizacji Programu co 2 lata - pierwszy raz do końca III-ego kwartału 2006 roku, a dalej odpowiednio 2008, 2010r. itd. Będzie wówczas także możliwość zmian w zapisach, gdyż cele i zadania „Programu...” mogą i będą ulegać zmianie, wraz za zmieniającą się sytuacją prawną, społeczną, gospodarczą czy stanem środowiska. Informa-

cje o planowanych wydatkach na ochronę środowiska winny być przedstawiane społeczeństwu gminy za pośrednictwem internetu i lokalnej prasy.

Program ochrony środowiska winien zostać rozpowszechniony wśród społeczeństwa gminy poprzez jego publikację na stronie internetowej Urzędu Gminy w Słupi Jędrzejowskiej (w całości), oraz na łamach lokalnej prasy (w skrócie).

Jednym z elementów procesu wdrażania „Programu...” jest jego monitorowanie, polegające na ciągłej obserwacji i kontroli realizacji jego zadań. Monitoring taki powinny sprawować odpowiedzialne służby podległe Wójtowi.

Ważny jest dobór odpowiednich wskaźników monitorujących postępy wdrażania „Programu...”. Przykłady takich wskaźników dla poszczególnych dziedzin przedstawiono poniżej.

Środowisko przyrodnicze i ochrona przyrody:

- Liczba inwestycji proekologicznych na terenach cennych przyrodniczo,
- Ilość kontroli przeprowadzonych w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie przyrody,
- Ilość obiektów poddanych ochronie,
- Powierzchnia gruntów zalesionych w poszczególnych latach,
- Wskaźnik lesistości,
- Powierzchnia zadrzewień i zakrzewień,
- Stopień uszkodzenia lasów,
- Liczba pożarów i zniszczeń/uszkodzeń elementów środowiska,
- Liczba zmodernizowanych lub poddanych konserwacji obiektów melioracyjnych.

Powietrze atmosferyczne:

- Liczba zakładów, które wprowadziły technologie energooszczędne i niskoemisyjne, czy też stosujących zasady czystej produkcji,
- Liczba zakładów, które zastosowały urządzenia redukujące emisję,
- Liczba kotłowni ekologicznych, liczba zmodernizowanych kotłowni,
- Tempo zmniejszania się udziału gospodarstw korzystających z palenisk węglowych,
- Liczba gospodarstw (mieszkańców) stosujących urządzenia lub systemy energooszczędne,
- Liczba obiektów, gospodarstw (mieszkańców) wykorzystujących energię słoneczną, energię ciepłą powstającą przy wykorzystaniu pomp ciepłych,
- Wskaźniki energochłonności w podstawowych branżach produkcji, usług i gospodarki komunalnej.

Zasoby wodne i gospodarka wodno-ściekowa:

- Jakość wody do picia,
- Jakość wód podziemnych i powierzchniowych,
- Procent zwodociągowania gminy,
- Długość sieci kanalizacyjnej, ilość gospodarstw przyłączonych do kanalizacji,
- Liczba źródeł punktowych odprowadzania ścieków,
- Liczba wydanych pozwoleń wodnoprawnych,
- Ilość wód podziemnych, dobrej jakości, zużyta w procesach produkcyjnych,
- Powierzchnia terenów chronionych przed zanieczyszczeniami antropogenicznymi,
- Jakość wody w kąpieliskach.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb:

- Udział powierzchni terenów o glebach przydatnych do produkcji zdrowej żywności,
- Dostępność informacji o jakości gleb na terenie gminy i stopień znajomości tej kwestii wśród rolników,
- Powierzchnia terenów poddanych zabiegom agrotechnicznym i pracom rekultywacyjnym.

Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne:

- Liczba ludności poddana ponadnormatywnemu lub uciążliwemu oddziaływaniu hałasu,
- Tempo redukcji oddziaływania hałasu na mieszkańców,
- Ilość instalacji emitujących pola elektromagnetyczne o znaczących parametrach.

Tereny przemysłowe:

- Stopień wykorzystania istniejących terenów przemysłowych,
- Powierzchnia terenów przemysłowych poddanych pracom rekultywacyjnym.

Poważne awarie przemysłowe i drogowe:

- Liczba awarii o charakterze środowiskowym.

Edukacja ekologiczna:

- Liczba i nakład publikacji promujących walory przyrodnicze gminy oraz dotyczących ochrony środowiska,
- Długość szlaków turystycznych - pieszych, rowerowych. Ilość ścieżek dydaktycznych,
- Liczba zorganizowanych szkoleń i programów edukacyjnych i ich uczestników,
- Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z ochroną środowiska,
- Liczba działań wspólnych z organizacjami ekologicznymi,
- Liczba osób korzystających z danych o środowisku i jego ochronie,
- Liczba bezrobotnych zatrudnionych przy pracach na rzecz środowiska,
- Stopień akceptacji społecznej przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska,
- Liczba rolników, którzy prowadzą gospodarstwa eko- i agroturystyczne lub inne o preferencjach ekologicznych,
- Liczba podmiotów legitymujących się wyróżnieniami lub formalnymi standardami ekologicznymi,
- Liczba zakładów posiadających certyfikaty ISO 14000 lub równorzędne.

Szczególnie ważnym dla oceny wdrażania „Programu...” jest monitoring stanu środowiska prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, będącego systemem pozyskiwania, gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji.

Odniesieniem winien być stan środowiska na koniec 2002 i 2003 roku przedstawiany przez WIOŚ Kielce.

11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

W opracowaniu przedstawiono stan środowiska przyrodniczego na terenie gminy Słupia Jędrzejowska, dokonano jego oceny (porównanie z istniejącymi wymogami - przepisami) i na tej podstawie zaprojektowano szereg działań niezbędnych do przeprowadzenia w gminie.

Kwestie w zakresie ochrony środowiska określają położenie gminy, zagadnienia związane z wodami powierzchniowymi, podziemnymi, budową geologiczną oraz klimatem.

Dane dotyczące gminy pochodzą z: Urzędu Gminy w Słupia Jędrzejowskiej, opracowań dotyczących terenu gminy i archiwalnych. Niektóre z informacji zweryfikowano w terenie.

Należy podkreślić, iż stan środowiska na omawianym terenie jest zadowalający, choć można wyróżnić kilka obszarów, gdzie wyraźnie widać opóźnienia w kwestii wspierania jego ochrony. Do obszarów tych należą:

- ochrona powietrza atmosferycznego - obniżanie wielkości emisji gazów i pyłów pochodzących z palenisk domowych, kotłowni węglowych, poprzez zamianę na paliwa ekologiczne,
- gospodarka wodno-ściekowa - konieczność szybszego rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- likwidacja nielegalnych wyrobisk surowców mineralnych,
- edukacja ekologiczna, która wprawdzie nie przekłada się natychmiast na stan środowiska naturalnego, lecz jest działaniem niezbędnym, którego „owoce” będzie można zbierać w przyszłości.

W innych obszarach środowiska jego stan jest lepszy, co nie zwalnia jednak z obowiązku realizacji działań przewidzianych dla tych obszarów.

W opracowaniu określono działania krótko- i długoterminowe w podziale na lata 2004-2007 oraz do roku 2011. Do działań tych wpisano już te, które są w trakcie bieżącej realizacji (np. przygotowywanie procedury pozyskania środków na budowę wodociągu i kanalizacji na terenie gminy) oraz te, które są projektowane na lata następne.

Realizacja zaproponowanych działań wiąże się z koniecznością wydatkowania niekiedy znacznych środków finansowych. W związku z tym, w jednym z rozdziałów przedstawiono przybliżony preliminarz środków niezbędnych dla realizacji tych działań. Preliminarz ten będzie pomocny dla władz gminy przy konstruowaniu budżetu.

Należy podkreślić, iż w miarę upływu czasu pewnej korekcie (zmianie) będą ulegać działania, a wraz z nimi środki przewidziane do ich realizacji.

Realizacja programu pozostaje w zakresie Rady Gminy oraz Wójta, który co 2 lata ma jej przedkładać sprawozdanie z realizacji przedmiotowego Programu.

12. Spis literatury i wykorzystanych materiałów.

1. Czajka K + zespół Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego. Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN. Kielce 2003.
2. Dyduch-Falniowska A. i in. Ostoje przyrody w Polsce. Inst. Ochr. Przynr., PAN, Kraków. 1999r.

3. IMiGW Warszawa Atlas Hydrograficzny Polski. 1980r.
4. Janus R. + zespół Program ochrony środowiska dla powiatu jędrzejowskiego na lata 2004-2011. Iwest-Eko Kielce, 2004r.
5. Janus R. + zespół Plan gospodarki odpadami dla powiatu jędrzejowskiego na lata 2004-2011. Iwest-Eko Kielce, 2003r.
6. Janus R. + zespół Plan gospodarki odpadami dla gmin Związku Międzygminnego Ekologia na lata 2004-2011. Iwest-Eko Kielce, 2004r.
7. Liro A. (red.) Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska. Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1995r.
8. Liro A. (red.) Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska. Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1998r.
9. Kleczkowski A.S., (red.) Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Skala 1:500 000. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH, Kraków. 1990r.
10. Kondracki J. Geografia Regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2002r.
11. Malinowski J. (red.), Budowa geologiczna Polski. T. VII, Hydrogeologia. Wyd. Geol., Warszawa, 1991
12. Mądry S. Charakterystyka fizjograficzna gminy Słupia Jędrzejowska. Przedsiębiorstwo Usług Geologicznych „Kielkart” Kielce, 1998
13. Nowak. D,
Majewski W. Mapa Sozologiczno-Gospodarcza powiatu Jędrzejów.
14. Praca zbiorowa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słupia Jędrzejowska. Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego w Kielcach. 1998r.
15. Praca zbiorowa Strategia rozwoju gminy Słupia Jędrzejowska. 2000r.
16. Praca zbiorowa Plan rozwoju lokalnego Gminy Słupia Jędrzejowska. 2004r.
17. Sokół A. W. Ochrona Środowiska, Podstawy Czystszej Produkcji, Główny Instytut Górnictwa; Krajowe Centrum Wdrożeń Czystszej Produkcji, Katowice 1998.
18. Stupnicka E., Geologia regionalna Polski. Wyd. Geol. Warszawa. 1981.
19. Wróblewski T. Ochrona georóżnorodności w regionie świętokrzyskim z Mapą chronionych obszarów i obiektów przyrody nieożywionej w skali 1:200 000. PIG Warszawa, 2000r.
20. Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego. Kielce, 2003r.
21. Mapy obszarów chronionych województwa świętokrzyskiego w skali 1:50 000. Zasoby Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach (niepublikowane).
22. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce - Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2003r.
23. Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym. Ministerstwo Środowiska Warszawa, 2002 .
24. II Polityka ekologiczna państwa. Warszawa, czerwiec 2000.
25. Materiały ankietowe gminy Słupia Jędrzejowska (dane własne, niepublikowane).
26. Materiały dotyczące: Możliwości wykorzystania Funduszu Spójności i Funduszy strukturalnych w zakresie ochrony środowiska dla samorządów. Departament Integracji Europejskiej Ministerstwa Środowiska, Przegląd Komunalny nr 9/2003r.
27. Polityka ekologiczna państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010. Warszawa, grudzień 2002.
28. Materiały informacyjne Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie.
29. Program wykonawczy do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002-2010. Warszawa listopad 2002.
30. Projekt europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.
31. Rocznik Statystyczny woj. świętokrzyskiego. Urząd Statystyczny w Warszawie 2003r.

32. Raport z wyników spisu powszechnego, województwo świętokrzyskiego; Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań; Powszechny spis rolny.
33. Ochrona środowiska w województwie świętokrzyskim w 2000r. Urząd Statystyczny w Kielcach, wrzesień 2001.
34. Program ochrony środowiska oraz tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju województwa świętokrzyskiego. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Kielce 2001.
35. Przyroda województwa świętokrzyskiego. Opracowanie zbiorowe, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach. Kielce, 2000.
36. Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2001r. na podstawie badań monitoringowych, IOŚ, Warszawa 2002r.
37. Rolnictwo w województwie świętokrzyskim w 2001r. Urząd statystyczny w Kielcach, marzec 2002r.
38. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2001. Raport. WIOŚ w Kielcach, Urząd Wojewódzki w Kielcach. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Kielce 2002.
39. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2003. Raport. WIOŚ w Kielcach, Urząd Wojewódzki w Kielcach. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Kielce 2004.
40. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Kielce, 2000.

Regulacje prawne w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami:

1. Ustawa z 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami).
2. Ustawa o odpadach (Dz. U. nr 62/2001, poz. 628 z późniejszymi zmianami) z dnia 27 kwietnia 2001r.
3. Ustawa o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 100, poz. 1085) z dnia 27 lipca 2001r.
4. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. nr 132/96, poz. 622 z późniejszymi zmianami) z dnia 13 września 1996r.
5. Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. nr 63, poz. 638) z dnia 11 maja 2001r.
6. Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747 z późn. zm.) z dnia 7 czerwca 2001r.
7. Ustawa o samorządzie gminnym (Dz. U. nr 16/90, poz. 95 z późniejszymi zmianami) z dnia 8 marca 1990r.
8. Ustawa o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 7, poz. 78 z 2003r.) z dnia 19 grudnia 2002r.
9. Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami).
10. Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późniejszymi zmianami).
11. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880).
12. Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717).
13. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku - Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami).
14. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. Nr 106, poz. 1002 z późn. zmianami).
15. Rozporządzenia wydane do ustaw.

1158

UCHWAŁA Nr XX/130/2005 RADY GMINY W SŁUPI JĘDRZEJOWSKIEJ

z dnia 14 lutego 2005r.

w sprawie zasad wynagradzania nauczycieli, regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektórych innych składników wynagrodzenia

Na podstawie art. 30 ust. 6 i art. 54 ust 3 i 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. Z 2003r. Nr 118 poz 1112 z póź. zm.), na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. z 2001r. Nr. 142 poz. 1591 z póź. zm.) oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 maja 2000r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, sposobu obliczania wysokości stawki wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową, wykazu stanowisk oraz dodatkowych zadań i zajęć uprawniających do dodatku funkcyjnego, ogólnych warunków przyznawania dodatku motywacyjnego, wykazu trudnych i uciążliwych warunków pracy stanowiących podstawę przyznania dodatku za warunki pracy oraz szczególnych przypadków zaliczania okresów zatrudnienia i innych okresów uprawniających do dodatku za wysługę lat (tekst jedn. z 2000r. Dz. U. Nr 39 poz. 455 z póź. zm. Dz. u. Nr 100 poz. 1074; z 2001r. Nr 52 poz. 544; z 2002r. Nr 160 poz. 1323; z 2003r. Nr 34 poz. 286; z 2004r. Nr 74 poz. 667). Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Regulamin określający zasady wynagradzania nauczycieli, regulamin określający wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego,

funkcyjnego oraz niektórych innych składników wynagrodzenia stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwala się Regulamin określający wysokość i warunki wypłacania nagród ze specjalnego funduszu nagród nauczycieli stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwala się Regulamin określający zasady przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego i wiejskiego stanowiący załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. Traci moc uchwała Nr XV/108/2000 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 29 sierpnia 2000r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość i szczegółowe zasady przyznawania nauczycielom dodatków i innych składników wynagrodzenia oraz dodatku mieszkaniowego.

§ 5. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy,

§ 6. Uchwala wchodzi w życie z upływem 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: A. Gregorczyk

Załączniki do uchwały Nr XX/130/2005
Rady Gminy w Słupi Jędrzejowskiej
z dnia 14 lutego 2005r.

Załącznik Nr 1

Regulamin

określający zasady wynagradzania nauczycieli, regulamin określający wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego, funkcyjnego oraz niektórych innych składników wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Słupia Jędrzejowska w roku 2005.

I. Postanowienia ogólne

§ 1.1. Do obliczenia średniej wynagrodzeń nauczycieli, uwzględniając przewidywaną strukturę

zatrudnienia w roku 2005, przyjmuje się osoby zatrudnione w pełnym i niepełnym wymiarze godzin.

2. Liczba osób przyjęta do obliczeń jest sumą liczby osób zatrudnionych na pełny etat i etatów przeliczeniowych wynikających z zatrudnienia osób w niepełnym wymiarze zajęć.

§ 2.1. Wynagrodzenie nauczycieli składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy oraz zajęcia dodatkowe;
- 3) wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatków socjalnych określonych w art. 54 (dodatki roczne wynagrodzenie, dodatki funkcyjne, zasiłek na zagospodarowanie, nagrody ze specjalnego funduszu nagród za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, nagrody

jubileuszowe, odprawy emerytalne, odprawy dla zwalnianych nauczycieli art. 20).

2. Ustala się stawki wynagrodzenia zasadniczego dla poszczególnych stopni awansu zawodowego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 maja 2000r (Dz. U. Nr 39, poz. 455 ze zmianami).

§ 3. Regulamin określa wysokość stawek, szczegółowe warunki przyznawania, obliczania i wypłacania;

- 1) dodatku motywacyjnego,
- 2) dodatku za wysługę lat,
- 3) dodatku funkcyjnego,
- 4) dodatku za warunki pracy,
- 5) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i doraźnych zastępstw,
- 6) wynagrodzenia za zajęcia dodatkowe.

II. Dodatek motywacyjny

§ 4.1. Warunkiem przyznania nauczycielowi dodatku motywacyjnego jest uzyskanie szczególnych osiągnięć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, a w szczególności;

- 1) uzyskanie przez uczniów z uwzględnieniem ich możliwości i pracy nauczyciela, co najmniej dobrych osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych potwierdzonych wynikami klasyfikacji lub promocji, efektami egzaminów i sprawdzianów albo sukcesami w olimpiadach, konkursach, zawodach itp.
- 2) umiejętność rozwiązywania problemów wychowawczych uczniów we współpracy z rodzicami,
- 3) pełne rozpoznanie środowiska wychowawczego uczniów, aktywne i efektywne działanie na rzecz uczniów potrzebujących szczególnej opieki,
- 4) posiadanie, co najmniej dobrej oceny pracy lub pozytywnej oceny dorobku zawodowego,
- 5) systematyczne i efektywne przygotowanie się i wypełnianie przydzielonych obowiązków,
- 6) podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych,
- 7) wzbogacenie własnego warsztatu pracy,
- 8) dbałość o estetykę pomieszczeń i sprawność powierzonych pomocy dydaktycznych oraz innych urządzeń szkolnych,
- 9) prawidłowe prowadzenie dokumentacji szkolnej i pedagogicznej,
- 10) rzetelne i terminowe wywiązywanie się z poleceń służbowych,
- 11) przestrzeganie dyscypliny pracy,
- 12) zaangażowanie w realizację czynności i zadań określonych w art. 42 ust. 2 pkt. 2 i 3 Karty Nauczyciela a w szczególności:

- a) udział w organizowaniu imprez i uroczystości szkolnych,
- b) udział w pracach komisji przedmiotowych i innych,
- c) opieka nad samorządem uczniowskim lub innymi organizacjami uczniowskimi działającymi na terenie szkoły
- d) prowadzenie lekcji koleżeńskich lub innych form aktywności w ramach wewnątrz szkolnego doskonalenia zawodowego nauczycieli.
- e) aktywny udział w realizowaniu innych zadań statutowych szkoły.

2. O wysokości dodatku motywacyjnego dla dyrektorów szkół decydują w szczególności następujące kryteria:

- 1) umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi szkoły (placówki);
 - a) przestrzeganie dyscypliny budżetowej w oparciu o posiadane środki finansowe,
 - b) podejmowanie działań zmierzających do wzbogacenia majątku szkolnego,
 - c) pozyskiwanie środków pozabudżetowych oraz umiejętności ich właściwego wykorzystania na cele szkoły,
 - d) podejmowanie działań zapewniających utrzymanie powierzonego mienia w stanie gwarantującym optymalne warunki do realizowania zadań dydaktyczno-wychowawczych
- 2) sprawność organizacyjna w realizacji zadań szkoły:
 - a) dyscyplina pracy, podział zadań, terminowość realizacji zadań i zarządzeń,

- b) podejmowanie działań motywujących nauczycieli do doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
 - c) polityka kadrowa,
 - d) organizowanie konferencji szkoleniowych,
 - e) współpraca z placówkami doskonalenia nauczycieli,
 - f) podejmowanie innych działań mających na celu promowanie szkoły
- 3) wysokie efekty w pracy dydaktycznej i wychowawczej szkoły (placówki);
- a) osiągnięcia uczniów szkoły: sportowe, artystyczne w skali regionu, województwa, kraju,
 - b) poszerzona oferta szkoły poprzez: wprowadzenie programów autorskich, innowacji i eksperymentów pedagogicznych oraz innych rozwiązań metodycznych,
 - c) dbałość o klimat wychowawczy szkoły poprzez rozwiązywanie konkretnych problemów wychowawczych, podejmowanie efektywnych działań profilaktycznych zapobiegających zagrożeniom społecznym,
 - d) stwarzanie warunków sprzyjających rozwojowi samorządności i przedsiębiorczości uczniów,
 - e) obecność szkół w środowisku lokalnym, udział w imprezach, konkursach i przeglądach organizowanych przy współpracy z instytucjami społeczno-kulturalnymi,
 - f) współpraca z Radą Szkoły i Samorządem Uczniowskim.

§ 5. Ustala się środki finansowe z przeznaczeniem na dodatek motywacyjny dla nauczyciela w wysokości 5 % wynagrodzeń zasadniczych zatrudnionych nauczycieli, a dla dyrektorów szkół 7 % wynagrodzeń zasadniczych dyrektorów.

§ 6.1. Przyznany dodatek motywacyjny dla nauczyciela nie może być wyższy niż 15 % jego wynagrodzenia zasadniczego.

III. Dodatek za wysługę lat

§ 9.1. Dodatek za wysługę lat przysługuje:

- 1) począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nauczyciel nabył prawo do dodatku lub do wyższej stawki tego dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca.

IV. Dodatek funkcyjny

§ 10.1. Dodatek funkcyjny dla dyrektorów szkół (placówek) przyznaje wójt gminy, a dla wice-

2. Dodatek motywacyjny przyznaje się na czas określony, nie krótszy niż 2 miesiące i nie dłuższy niż jeden rok szkolny.

3. Wysokość dodatku motywacyjnego dla nauczyciela oraz okres jego przyznania, uwzględniając poziom spełnienia warunków, o których mowa w § 2 ustala dyrektor, a w stosunku do dyrektora Wójt Gminy - w porozumieniu ze związkami zawodowymi.

4. Dodatek motywacyjny wypłaca się z góry, w terminie wypłaty wynagrodzenia.

§ 7.1. Prawo do dodatku motywacyjnego nauczyciel nabywa po przepracowaniu roku szkolnego w danej szkole, zaś na stanowisku dyrektora okres ten można skrócić do pół roku.

2. Dodatek motywacyjny nie przysługuje za czas nie realizowania przez nauczyciela godzin dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych z powodu przebywania nauczyciela na:

- 1) urlopie dla poratowania zdrowia,
- 2) zwolnieniu lekarskim dłuższym niż jeden miesiąc.

3. Nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze dodatek motywacyjny nie przysługuje w okresie:

- 1) przebywania na urlopie zdrowotnym,
- 2) zwolnienia lekarskiego dłuższego niż jeden miesiąc.

§ 8.1. Nauczycielom uzupełniającym etat w innej szkole dodatek motywacyjny przyznaje dyrektor szkoły macierzystej w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, w której nauczyciel uzupełnia etat.

2. Nauczyciel przeniesiony na podstawie art. 18 i 19 Karty Nauczyciela dodatek motywacyjny ustala dyrektor szkoły, do której nauczyciel został przeniesiony po zasięgnięciu opinii dyrektora szkoły poprzedniej.

2. Dodatek za wysługę lat przysługuje nauczycielowi w pełnej wysokości także w okresie przebywania nauczyciela na urlopie dla poratowania zdrowia.

dyrektorów i pozostałych osób zajmujących inne stanowiska kierownicze dodatek funkcyjny przy-

znaje dyrektor szkoły (placówki) w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi.

2. Dodatek funkcyjny dla dyrektora szkoły przyznaje się za:

- 1) warunki organizacyjne, m.in.:
 - a) liczbę oddziałów,
 - b) liczbę zastępców,
 - c) zmianowość,
 - d) liczbę budynków, w których funkcjonuje szkoła:
- 2) efektywność funkcjonowania szkoły, m.in.:
 - a) racjonalne i efektywne gospodarowanie środkami finansowymi,
 - b) prawidłowo prowadzoną politykę kadrową,
 - c) umiejętne pozyskiwanie środków w ramach działalności gospodarczej szkoły,
 - d) prowadzenie dokumentacji szkolnej (arkusze ocen, protokoły egzaminów, dzienniki lekcyjne) i kadrowej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - e) przestrzegania przepisów bhp na terenie szkoły:
- 3) wyniki w nauczaniu i wychowaniu, m.in.:
 - a) wyniki klasyfikacji rocznej,
 - b) wyniki egzaminów,
 - c) osiągnięcia w olimpiadach, konkursach, zawodach.

§ 11.1. Nauczycielowi, któremu powierzono stanowisko dyrektora szkoły (placówki), albo inne stanowisko kierownicze ustanowione w statucie szkoły (placówki) przysługuje dodatek funkcyjny:

- a) dyrektor szkoły do 6 oddziałów w wysokości 15-25 %,
- b) dyrektor szkoły od 7 oddziałów w wysokości do 40 %,
- c) wicedyrektor szkoły do 20 %, - pobieranego ich wynagrodzenia zasadniczego.

2. Dodatek funkcyjny przysługuje również nauczycielom, którym czasowo powierzono peł-

nienie obowiązków dyrektora szkoły (placówki) lub powierzono te obowiązki w zastępstwie.

3. Dodatek funkcyjny w stawce ustalonej dla dyrektora szkoły (placówki) przysługuje wicedyrektorowi od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po trzech miesiącach zastępstwa.

§ 12.1. Nauczycielom realizującym dodatkowe zadania oraz zajęcia przysługuje dodatek funkcyjny z tytułu:

- 1) sprawowania funkcji opiekuna stażu w wysokości 30 zł miesięcznie,
- 2) powierzenia wychowawstwa klasy w wysokości 40 zł
- 3) powierzenia funkcji doradcy metodycznego lub nauczyciela-konsultanta w wysokości do 30 % wynagrodzenia zasadniczego.

§ 13.1. Prawo do dodatku funkcyjnego, o którym mowa w § 11 ust. 1 oraz w § 12 ust. 1 pkt 2, powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło powierzenie stanowiska kierowniczego, wychowawstwa klasy lub funkcji, a jeżeli powierzenie to nastąpiło pierwszego dnia miesiąca - od tego dnia,

2. Dodatki funkcyjne, o których mowa w ust. 1 oraz w § 12 ust. 1 pkt. 3, nie przysługują w okresie nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy, w okresie urlopu dla poratowania zdrowia, okresach, za które nie przysługuje wynagrodzenie zasadnicze oraz od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nauczyciel zaprzestał pełnienia stanowiska kierowniczego, wychowawstwa lub funkcji z innych powodów, a jeżeli zaprzestanie tego pełnienia nastąpiło pierwszego dnia miesiąca - od tego dnia.

3. Otrzymywanie dodatku funkcyjnego, o którym mowa w § 11 nie wyłącza prawa do dodatku, o którym mowa w § 12 ust. 1.

4. Dodatek funkcyjny wypłaca się z góry, w terminie wypłaty wynagrodzenia.

V. Dodatek za warunki pracy.

§ 14.1. Nauczycielowi przysługuje dodatek za warunki pracy z tytułu pracy w trudnych warunkach, uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia.

2. Wysokość dodatku, o którym mowa w ust. 1, uzależniona jest od:

- 1) stopnia trudności, uciążliwości oraz szkodliwości dla zdrowia realizowanych prac lub zajęć,
- 2) wymiaru czasu pracy realizowanego w warunkach, o których mowa w ust. 1.

3. Wysokość dodatku dla nauczyciela, który prowadzi zajęcia z klasą w której znajduje się co najmniej jedno dziecko upośledzone umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym, pod warunkiem, że zajęcia dydaktyczne prowadzone są według odrębnego programu nauczania obowiązującego w tego typu szkole specjalnej, natomiast zajęcia wychowawcze według odrębnego programu wychowawczego opracowanego przez wy-

chowawcę. Wartość dodatku ustala się na 20 % stawki godzinowej.

4. Dodatek za warunki pracy wypłaca się z dołu.

VI. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.

§ 15.1. Wynagrodzenie za jedną godzinę ponadwymiarową nauczyciela ustala się dzieląc przyznaną nauczycielowi stawkę wynagrodzenia zasadniczego (łącznie z dodatkiem za warunki pracy, jeżeli praca w tej godzinie została zrealizowana w warunkach uprawniających do dodatku) przez miesięczną liczbę godzin tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin, ustalonego dla rodzaju zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych realizowanych w ramach godzin ponadwymiarowych.

2. Wynagrodzenie za jedną godzinę doraźnego zastępstwa ustala się w sposób określony w ust. 1.

3. Dla nauczycieli realizujących tygodniowy wymiar godzin ustalony na podstawie art. 42 ust. 4a Karty Nauczyciela wynagrodzenie za jedną godzinę doraźnego zastępstwa realizowanego na zasadach, o których mowa w ust. 2, ustala się dzieląc przyznaną nauczycielowi stawkę wynagrodzenia zasadniczego /łącznie z dodatkiem za warunki pracy, jeżeli praca w tej godzinie została zrealizowana w warunkach uprawniających do dodatku/ przez miesięczną liczbę godzin realizowanego wymiaru godzin.

4. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw wypłaca się z dołu.

VII. Wynagrodzenie za zajęcia dodatkowe

§ 16. Nauczycielowi, który sprawował opiekę nad dziećmi wyjeżdżającymi do innych miejscowości w ramach tzw. „Zielonych Szkół” przysługuje odrębne wynagrodzenie jak za 10 godzin ponadwymiarowych tygodniowo.

§ 17.1. Za analizę i ocenę pisemnych prac i zajęć uczniowskich języka polskiego przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 1,50 za 1 godzinę.

2. Wynagrodzenie za zajęcia dodatkowe, o których mowa w ust. 1, przewidziane nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze, oraz nauczycielom korzystającym ze zniżki godzin i doradcom metodycznym wypłaca się w takim stosunku, w jakim realizowany przez nich wymiar godzin języka polskiego pozostaje do pełnego wymiaru godzin nauczyciela danej szkoły.

VIII. Postanowienia końcowe.

§ 18.1. Nauczycielowi zatrudnionemu w niepełnym wymiarze zajęć poszczególne składniki wynagrodzenia przysługują w wysokości proporcjonalnej do wymiaru zajęć, z wyjątkiem dodatku funkcyjnego za wychowawstwo klasy w szkole, który przysługuje w pełnej wysokości bez względu na wymiar zajęć.

2. Za miesiące wakacyjne (lipiec, sierpień) wynagrodzenie wypłaca się według średniej urlopowej, ustalonej na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2001r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (Dz. U. Nr 71, poz. 737).

§ 19.1. Nauczycielom nie przysługuje wynagrodzenie za czas nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy a także za inne okresy, za które na podstawie odrębnych przepisów nie przysługuje wynagrodzenie.

2. Stawkę za 1 dzień nie wykonywania pracy z przyczyn określonych w ust. 1 ustala się dzieląc wszystkie składniki wynagrodzenia wypłaconego z góry przez 30.

3. Wysokość utraconego wynagrodzenia za okresy, o których mowa w ust. 1, oblicza się mnożąc liczbę dni nie wykonywania pracy przez stawkę określoną w ust. 2.

§ 20. W przypadku rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy przed upływem roku szkolnego, na który został ustalony plan zajęć, rozliczenie z przydzielonych godzin zajęć następuje z datą ustania stosunku pracy z tym, że wszystkie przepracowane miesiące, bez względu na wymiar zrealizowanych zajęć, przysługuje nauczycielowi prawo do wynagrodzenia zasadniczego za obowiązkowy tygodniowy wymiar godzin zajęć określony w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela.

§ 21.1. Regulamin obowiązuje od 01-01-2005r. do 31.12.2005r.

2. Zmiany w niniejszym regulaminie mogą być wprowadzone w trybie i na zasadach jego ustanowienia.

§ 22. Regulamin niniejszy został uzgodniony z zakładowymi organizacjami nauczycielskich związków zawodowych:

1. Związek Nauczycielstwa Polskiego.
2. MOZ „NSZZ” Solidarność w Jędrzejowie.

Związek Nauczycielstwa Polskiego
Zarząd Oddziału
28-350 - Słupia Jędrzejowska

Międzyzakładowa Organizacja Związkowa
NSZZ „Solidarność”
w Jędrzejowie
NIP 656-11-99-522

[dwa podpisy nieczytelne - przyp. red.]

Załącznik Nr 2

Regulamin

określający wysokość i warunki wypłacania nagród ze specjalnego funduszu nagród nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez gminę Słupia Jędrzejowska w roku 2005.

§ 1.1. Nauczyciele mogą otrzymywać nagrody ze specjalnego funduszu nagród za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, zgodnie z art. 49 Karty Nauczyciela.

2. Środki na nagrody w ramach specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli w wysokości 1 % planowanych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli planuje dyrektor w rocznym planie finansowym szkoły, z tym że:

- 1) 70 % funduszu przeznaczają się na nagrody dyrektora,
- 2) 30 % funduszu przeznaczają się na nagrody wójta.

§ 2.1. Nagrody o których mowa w § 1 ust. 1 są przyznawane w terminie do 14 października każdego roku z okazji Dnia Edukacji Narodowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach nagroda może być przyznana w innym terminie.

§ 3.1. Z wnioskiem o nagrodę występuje:

- 1) dyrektor szkoły - dla nauczycieli szkół prowadzonych przez organ prowadzący,
- 2) Organ prowadzący, organ nadzoru pedagogicznego - dla dyrektorów szkół (placówek) i nauczycieli,
- 3) Z wnioskiem o przyznanie nagrody dla nauczyciela może wystąpić właściwa organizacja związkowa.

2. Wniosek o nagrodę powinien być zaopiniowany przez radę pedagogiczną i zakładową organizację związkową oraz podpisany przez dyrektora szkoły, a dla dyrektora szkoły - przez organizację związkową działającą na terenie danej szkoły.

3. Wniosek o przyznanie nagrody powinien zawierać następujące dane kandydata do nagrody:

- 1) imię i nazwisko,
- 2) datę urodzenia,
- 3) informację o wykształceniu, stopniu awansu zawodowego,
- 4) staż pracy pedagogicznej,
- 5) nazwę szkoły,
- 6) zajmowane stanowisko,
- 7) otrzymane dotychczas nagrody,
- 8) ocenę pracy pedagogicznej,
- 9) uzasadnienie, w którym należy zamieścić informacje o dorobku zawodowym i osiągnięciach w ostatnich latach, po otrzymaniu ostatniej nagrody.

4. Druk wniosku stanowi załącznik Nr 1 do regulaminu.

5. Wnioski rozpatrywane są przez komisję do spraw nagród, powołaną przez organ prowadzący, w skład której wchodzi:

- 1) przedstawiciel organu prowadzącego,
- 2) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny,
- 3) przedstawiciel zakładowych organizacji związkowych reprezentujących nauczycieli,
- 4) przedstawiciel Komisji Oświaty organu prowadzącego.

§ 4.1. Nagroda o której mowa w § 1 regulaminu może być przyznana nauczycielowi, który posiada co najmniej wyróżniającą ocenę pracy pedagogicznej oraz spełnia odpowiednio co najmniej 3 z następujących kryteriów:

- 1) osiągnięcia w okresie pracy dydaktyczno-wychowawczej:
 - a) osiąga dobre wyniki w nauczaniu potwierdzone w sprawdzianach i egzaminach

uczniów przeprowadzonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne,

- b) osiąga dobre wyniki w nauczaniu, potwierdzone zakwalifikowaniem uczniów do udziału w zawodach II stopnia (okręgowych) lub III stopnia (centralnych) ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, zajęciem przez uczniów (zespołu uczniów) I-III miejsca w konkursach, zawodach, przeglądach i festiwalach wojewódzkich i ogólnopolskich,
- c) posiada udokumentowane osiągnięcia w pracy z uczniami uzdolnionymi lub z uczniami mającymi trudności w nauce,
- d) przygotowuje i wzorowo organizuje uroczystości szkolne i środowiskowe,
- e) prowadzi znaczącą działalność wychowawczą w klasie lub szkole, w szczególności przez organizowanie wycieczek, udział uczniów w spektaklach teatralnych, koncertach, wystawach i spotkaniach,
- f) organizuje imprezy kulturalne, sportowe, rekreacyjne i wypoczynkowe,
- g) prawidłowo organizuje i prowadzi letni lub zimowy wypoczynek dla dzieci i młodzieży,
- h) osiąga dobre wyniki w pracy resocjalizacyjnej z uczniami.

2. W zakresie pracy opiekuńczej:

- a) zapewnia pomoc i opiekę uczniom będącym w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, pochodzącym z rodzin ubogich lub patologicznych,
- b) prowadzi działalność mającą na celu zapobieganie i zwalczanie przejawów patologii społecznej wśród dzieci i młodzieży, w szczególności narkomanii i alkoholizmu,
- c) organizuje współpracę szkoły lub placówki z jednostkami systemu ochrony zdrowia, policją, organizacjami i stowarzyszeniami oraz rodzicami w zakresie zapobiegania i usuwania przejawów patologii społecznej i niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży,
- d) organizuje udział rodziców w życiu szkoły lub placówki, rozwija formy współdziałania szkoły lub placówki z rodzicami.

3. W zakresie działalności pozaszkolnej, polegającej na:

- a) udziale w zorganizowanych formach doskonalenia zawodowego,
- b) udzielaniu aktywnej pomocy w adaptacji zawodowej nauczycieli podejmujących pracę w zawodzie nauczyciela.

§ 5. Nauczyciel, któremu została przyznana nagroda, otrzymuje dyplom, którego odpis zamieszcza się w jego teczce akt osobowych.

§ 6.1. Niezależnie od nagrody wójta, nauczyciel może otrzymać w danym roku nagrody: ministra właściwego do spraw oświaty, kuratora oświaty lub dyrektora szkoły.

2. Nagroda dyrektora szkoły nie może być wyższa od nagrody wójta.

3. Wysokość nagrody dyrektora wynosi nie mniej niż 50 % średniego wynagrodzenia stażysty.

4. Wysokość nagrody wójta wynosi nie mniej niż 75 % średniego wynagrodzenia stażysty.

§ 7.1. Zmiany w niniejszym regulaminie mogą być wprowadzone w trybie i na zasadach jego ustanowienia.

§ 8. Regulamin niniejszy został uzgodniony z zakładowymi organizacjami nauczycielskich związków zawodowych:

- 1. Związek Nauczycielstwa Polskiego.
- 2. MOZ „NSZZ” Solidarność w Jędrzejowie.

Związek Nauczycielstwa Polskiego
Zarząd Oddziału
28-350 - Słupia Jędrzejowska

Międzyzakładowa Organizacja Związkowa
NSZZ „Solidarność”
w Jędrzejowie
NIP 656-11-99-522

[dwa podpisy nieczytelne - przyp. red.]

Załącznik Nr 3

Regulamin

określający zasady przyznawania i wypłacania nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego i wiejskiego dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę Słupia Jędrzejowska w roku 2005.

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Regulamin określa wysokość stawek, szczegółowe warunki przyznawania, obliczania i wypłacania:

- 1) nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego,
- 2) dodatku wiejskiego.

II. Dodatek mieszkaniowy

§ 2.1. Nauczycielowi zatrudnionemu w wymiarze nie niższym niż połowa tygodniowego, obowiązkowego wymiaru godzin w szkołach, których siedziby znajdują się na terenie gminy i posiadającemu kwalifikacje wymagane do zajmowanego stanowiska, przysługuje dodatek mieszkaniowy.

2. Wysokość nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego, w zależności od liczby osób w rodzinie uprawnionego nauczyciela, wynosi miesięcznie:

- 1) przy jednej osobie w rodzinie 20 zł
- 2) przy dwóch osobach w rodzinie 30 zł
- 3) przy trzech osobach w rodzinie 40 zł
- 4) przy czterech i więcej osobach w rodzinie 50 zł

3. Do członków rodziny, o której mowa w ust. 2 zalicza się nauczyciela oraz wspólnie z nim zamieszkujących: współmałżonka oraz dzieci w wieku do 24 lat i rodziców, pozostających na jego wyłącznym utrzymaniu.

4. Nauczycielowi i jego współmałżonkowi, będącemu także nauczycielem, stale z nim zamieszkującym, przysługuje tylko jeden dodatek mieszkaniowy w wysokości określonej w ust. 2. Małżonkowie wspólnie określają pracodawcę, który będzie im wypłacał ten dodatek.

5. Nauczycielowi, dodatek mieszkaniowy przyznaje się na wniosek nauczyciela, a przypadku

nauczycieli, o których mowa w ust 4 na ich wspólny wniosek. Nauczycielowi dodatek przyznaje dyrektor, a dyrektorowi - Wójt Gminy.

6. Nauczycielski dodatek mieszkaniowy przysługuje nauczycielowi:

- 1) niezależnie od tytułu prawnego do zajmowanego przez niego lokalu mieszkaniowego,
- 2) od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nauczyciel złożył wniosek o jego przyznanie.

7. Nauczycielski dodatek mieszkaniowy przysługuje w okresie wykonywania pracy, a także w okresach:

- 1) nie świadczenia pracy, za które przysługuje wynagrodzenie,
- 2) pobierania zasiłku społecznego,
- 3) korzystania z urlopu wychowawczego,
- 4) odbywania zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, okresowej służby wojskowej; w przypadku jednak, gdy z nauczycielem powołanym do służby zawarta była umowa o pracę na czas określony, dodatek wypłaca się nie dłużej niż do końca okresu, na który umowa była zawarta.

§ 3. Nauczycielski dodatek mieszkaniowy wypłaca się z dołu.

III. Dodatek wiejski

§ 4.1. Dodatek wiejski przysługuje nauczycielowi posiadającemu kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela, zatrudnionego na terenie gminy Słupia Jędrzejowska co najmniej w połowie obowiązkowego wymiaru zajęć, proporcjonalnie do wielkości zatrudnienia.

2. Dodatek wiejski przysługuje również nauczycielowi pracującemu na terenie gminy Słupia Jędrzejowska na podstawie więcej niż jednej

umowy o pracę, którego łączna tygodniowa liczba godzin wynosi co najmniej ½ obowiązkowego wymiaru zajęć, proporcjonalnie do wielkości zatrudnienia w każdej szkole.

3. Wójt gminy może podwyższyć dodatek wiejski tylko w przypadku wystąpienia deficytu kadr na terenie gminy.

4. Dodatek wiejski wypłaca się z dołu.

IV. Postanowienia końcowe

§ 5.1. Zmiany w niniejszym regulaminie mogą być wprowadzone w trybie i na zasadach jego ustanowienia.

§ 6. Regulamin niniejszy został uzgodniony z zakładowymi organizacjami nauczycielskich związków zawodowych:

1. Związek Nauczycielstwa Polskiego.
2. MOZ „NSZZ” Solidarność w Jędrzejowie.

Związek Nauczycielstwa Polskiego
Zarząd Oddziału
28-350 - Słupia Jędrzejowska

Międzyzakładowa Organizacja Związkowa
NSZZ „Solidarność”
w Jędrzejowie
NIP 656-11-99-522

[dwa podpisy nieczytelne - przyp. red.]

Wydawca: Wojewoda Świętokrzyski

Redakcja: Wydział Prawny i Nadzoru
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
tel. 0 (prefix) 41 3421673, e-mail: org07@kielce.uw.gov.pl

Skład, druk i rozpowszechnianie: Zakład Obsługi
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach,
25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3
tel. 0 (prefix) 41 3421807, 3421249

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego Województwa Świętokrzyskiego wynosi 2.848,00 zł.
Nr konta Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A. O/Kielce, Nr 25 10600076-0000320000163506
Dziennik w Internecie – <http://www.kielce.uw.gov.pl/dziennik.htm>

Zbiory Dzienników Urzędowych wraz ze skorowidzami wyłożone są do powszechnego wglądu w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Al. IX Wieków Kielc 3, pok. 210 w godzinach pracy Urzędu

Tłoczono z polecenia Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 kwietnia 2005r.